

**Raport privind implementarea în semestrul II al anului 2022 a
Planului sectorial anticorupție în domeniul educației pentru anii 2022 – 2023,
aprobat prin ordinul ministrului educației și cercetării nr.299/2022**

I. REZUMATUL EXECUTIV PRIVIND PRINCIPALELE PROGRESE ȘI DEFICIENȚE

Planul sectorial anticorupție în domeniul educației pentru anii 2022-2023, aprobat prin ordinul ministrului educației și cercetării nr.299/2022 (în continuare Plan sectorial) a fost elaborat în scopul implementării prevederilor Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție pentru anii 2017-2023, adoptată prin Hotărârea Parlamentului nr.56/2017, extinsă prin Hotărârea Parlamentului nr.241 din 24.12.2021, privind modificarea Hotărârii Parlamentului nr.56/2017 pentru aprobarea Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție pentru anii 2017-2020 (în vigoare de la 28.01.2022, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 27-33, art. 32).

În semestrul II al anului 2022, Ministerul Educației și Cercetării s-a angajat să consolideze activitățile realizate pentru asigurarea corectitudinii concursurilor pentru ocuparea funcțiilor de conducere în instituțiile de învățământ și eliminarea favoritismului în raport cu unii candidați.

Având în vedere obiectivul menționat, au fost aprobate modificări la Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea funcției de director și director adjunct în instituțiile de învățământ general și Instrucțiunea cu privire la evaluarea candidaților la funcția de director al instituției de învățământ general și profesional tehnic.¹ Urmărind același scop de a institui proceduri de concurs mai transparente și obiective, a fost promovat proiectul privind modificarea Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea funcției de conducere în instituțiile de învățământ profesional tehnic, aprobat prin Ordinul nr. 673/2015. Ambele proiecte au fost supuse expertizei anticorupție, toate recomandările fiind acceptate.

Similar constatărilor din perioadele precedente de raportare și în consens cu acordul de colaborare semnat la 23.01.2020, Centrul Național Anticorupție a acordat suport instituțiilor din cadrul sistemului educațional în realizarea activităților de instruire privind fortificarea integrității și promovarea standardelor de integritate în societate.

În perioada de raportare au prezentat rapoarte/informații privind implementarea Planului sectorial anticorupție 34 de organe locale de specialitate în domeniul învățământului (în continuare OLSDÎ): Anenii Noi, Basarabeasca, Bălți, Briceni, Cahul, Cantemir, Călărași, Căușeni, Cimișlia, Criuleni, Chișinău, Drochia, Dondușeni, Dubăsari, Edineț, Fălești, Glodeni, Hîncești, Ialoveni, Leova, Nisporeni, Ocnîța, Orhei, Rezina, Rîșcani, Sîngerei, Soroca, Strășeni, Șoldănești, Ștefan Vodă, Taraclia, Telenești, Ungheni, și UTA Găgăuzia. Cu titlu de exemplu, menționăm că Raportul privind implementarea în anul 2022 a Planului sectorial anticorupție în domeniul educației pentru anii 2022 – 2023, aprobat prin Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 299/2022, al Direcției Generale Învățământ Cantemir a fost postat pe pagina web a instituției²; pe pagina web a OLSDÎ Nisporeni pot fi consultate la rubrica rapoarte, rapoartele semestriale privind implementarea Planului sectorial/local anticorupție.³ Toate OLSDÎ care au transmis rapoarte s-au referit punctual la acțiunile scadente, în continuare urmând să fie prezentate extrase din aceste rapoarte.

¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=133415&lang=ro,
<https://mec.gov.md/ro/content/concursurile-pentru-functiile-manageriale-din-cadrul-institutiilor-de-invatamant-general-vor>

² <http://cantemiredu.md/wp-content/uploads/2023/01/Raport-plan-sectorial-anticoruptie-2022.signed.pdf>

³ <https://dgitsnisporeni.md/rapoarte/>

Au prezentat rapoarte tematice 70 de instituții de învățământ profesional tehnic, inclusiv:

- 30 de Școli Profesionale: Școala Profesională nr. 2 din Chișinău, Școala Profesională nr. 3 din Chișinău, Școala Profesională nr. 4 din Chișinău, Școala Profesională nr. 5 din Chișinău, Școala Profesională nr. 6 din Chișinău, Școala Profesională nr. 9 din Chișinău, Școala Profesională nr. 10 din Chișinău, Școala Profesională nr. 11 din Chișinău, Școala Profesională nr. 1 din Bălți, Școala Profesională nr. 3 din Bălți, Școala Profesională nr. 4 din Bălți, Școala Profesională nr. 5 din Bălți, Școala Profesională nr. 1 din Cahul, Școala Profesională nr. 2 din Cahul, Școala Profesională din Bubuieci, Chișinău, Școala Profesională din Căușeni, Școala Profesională din Ceadâr-Lunga, UTA Găgăuzia, Școala Profesională din Ciumai, Taraclia, Școala Profesională din Comrat, UTA Găgăuzia, Școala Profesională din Corbu, Dondușeni, Școala Profesională din Criuleni, Școala Profesională din Cupcini, Edineț, Școala Profesională din Florești, Școala Profesională din Glodeni, Școala Profesională din Hîncești, Școala Profesională din Nisporeni, Școala Profesională din Rezina, Școala Profesională din Soroca, Școala Profesională din Telenești, Școala Profesională din Ungheni;

- 29 de Colegii: Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău, Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani, Colegiul „Julia Hasdeu” din Cahul, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca, Colegiul „Mihail Ciachir” din Comrat, Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei, Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din Soroca, Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală” din Chișinău, Colegiul de Ecologie din Chișinău, Colegiul de Industrie Ușoară din Bălți, Colegiul de Inginerie din Strășeni, Colegiul Național de Coregrafie din Chișinău, Colegiul Politehnic din Bălți, Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți, Colegiul Tehnologic din Chișinău, Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni, Colegiul Tehnic Agricol din Svetlii, Colegiul Tehnic Agricol din Soroca, Colegiul Agroindustrial din Rîșcani, Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Răducan” din Grinăuți, Colegiul Agroindustrial din Ungheni, Colegiul de Medicină Orhei, Colegiul de Medicină Bălți, Colegiul de Medicină Cahul, Colegiul Național de Comerț al ASEM, Colegiul Pedagogic „Ion Creangă” din Bălți, Colegiul Cooperatist din Moldova, Colegiul Internațional de Administrare și Business și Colegiul de Studii Administrative și Fiscale;

- 11 Centre de excelență: Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău, Centrul de Excelență în Economie și Finanțe din Chișinău, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga” din Chișinău, Centrul de Excelență în Energetică și Electronică din Chișinău, Centrul de Excelență în Industria Ușoară din Chișinău, Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale din Chișinău, Centrul de Excelență în Servicii și Prelucrarea Alimentelor din Bălți, Centrul de Excelență în Horticultură și Tehnologii Agricole din Țaul, Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău, Centrul de Excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”, Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei.

Au fost recepționate rapoartele anticorupție a 20 de instituții de învățământ superior: Universitatea de Stat din Moldova (în continuare USM), Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău (în continuare UPSC), Universitatea Tehnică a Moldovei (în continuare UTM), Academia de Studii Economice din Moldova (în continuare ASEM), Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți (în continuare USARB), Universitatea de Stat din Comrat (în continuare US Comrat), Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport (în continuare USEFS), Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” (în continuare USMF), Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne (în continuare Academia „Ștefan cel Mare”), Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice (în continuare AMTAP), Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” (în continuare AMFA), Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” din Cahul (în continuare USCH), Universitatea de Stat din „Grigorii Țamblac” Taraclia (în continuare

US Taraclia), Universitatea Liberă Internațională din Moldova (în continuare ULIM), Institutul Internațional de Management „IMI – NOVA” (în continuare IMI-NOVA), Universitatea Cooperatist-Comercială din Moldova (în continuare UCCM), Universitatea Slavonă, Universitatea de Studii Politice și Economice Europene (USPEE), Universitatea de Studii Europene din Moldova (în continuare USEM) și Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată (în continuare IȘP Criminologie).

II. PROGRESUL ÎN IMPLEMENTAREA PLANULUI SECTORIAL DE ACȚIUNI ÎN PERIOADA DE RAPORTARE

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ
Acțiunea 1.1 Monitorizarea înscrierii copiilor în instituțiile de educație timpurie, inclusiv prin intermediul sistemelor informaționale
Termenul de realizare: 2022-2023
Instituția responsabilă: OLSDÎ; instituțiile de educație timpurie (responsabilitate comună)
Indicator de progres: Proceduri de înscriere simplificate și îmbunătățite; Sisteme informaționale funcționale
Progresul în implementarea acțiunii 1.1
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii: Realizarea indicatorilor de progres:
<p>Rezumăm informațiile despre unele măsuri întreprinse de către OLSDÎ în scopul realizării activității de monitorizare a înscrierii copiilor în instituțiile de educație timpurie:</p> <p>Potrivit OLSDÎ Anenii Noi, monitorizarea se realizează prin colectarea informației și a vizitelor în instituțiile de educație timpurie din raion.</p> <p>OLSDÎ Bălți informează că, înscrierea copiilor în instituțiile de educație timpurie în mun. Bălți se realizează prin intermediul Ghișeului unic din cadrul Primăriei mun. Bălți. La finele anului 2022 a fost achiziționat softul pentru înscrierea online a copiilor la grădiniță.</p> <p>OLSDÎ Basarabeasca a menționat că în instituțiile de educație timpurie (IET) nu se înregistrează deficit de locuri. Sunt disponibili să se înscrie toți doritorii de a frecventa grădinița. OLSDÎ efectuează vizite periodice de monitorizare în IET și a realizat campanii de informare a părinților prin intermediul mass-media.</p> <p>OLSDÎ Briceni a relatat referitor la ședințe cu manageri/ cadre didactice/ părinți privind procedura de înscriere a copiilor în IET (34 de directori IET, 100 de cadre didactice IET, 350 de părinți).</p> <p>OLSDÎ Călărași comunică că în toate IET din mediul rural sunt locuri neacoperite, în timp ce în IET din or. Călărași numărul copiilor per grupă este mai mare decât cel prevăzut în Regulamentul sanitar pentru instituțiile de educație timpurie.</p> <p>OLSDÎ Cantemir relatează despre informarea managerilor de instituții de educație timpurie despre elaborarea unui potențial sistem informațional de înscriere a copiilor, remarcând că în mediul rural nu se simte nevoia sistemelor informaționale.</p> <p>OLSDÎ Căușeni subliniază că înscrierea copiilor în IET se realizează la solicitare, în mod obligatoriu fără restricții/ discriminare și probe de concurs, pentru toți copiii cu vârstă de la 2 la 6 (7) ani din districtul școlar corespunzător, conform unei proceduri stabilite de fondator și administrația instituției care sunt făcute publice beneficiarilor educației.</p>

OLSDI Chișinău a menționat platforma <https://egradinita.md/>. În perioada semestrului I (septembrie-decembrie) pe platforma egradinita.md au fost înregistrate următoarele date statistice cu privire la înregistrarea și înmatricularea copiilor în Instituțiile de educație timpurie. Cereri înregistrate -17 753. Cereri acceptate -12 294. Înmatriculați în anul 2022 -9514.

OLSDÎ Dondușeni relatează că „Copii, părinții cărora solicită înscrierea în instituțiile de educație timpurie sunt acceptate la 100%. Pentru satisfacerea solicitărilor în orașul Dondușeni suplimentar în grădinița „Luceafărul a fost deschisă grupă cu studierea în limba rusă. Înscrierea copiilor în IET prin intermediul platformelor online nu se efectuează din lipsa necesității.”

Potrivit informației transmise, OLSDÎ Drochia și instituțiile de învățământ monitorizează ca toți copiii aflați în districtul școlar să fie înscriși în grădinițe.

OLSDÎ Fălești relatează în principal despre activități de informare, ședințe informative realizate de către OLSDÎ cu managerii instituțiilor de educație timpurie, ședințe de informare cu părinții în IET, crearea comisiei de examinare a cererilor de înmatriculare a copiilor în IET în anul de studiu 2022-2023 și evidența cererilor părinților pentru înmatriculare copiilor în instituție.

În cadrul OLSDÎ Ialoveni monitorizarea acestei acțiuni s-a realizat prin vizite în instituții și plasarea informației pe panoul informativ.

OLSDÎ Nisporeni a comunicat despre faptul că dosare de înscrierea copiilor sunt depuse în format electronic. Toate instituțiile de educație timpurie dețin adrese de e-mail. (Sursa de verificare: paginile web, Facebook ale instituțiilor de educație timpurie, aviziere).

Potrivit OLSDÎ Ocnița, „Monitorizând procesul de înscriere a copiilor în instituțiile de educație timpurie, s-a constatat că nu au fost atestate încălcări. Numărul mic de elevi în grupe nu creează discrepanțe sociale și opțiuni de încălcare a dreptului de a se înscrie în instituția de circumscripție.”

OLSDÎ Orhei enumeră activități precum: Plan de înscriere a copiilor în IET – stabilit, de comun acord, de către administrația instituției și fondator, în funcție de capacitatea de proiect a instituției, coordonat cu OLSDÎ Orhei; informarea părinților/reprezentanților legali – cu referire la Planul aprobat de înscriere, locurile disponibile pentru anul următor, procedura de solicitare; examinarea cererilor de către o comisie specială creată de administrația instituției.

OLSDÎ Rezina relatează că în mediul rural înscrierea copiilor în grădiniță se face prin intermediul educatorilor și cadrului de conducere. Listele se întocmesc în comun cu autoritățile locale. În IET din oraș copiii sunt înscriși conform ordinului de repartizare a primăriei Rezina.

Potrivit informației recepționate, monitorizarea înscrierii copiilor în instituțiile de educație timpurie de către OLSDÎ Rîșcani se realizează de 2 ori pe an prin studierea și analiza detaliată a informației cu privire la numărul de copii din localitate pe anii de naștere și numărul de copii înscriși în listele IET. Informația este pusă în discuție anual la ședința Consiliului Consultativ al DÎTS Rîșcani. În cadrul analizei se calculează rata instituționalizării copiilor per instituție, per raion, se identifică problemele, se examinează soluțiile, se elaborează recomandări privind cuprinderea cât mai mare a numărului de copii în instituțiile de educație timpurie. Înscrierea copiilor în instituțiile de educație timpurie se realizează nemijlocit de către managerul instituției. Fiecare grădiniță de copii dispune de Regulamentul de activitate, în care este descris mecanismul înscrierii copiilor în IET. În ultimii ani, conform datelor statistice numărul de copii de vârstă preșcolară din raion este mai mic decât capacitatea (numărul de locuri) instituțiilor de educație timpurie.

OLSDÎ Sîngerei relatează despre ședințe cu directorii IET (24.02.2022, 31.03. 2022, 28.04.2022, 26.05.2022) și despre asigurarea continuității grădiniță-școală pentru debutul școlar.

OLSDÎ Soroca menționează că: „toate cele 54 instituții de educație timpurie și 7 școli primare-grădinițe completează și înregistrează toți copii la instituționalizare în Sistemul Informațional de Management în Educație (SIME), conform planului de acțiuni privind actualizarea datelor în SIME

aprobat anual prin ordinul OLSDÎ. OLSDÎ Soroca monitorizează și deține baza de date privind instituționalizarea copiilor de vârstă 2-7 ani din instituțiile de educație timpurie, prin responsabilul SIME pentru IET la nivel de raion.”

OLSDÎ Ștefan Vodă comunică că înscrierea copiilor în IET se efectuează conform Regulamentului IET; se înregistrează în Registru și în SIME; cererile părinților se depun personal sau online.

OLSDÎ Strășeni relatează că înscrierea copiilor în instituțiile de educație timpurie se realizează ținând cont de locul de trai, pe circumscripții. Pentru informarea părinților se practică Ziua Ușilor deschise, pagini pe rețelele de socializare.

OLSDÎ Telenești menționează acțiuni precum: întrunire a directorilor IET din raion; discutarea detaliată a metodologiei de înscriere a copiilor în IET; adunări cu părinții în teritoriu. Totodată, relatează că, întrucât localitățile sunt mici, populația școlară este mică, nu e necesară înscrierea prin intermediul sistemelor TIC.

OLSDÎ Ungheni comunică că, înscrierea copiilor în municipiu se efectuează în cadrul primăriei de către Comisia pentru înscrierea copiilor în instituțiile de educație timpurie. Comisia activează de mai mulți ani, astfel s-au redus la minimum posibilitățile de fraudare în instituții. Actualmente înscrierea copiilor se efectuează doar on-line. Managerul instituției primește, la fel on-line, îndreptarea copilului în instituție. În mediul rural parțial se practică înscrierea copiilor on-line de către administrațiile publice locale în coordonare cu instituțiile preșcolare. Petiții în scris cu privire la înscrierea copiilor în această perioadă nu au fost.

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ

Acțiunea 1.2 Monitorizarea înscrierii copiilor în clasa I-a, inclusiv prin intermediul sistemelor informaționale

Termenul de realizare: 2022-2023

Instituția responsabilă: OLSDÎ, instituțiile care realizează învățământul primar (responsabilitate concomitentă)

Indicator de progres: Proceduri de înscriere simplificate și îmbunătățite; Sisteme informaționale funcționale

Progresul în implementarea acțiunii 1.2

Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:

Realizarea indicatorilor de progres:

În vederea consolidării și dezvoltării cadrului normativ pentru învățământul primar a fost elaborată și aprobată Instrucțiunea cu privire la înscrierea copiilor în clasa I în anul de studii 2022-2023 (Ordinul nr.231 din 30.03.2022 al ministrului educației și cercetării).

Totodată, Ministerul Educației și Cercetării a aprobat Orarul înscrierii copiilor în clasa I pentru anul de studii 2022 – 2023. Astfel, din 1 aprilie 2022, părinții/ alți reprezentanți legali ai copiilor au putut depune actele pentru înscrierea copiilor în clasa I, care în mod tradițional, s-a desfășurat în două etape. A fost distribuit setul de acte necesare pentru înscriere și modelul de cerere care urma să fie completat de către părinte/reprezentantul legal al copilului.⁴

Datele centralizate de Ministerul Educației și Cercetării, comunicate de OLSDÎ, arată că, la data de 13 septembrie 2022, 1676 de copii refugiați din Ucraina au fost înscriși în anul de studii 2022-

⁴ <https://mec.gov.md/ro/content/incepe-inscrierea-copiilor-clasa-i-pentru-anul-de-studii-2022-2023>

2023 în școlile și grădinițele din Republica Moldova. Dintre cei 1155 de copii încadrați la studii în școlile primare, gimnaziile și liceele din Republica Moldova, în clasa I au fost înscriși 178 de elevi.⁵

În continuare vom expune unele informații din rapoarte ale OLSDÎ.

OLSDÎ Basarabeasca a menționat că: „Instituțiile de învățământ general din raion dispun de locuri suficiente pentru a înscrie toți copiii de vârstă 6-7 ani în clasa I-a. Au fost organizate emisiuni la TV-locală, pentru părinți și reprezentanții legali a copiilor din teritoriu cu vârsta de 6-7 ani.”

OLSDÎ Briceni a relatat despre acțiuni precum instituirea comisiei raionale de școlarizare/comisiilor instituționale de școlarizare; ședințe cu managerii/ cadrele didactice privind prevenirea și combaterea fenomenului colectărilor plăților în perioada de înscriere a copiilor în clasa I-a; vizite de monitorizare în instituțiile de învățământ privind respectarea Metodologiei de înscriere a copiilor în clasa I-a; prezentarea Notei informative privind respectarea Metodologiei de înscriere a copiilor în clasa I-a organului de conducere/ Consiliului de administrație a DÎTS Briceni.

Conform raportului prezentat, OLSDÎ Călărași a asigurat respectarea Metodologiei de înscriere a copiilor în clasa I prin elaborarea unui plan de acțiuni, a fost monitorizată executarea calitativă a recensământului copiilor, s-a realizat monitorizarea activității comisiilor de școlarizare din instituțiile de învățământ. Similar IET, în instituțiile din mediul rural sunt locuri disponibile pentru înscrierea în clasa I. Acțiuni de corupție nu au fost înregistrate.

OLSDÎ Cantemir relatează despre informarea managerilor despre elaborarea unui potențial sistem informațional de înscriere a copiilor, în mod similar IET, remarcând că în mediul rural nu se simte nevoia sistemelor informaționale. OLSDÎ Cantemir a completat că înscrierea copiilor în clasa I a fost realizată conform Metodologiei de înscriere a copiilor în clasa I.

OLSDÎ Căușeni a comunicat că în toate instituțiile de învățământ din subordine au fost create Comisii de înmatriculare a copiilor în clasa întâi iar managerii instituțiilor de învățământ au organizat corect și transparent desfășurarea procesului de înscriere a copiilor în clasa I-i cu respectarea strictă a prevederilor actelor normative în vigoare.

OLSDÎ Criuleni a informat că „Întru asigurarea transparenței procesului de înscriere a copiilor în clasa I, instituțiile au plasat pe pagina de socializare și pe avizierele instituției, informația despre numărul de copii care urmează a fi înscriși în clasa I, numărul de clase, orarul înscrierii, dirigenții de clasă, precum și informația cu privire la lipsa de taxe pentru înscrierea copiilor în clasa I-i.”

OLSDÎ Chișinău menționează platforma <https://escoala.chisinau.md/>. În anul de studii 2022-2023 în instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II au fost înscriși în clasa I -10412 copii. Din numărul acestora 8678 elevi înmatriculați în instituțiile cu instruire în limba română. 2032 elevi - cu instruire în limba rusă și 13 - cu limba engleză de instruire.

OLSDÎ Dondușeni a relatat că „În toate instituțiile de învățământ din raion a fost respectată Metodologia de înscriere a copiilor în clasa I, conform districtelor școlare. Școlarizarea copiilor de 7 ani constituie 100%.”

OLSDÎ Drochia a menționat inclusiv despre monitorizarea procesului de depunere și completare a actelor de înscriere a copiilor din districtul școlar la care aparține instituția (completarea dosarelor, afișarea listelor copiilor înscriși și a locurilor disponibile după finalizarea etapelor de înscriere a copiilor la panoul informativ din instituție).

OLSDÎ Dubăsari a relatat că nu a fost creat sistem informațional de înscriere a copiilor în clasa I-i, deoarece în mediul rural nu se simte nevoia acestuia; rapoartele cu privire la înscrierea copiilor în clasa I-i sunt transmise în termenii stabiliți; a fost elaborat ordinul nr. 61 din 31.03.2022 cu privire la înscrierea copiilor în clasa I-i în anul de studii 2022-2023; a fost elaborat ordinul nr. 132 din

⁵ <https://mec.gov.md/ro/content/aproape-1700-de-copii-ucraineni-frecventeaza-scolile-si-gradinitele-din-republica-moldova>

27.07.2022 cu privire la modificările în orarul de înscriere a copiilor în clasa I-i în anul de studii 2022-2023; la ședințele cu managerii școlari, la început de septembrie, este pusă în discuție întrebarea cu privire la înscrierea copiilor în clasa I-i; precum și concluzionează că nu s-au înregistrat cazuri de fraudare a procedurii de înscriere (colectare de bani).

OLSDÎ Edineț susține că procesul de înmatriculare a copiilor s-a desfășurat în conformitate cu prevederile Metodologie și a ordinelor organelor ierarhic superioare. Pe pagina WEB a Direcției Educație www.edinet.educ.md au fost plasate: Planul de înmatriculare per/instituție; Districtele școlare și Ordinul cu privire la componența Comisiei raionale de școlaritate.

La această acțiune, OLSDÎ Glodeni a menționat despre informarea prin rețele de socializare, panouri informaționale a părinților și ședințe cu părinții.

OLSDÎ Nisporeni menționează despre dosare depuse în format electronic și adrese e-mail ale instituțiilor disponibile.

OLSDÎ Ocița comunică că, în procesul de înscriere a copiilor în clasa I, nu au fost atestate fraude. Din considerentul că în instituțiile din raion este un număr foarte mic de elevi, nu se creează concurență la înscriere, clasele fiind constituite din 15-30 de elevi.

OLSDÎ Orhei menționează inclusiv: „Planul de înmatriculare – Circulara Direcției Generale Educație Orhei nr. 06/01-105 din 16.02.2022 cu privire la completarea Planului de înmatriculare, în limita locurilor disponibile ale instituției, în baza capacității de proiect și a prognozei efectivului de elevi, completat de fiecare instituție de învățământ și avizat în cadrul Consiliului de administrație; Ordinul Direcției Generale Educație Orhei nr. 463 din 25.03.2022 cu privire la constituirea grupului de lucru pentru evaluarea corectitudinii datelor din Planul de înmatriculare pentru anul de studii 2022-2023; Ordinul Direcției Generale Educație Orhei nr. 665 din 15.04.2022 cu privire la aprobarea Planului de înmatriculare în limita locurilor disponibile, în instituțiile de învățământ din raion pentru anul de studii 2022-2023; Notă informativă cu analiza detaliată a situației din instituțiile de învățământ din orașul Orhei privind Planul de înmatriculare a elevilor în limita locurilor disponibile pentru anul de studii 2022-2023, prezentată la ședința raională cu cadrele de conducere.”

OLSDÎ Rezina relatează că anunțul despre înscrierea copiilor în clasa I-a se plasează la un loc vizibil în liceu/gimnaziu, precum și pe pagina de Facebook a unor instituții. Se face public ordinul intern despre componența comisiei de înscriere; lista copiilor înscriși în clasa I-a. Nu se atestă cazuri de refuz la înscrierea copiilor în clasa I-a. Parte din părinți au depus cereri online, în poșta electronică a instituției, pentru a fi înscris în clasa I-i. Cele mai solicitate rămân a fi avizele și listele.

OLSDÎ Rîșcani a relatat că transparența a fost asigurată prin: acroșarea pe panoul de afișaj din instituție a orarului, a Metodologiei, a planului de înmatriculare, avize privind organizarea diverselor activități, elaborarea proceselor verbale, avize pe panoul de afișaj a primăriei, discuții cu părinții, lecturarea metodologiei, organizarea și desfășurarea „Zilei ușilor deschise”, atât în format online, cât și cu prezență fizică. De asemenea, pentru diseminarea informațiilor utile despre înscrierea în clasa I au fost utilizate diverse rețele sociale (Facebook, viber) în majoritatea instituțiilor și plasarea informațiilor pe pagina oficială web a unor instituții. Informația cu privire la înscrierea copiilor în clasa I, este pusă în discuție anual la ședința Consiliului Consultativ al OLSDÎ Rîșcani.

OLSDÎ Șoldănești a relatat despre informarea părinților cu Metodologia de înscriere a copiilor în clasa I-a (358 părinți informați); Ordin „Cu privire la constituirea Comisiei de școlarizare a copiilor în clasa I, anul de studii 2022-2023”; organizarea activității „Ziua ușilor deschise” în scopul informării părinților despre procesul de înscriere a copiilor în clasa a I, în anul de studii 2022-2023.

Conform datelor transmise, OLSDÎ Soroca monitorizează și deține baza de date privind instituționalizarea copiilor din clasa I-a din toate instituțiile de învățământ. Responsabilul SIME la nivel de raion colectează rapoartele de confirmare director cu datele statistice privind numărul de

copii înscriși în clasa I. Una din 45 instituții de învățământ a utilizat înscrierea online a copiilor în clasa I-a, iar celelalte instituții, la necesitate, au oferit posibilitatea de a transmite cererea de înscriere în variantă electronică pe poșta oficială a instituțiilor, oferind timp de prezentare a documentelor aferente cererii, în termeni legali.

OLSDÎ Ștefan Vodă enumeră la compartimentul indicatori de progres Metodologia de înscriere a copiilor în clasa întâi; proces-verbal al comisiei raionale de determinare a maturității școlare; ordine cu privire la înmatriculare în clasa întâi; 100% părinți informați; 100% copii de vârstă școlară (cl. I-a) școlarizați; recensământul copiilor din district și cereri primite și înregistrate.

OLSDÎ Strășeni informează că a emis Ordinul nr.82 din 31 martie 2022 „Cu privire la înscrierea copiilor în clasa I în anul de studii 2022-2023; a fost creată comisia raională de școlarizare și comisii de școlarizare în instituțiile de învățământ; Planurile de înmatriculare au fost publicate pe paginile de Facebook a instituțiilor de învățământ; s-au desfășurat ședințe cu părinții, a fost discutată monitorizarea înscrierii copiilor în clasa I-a, părinții au fost informați despre interzicerea colectărilor de fonduri materiale și bănești la înscrierea în clasa I.

OLSDÎ Taraclia menționează că înscrierea copiilor în clasa I se desfășoară fără abateri, toți copiii cu vârsta cuprinsă între 6-7 ani fiind înscriși la clasa I fără de taxe.

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ

Ațiunea 1.3 Desfășurarea campaniilor/ acțiunilor de informare a elevilor și părinților privind interzicerea colectării plăților informale

Termenul de realizare: 2022-2023

Instituția responsabilă: Ministerul Educației și Cercetării (MEC), Centrul Național Anticorupție (CNA) OLSDI (responsabilitate concomitentă)

Indicator de progres: Campanii/acțiuni de informare realizate

Progresul în implementarea acțiunii 1.3

Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:

Realizarea indicatorilor de progres:

În perioada de referință, de către Centrul Național Anticorupție au fost desfășurate 2 campanii de informare și sensibilizare anticorupție, dedicate elevilor și studenților, care au vizat abordarea subiectelor legate de interzicerea plăților informale:

a) Campania de informare și sensibilizare „O lecție de integritate în școala/universitatea mea”, realizată de voluntarii CNA în comun cu formatorii Centrului Național Anticorupție. Au fost asigurate, în comun, cu efectivul Centrului și voluntarii CNA, 34 de lecții de integritate, pentru 1267 de audienți în aproximativ 24 instituții de învățământ din țară.

b) Campania de informare și sensibilizare anticorupție „Integritatea pe înțelesul copiilor”, realizată de voluntarii CNA în comun cu formatorii Centrului Național Anticorupție în incinta taberelor de odihnă pentru copii din țară. Au fost asigurate 7 instruirii, pentru 475 de copii.

În anul 2022, de către CNA, la inițiativa OLSDÎ Anenii Noi, a fost asigurată o instruire pentru 130 de manageri și părinți ai elevilor din instituțiile de învățământ din raion, în contextul căreia s-a vorbit despre interzicerea colectării plăților informale și impactul negativ a acestor acțiuni ilegale.

În anul de referință în toate instituțiile de învățământ din subordinea OLSDÎ Bălți (23 de instituții școlare și 35 preșcolare) la ședințele generale cu părinții, de către managerii instituțiilor a fost abordat subiectul plăților informale, fapt consemnat în procesele-verbale ale ședințelor. La fel, în cadrul ședințelor cu directorii realizate de către OLSDÎ (în ajunul sărbătorilor) subiectul este prezent în ordinea de zi a ședinței.

OLSDÎ Cahul a adus la cunoștință cadrelor de conducere ordinul emis nr. 247/2019 privind interzicerea colectării ilicite de bani în instituțiile de învățământ general din raionul Cahul în cadrul ședinței cu managerii școlari, la data de 23.09.2022. S-a emis ordinul OLSĐÎ Cahul nr. 147/2022 „Cu privire la interzicerea colectărilor ilicite de bani în scopul organizării examenelor de absolvire în învățământul general”, adus la cunoștința cadrelor de conducere, cadrelor didactice, elevilor și părinților. În I semestrul al anului de studii 2022-2023, în instituțiile de învățământ general s-au desfășurat campaniile de informare la subiectul abordat.

OLSDÎ Călărași menționează că a fost emis ordinul OLSĐÎ nr. 01-28/215 din 31.05.2022 cu privire la unele acțiuni de prevenire și combatere a fenomenului colectărilor plăților informale în sistemul educațional, ordinul a fost adus la cunoștință tuturor managerilor școlari, sub semnătură (26 manageri școlari, publicat pe pagina web a DITS Călărași, 31.05.2022, secțiunea „ordine”), respectiv, a fost adus la cunoștință elevilor din instituțiile școlare și părinților; A fost desfășurată de către CNA activitatea de informare cu privire la politicile de integritate pentru cadrele didactice, liderii consiliilor locale ale elevilor și președinții comitetelor părintești, în cadrul acestei activități unul din subiectele puse în discuție a fost și informarea privind interzicerea colectării plăților informale în sistemul educațional, activitate desfășurată online, platforma TEAMS, grup „Directori”, 23.02.2022, ora 14.30 – 16.30, participanți: colaboratorii OLSĐÎ Călărași – 17.

OLSDÎ Cantemir a relatat că Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr.1074/2019 cu privire la unele acțiuni de prevenire și combatere a fenomenului colectărilor plăților informale în sistemul educațional a fost adus la cunoștință, contra semnătură, angajaților OLSĐÎ Cantemir, managerilor instituțiilor de învățământ general, personalului didactic și nondidactic din cele 72 de instituții de învățământ general. Până la 31.12.2022 nu au fost înregistrate cazuri de nerespectare a ordinului vizat, precum și sancțiuni aplicate.

OLSDÎ Căușeni a comunicat că a desfășurat campanii de informare a părinților și elevilor privind interzicerea colectării plăților informale în instituțiile de învățământ din subordine, în conformitate cu prevederile ordinului Ministerului Educației și Cercetării nr.1074/2019.

OLSDÎ Cimișlia comunică despre informarea cu ordinul MEC din 29.08.2019 „Cu privire la unele acțiuni de prevenire și combatere a fenomenului colectărilor plăților informale în sistemul educațional”; ședințe cu angajații instituției, părinți, elevi cu referire la interzicerea strângerii ilicite de bani pe perioada anului de învățământ (în timpul sărbătorilor, desfășurarea examenelor).

OLSDÎ Criuleni comunică inclusiv despre acțiunile cu tangență la temă, desfășurate în instituții pe parcursul lunii noiembrie, în cadrul companiei „Implementarea factorilor de bunăstare a copilului”. La fel, menționează practica abordării aspectului antisocial al corupției și interzicerea colectării plăților informale, în cadrul Consiliilor de elevi, cu implicarea ulterioară a acestora în organizarea și desfășurarea discuțiilor similare cu colegii, la nivel de clasă.

OLSDÎ Chișinău comunică că, pe perioada semestrului I (septembrie-decembrie), au fost desfășurate 2 campanii/ acțiuni de informare: <https://chisinauedu.md/in-attentia-parintilor-cadrelor-didactice-comunitatii-educationale-si-civile-2/>.

OLSDÎ Donușeni a menționat că: „În perioada ianuarie-mai a anului 2022 au fost desfășurate campanii de informare ale elevilor și părinților privind interzicerea colectării plăților informale în 22 de instituțiile de învățământ din raion: 5 licee, 13 gimnazii, 2 școli-grădiniță, 2 școli primare și 22 instituții de educație timpurie. De asemenea, informarea elevilor se efectuează și în cadrul orelor de curs: la dezvoltarea personală (X-XII) și educație pentru societate (elevii claselor VII-IX), cca 98% (1115) din elevii care învață în clasele menționate au fost implicați, realizând ca produs, pliante cu genericul: „Cum să acționăm pentru a preveni corupția?”, „Corupția contaminează, fii imun și acționează!”, iar pliantele au fost distribuite la elevi din instituție și părinților.”

OLSDÎ Dubăsari relatează că au fost informați toți conducătorii instituțiilor de învățământ general din raion (28 manageri) cu privire la acțiunile de prevenire și combatere a fenomenului colectărilor plăților informale în sistemul educațional. În toate instituțiile de învățământ din raion s-au desfășurat: ședințe de informare cu elevii, adunări de părinți privind interzicerea colectării ilicite de bani.

OLSDÎ Edineț menționează Ordinul emis nr. 328/2022 „Cu privire la interzicerea colectărilor ilicite de bani în instituțiile de învățământ din raionul Edineț”. La nivel de instituție în acest scop s-au organizat ședințe de informare cu părinții, cadre didactice și elevi.

OLSDÎ Fălești a menționat Ordinul emis nr. 514 din 14.12.2022 cu privire la unele acțiuni de prevenire și combatere a fenomenului colectărilor plăților informale în sistemul educațional; Ordine emise de către instituțiile de învățământ din raion, cu privire organizarea campaniei de informare a elevilor și părinților privind interzicerea colectării plăților informale; Ordine emise de către instituțiile de învățământ din raion, cu privire interzicerea colectării de mijloace bănești; Ordine emise de către instituțiile de învățământ din raion, despre organizarea acțiunilor de preîntâmpinare a colectării de mijloace bănești.

OLSDÎ Glodeni a comunicat despre emiterea ordinului cu privire la măsurile de prevenire și combatere a fenomenului colectărilor plăților informale în instituțiile de învățământ și instruirea managerilor școlari la prevenirea cazurilor de colectarea de bani, corupere în activitățile de parteneriat cu asociațiile obștești ale părinților.

OLSDÎ Leova a comunicat despre informarea tuturor actorilor educaționali cu prevederile ordinului MEC nr.1074 din 29 august 2019 „Cu privire la unele acțiuni de prevenire și combatere a fenomenului colectărilor plăților informale în sistemul educațional”.

OLSDÎ Nisporeni enumeră campanii de informare realizate, ședințe de lucru cu conducătorii și cadrele didactice, remarcă interes și motivare de studiu, participare și deschidere în variate acțiuni organizate la nivel raional, național (expoziții, Quiz „Pro Integritate”).

OLSDÎ Orhei a menționat despre campanii realizate în vederea prevenirii și combaterii coruperii cadrului didactic și a fenomenului corupției în instituțiile de învățământ, inclusiv: participare în cadrul Proiectului de prevenire a corupției „Democrația prin Teatru. Reflexia integrității în lumina scenei”, implementat de Centrul de Teatru din Moldova în parteneriat cu Centrul Național Anticorupție și Teatrul Național „Mihai Eminescu” – Liceul Teoretic „Alec Russo”, Orhei; rezultat în cadrul proiectului, ediția I – locul III⁶; participarea în cadrul concursului Quiz Pro-Integritate, proiect de educație anticorupție dedicat tinerilor, ediția locală, organizat de Centrul Național Anticorupție – Liceul Teoretic „Onisifor Ghibu”, Orhei.⁷

OLSDÎ Rîșcani comunică că de către instituțiile de învățământ din raion au fost desfășurate acțiuni precum: adunări generale cu părinții și pe clase cu privire la informarea părinților privind interzicerea colectării plăților informale; informarea părinților privind interzicerea colectării plăților informale în cadrul testării naționale și examenelor naționale; participarea elevilor în cadrul „Campionatului final al Quiz-ului Pro-Integritate”, organizat de CNA cu prilejul Zilei Internaționale Anticorupție.

OLSDÎ Sîngerei menționează ședința directorilor din 15 septembrie.2022 (Ordin emis nr. 487 din 06.09.2022)⁸.

⁶ <https://www.facebook.com/TeleMATINAL/videos/512563447578335>

⁷ <https://cna.md/libview.php?l=ro&idc=5&id=3940&t=/Serviciul-relatii-publice/Comunicate-de-presa/Proiectul-Quiz-Pro-Integritate-al-CNA-este-in-plina-desfășurare-i-va-ajunge-in-toate-institutiile-liceale->

⁸ <http://singerei.educ.md/2022/02/24/cu-privire-la-prevenirea-i-combaterea-colectarilor-ilicite-de-bani-in-institutiile-de-invatamant-general/>

OLSDÎ Șoldănești menționează despre campanii de informare a părinților privind interzicerea colectării plăților informale și adunări cu părinții în clasa a IV-a, IX-a, XII-a privind interzicerea colectărilor de bani (967 părinți informați).

OLSDÎ Soroca a relatat că a fost organizată o ședință de lucru cu directorii instituțiilor de învățământ din raion la care a fost invitat procurorul-șef al Procuraturii raionului Soroca și unde au fost abordate, inclusiv prevenirea și combaterea corupției, în scopul eficientizării fenomenului integrității și lipsei de toleranță față de fenomenul corupției în sistemul educațional. Procurorul-șef a fost invitat să viziteze instituțiile de învățământ din raion pentru discuții cu cadrele didactice și elevii referitor la prevenirea și combaterea corupției. Anual OLSDÎ emite ordin cu privire la interzicerea colectării de bani referitor la examenele terminare, precum și cu ocazia sărbătorilor de iarnă. În adresa Direcției Învățământ nu au parvenit sesizări referitor la colectarea plăților informale în instituțiile de învățământ din raion.

OLSDÎ Ștefan Vodă menționează despre Ordine emise și conducători ai instituțiilor informați cu referire la interzicerea colectării surselor financiare (contra semnătură); procese-verbale ale adunărilor părintești; ședințe de informare cu părinții/reprezentanții legali și elevii claselor absolvente.

OLSDÎ Strășeni menționează că a fost emis Ordinul nr.50-a din 03 martie 2022 „Cu privire la interzicerea colectărilor ilicite de bani în instituțiile de învățământ general” iar actele normative relevante au fost aduse la cunoștință părinților în cadrul adunărilor cu părinții și elevilor în cadrul orelor la Dezvoltarea personală.

OLSDÎ Taraclia menționează că, în perioada septembrie-ianuarie a anului de studii în curs, toate instituțiile de învățământ au desfășurat activități de familiarizare a elevilor și părinților acestora cu conținutul ordinului ministerului nr.299/2022. În fiecare an, instituțiile de învățământ din raion desfășoară campanii regulate (3-4 pe an) pentru a informa părinții și elevii cu privire la interdicția de a colecta contribuții informale: la întruniri și ședințe cu părinții, adunări ale clasei.

OLSDÎ Telenești a comunicat că desfășoară campanii și acțiuni de informare anual în debutul anului școlar și înainte de demararea sesiunii de examene.

OLSDÎ Ungheni remarcă că 4 elevi de la IP LT ”M. Eminescu” sunt voluntari ai CNA la nivel național, care au desfășurat sesiuni de informare pentru elevi cu genericul „Integritatea în mediul educațional”. Se constată un număr mai mare de inițiative și proiecte ale elevilor de a organiza concursuri, lecții, flash-moburi etc. pe domeniul anticorupție și integritate.

OLSDÎ UTA Găgăuzia menționează site-ul web al instituției care conține informații despre interzicerea fondurilor în instituțiile de învățământ.⁹ Se menționează că a fost transmisă o scrisoare autorităților administrației publice locale (nivel I) privind interzicerea încasării de beneficii financiare/materiale în instituțiile de învățământ timpuriu și a fost emis Ordinul nr. 01/1-13-221 din 27 mai 2022 „Cu privire la interzicerea colectării ilegale de fonduri în instituțiile de învățământ general”.

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ

Acțiunea 1.4 Contracurarea acțiunilor de instigare/ impunere a înființării asociațiilor părintești/comitetelor/ fondului clasei de către părinți sau reprezentanții legali ai elevilor.

Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres

Instituția responsabilă: Ministerul Educației și Cercetării; OLSDÎ; CNA
(responsabilitate concomitentă)

⁹ <http://guogagauzii.md/press-tsentr/novosti/item/906-glavnoe-upravlenie-obrazovaniya-gagauzii-ob-yavilo-o-zaprete-na-sbor-denezhnykh-sredstv-pri-provedenii-vypusknykh-ekzamenov>

Indicator de progres: Număr de cazuri constatate și contracarate

Progresul în implementarea acțiunii 1.4

**Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
Realizarea indicatorilor de progres:**

Începând cu semestrul II al anului 2022, prevederile art. 315 din Codul contravențional reglementează atât luarea de recompensă nelegitimă, cât și oferirea unei astfel de recompense. Modificarea propusă s-a impus în primul rând cu scopul de a diminua și eradica fenomenul taxelor informale din domeniul învățământului. La motivarea noilor prevederi s-a menționat că, în lipsa unui cadru juridic și administrativ eficient, colectarea acestor plăți informale este o activitate ilegală și reprezintă un impediment în asigurarea accesului liber la educație a persoanelor cu un buget redus, deși acest drept este reglementat de Constituție. Acceptarea cadourilor, suplimentelor salariale și a altor beneficii, determină apariția sentimentului de obligație și de constrângere morală a profesorilor față de copiii, părinții cărora achită asemenea beneficii. Astfel, profesorii ajungând în situații de conflict de interese sau sunt în dificultate atunci când urmează să aprecieze obiectiv rezultatele elevilor. Afectarea procesului de evaluare și notare corespunzătoare a elevilor, prin plățile efectuate de părinți, poate avea mai multe efecte adverse.

Potrivit prevederilor art.315 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008, „pretinderea, acceptarea sau primirea (luarea), personal sau prin mijlocitor, de către un salariat dintr-o întreprindere, instituție sau organizație, de recompensă nelegitimă sau de folos material pentru îndeplinirea unor lucrări sau pentru prestarea unor servicii în sfera sistemului de învățământ, comerțului, alimentației publice, transportului, deservirii sociale, comunale, medicale sau de altă natură, lucrări și servicii ce țin de obligațiile de serviciu ale acestui salariat, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, se sancționează cu amendă de la 60 la 300 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate sau de a deține anumite funcții pe un termen de la 3 luni la un an.” În conformitate cu articolul 401 al aceluiași cod, contravenția prevăzută la art. 315 se constată de Centrul Național Anticorupție.

În anul trecut a fost constatat și înregistrat de către CNA un singur caz de aplicare a prevederilor art. 315 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 în privința părinților implicați în colectarea de mijloace bănești.

În anul de referință, de către OLSDÎ Bălți au fost contracarate 2 cazuri de tentativă de colectare a plăților informale.

OLSDÎ Aneni Noi indică că: „Nu s-au constatat astfel de acțiuni în rândurile părinților sau reprezentanților legali ai elevilor.”

OLSDÎ Basarabeasca a relatat că „În instituțiile de învățământ din raion nu avem înregistrate asociații părintești. Comitetele părintești activează în baza Regulamentului –cadru de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar general ciclul I și II.”

OLSDÎ Călărași menționează că: „Din cele 26 instituții ale raionului, la moment activează 5 asociații părintești, iar a 6-a este în curs de reluare a activității. 11 asociații părintești și-au suspendat activitatea, practic au fost create pentru implicarea în proiecte. Președinții asociațiilor nu sunt cadre didactice. În instituțiile: Gimnaziul Bahmut, Liceul Teoretic (LT) „M. Eminescu” au loc audieri publice a bugetului cu participarea cadrelor didactice, Consiliului Elevilor, părinților. Preventiv, Consiliul Elevilor propune un chestionar elevilor pentru a veni cu propuneri la discuția publică. În LT „Vasile Alecsandri” se practică dări de seamă referitor la realizarea bugetului în lunile mai și decembrie. Asociațiile existente păstrează banii pe conturi bancare.”

OLSDÎ Cantemir comunică că „În anul 2022 au raportat activitatea 8 asociații a părinților din cele funcționale create benevol în anii precedenți. Nu au fost cazuri de instigare/ impunere a înființării asociațiilor părintești/comitetelor / fondul clasei de către părinți sau reprezentanții legali ai elevilor.”

OLSDÎ Cimișlia relatează că „în instituțiile preuniversitare din raion nu există Asociația părinților. Echipa managerială nu impune, nu solicită nici o strângere de fonduri din partea părinților și elevilor.”

OLSDÎ Criuleni a indicat că, potrivit informațiilor din instituții, Asociații părintești există doar în 10 școli, dintre care 2 nu sunt funcționale. Managerii menționează, că părinții afiliați se autentifică cu cererea scrisă benevol, înregistrată legal. Taxele sunt achitate benevol. Cadrelor didactice nu sunt implicate în strângerea banilor. Pe parcursul semestrului, nu au fost semnalate cazuri de instigare de către părinți a înființării asociațiilor părintești/ fondului clasei.

OLSDÎ Chișinău a menționat referitor la ședință de informare (august) a directorilor instituțiilor de învățământ la începutul anului școlar cu privire la atenționarea de către directori a cadrelor didactice și comunitatea de părinți din instituții privind asigurarea integrității profesionale a angajaților din sistemul educațional municipal, informarea repetată cu privire la respectarea prevederilor actelor normative privind interzicerea pentru personalul didactic și de conducere de a primi bani sau alte foloase de la organizațiile obștești ale părinților.

OLSDÎ Edineț relatează că nu au fost constatate cazuri de impunere a înființării asociațiilor părintești, comitetelor/ fondul clasei de către părinți sau reprezentanții legali ai elevilor.

OLSDÎ Glodeni și OLSDÎ Ialoveni au menționat că nu sunt asociații de părinți în instituțiile de învățământ primar și secundar din raioanele respective.

OLSDÎ Leova, de asemenea, comunică că în perioada 2022-2023 nu s-au constatat cazuri de înființare a asociațiilor obștești.

OLSDÎ Ocnița relatează că nu au fost sesizări despre impunerea de a înființa asociații părintești. Din 25 instituții de învățământ general din raion, doar 6 au asociații părintești care au statut benevol. Sunt gestionate de părinți și se prezintă rapoarte despre cheltuieli de către contabilul asociației la ședințele cu părinții.

OLSDÎ Rezina menționează că nu sunt atestate cazuri de impunere a înființării asociației părintești / comitetelor / fondul clasei de către părinți sau reprezentanții legali ai elevilor.

OLSDÎ Șoldănești a menționat 5 activități de sensibilizare „Nu da mită!”, 6 expoziții de postere „Fii responsabil, nu da mită!”, 3 activități de informare cu privire la politicile de integritate a asociațiilor părintești (86 de participanți).

OLSDÎ Ștefan Vodă a menționat că nu sunt cazuri constatate.

OLSDÎ Strășeni a comunicat despre discutarea subiectului privind colaborarea instituțiilor de învățământ general cu organizațiile obștești ale părinților în cadrul ședințelor cu managerii instituțiilor de învățământ; asociațiile părintești care au fost înființate anterior n-au fost funcționale și au fost lichidate, cu excepția 1 instituție.

OLSDÎ Telenești a menționat despre emiterea ordinului respectiv la începutul anului școlar și monitorizarea executării ordinului OLSDÎ privind contracararea acțiunilor de instigare/impunere a înființării asociațiilor părintești, a fondului clasei.

OLSDÎ Ungheni susține că managerii școlari și preșcolari au fost atenționați în cadrul ședințelor la nivel raional privind intențiile de a înființa diverse fonduri/clasă/grupă, alte foloase materiale. Toți au fost informați cu Ordinul ministerului nr. 1074/2019. Petiții în scris în perioada de referință în acest sens nu au fost înregistrate.

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ

Acțiunea 1.5 Prevenirea și combaterea cazurilor de instigare sau organizare a proceselor de colectare a plăților informale în cadrul instituțiilor de învățământ.

Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres

Instituția responsabilă: Ministerul Educației și Cercetării; OLSDÎ; CNA
(responsabilitate concomitentă)

Indicator de progres: Număr de cazuri constatate și contracarate

Progresul în implementarea acțiunii 1.5

Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:

Realizarea indicatorilor de progres:

Reprezentanții Direcției educație anticorupție a CNA au fost prezenți, oferind expertiza de profil corespunzătoare, la ședința de lucru organizată de A. O. „Părinți Solidari”, la care a participat și Primăria mun. Chișinău, dar și alți actori și factori de decizie implicați în procesul de contracarare a corupției în sistemul educației, la care s-au discutat aspecte legate de asociațiile părintești/comitetele/fondul clasei, dar și despre plățile informale în cadrul instituțiilor de învățământ.

În anul trecut au fost desfășurate circa 64 de activități de informare și sensibilizare anticorupție/instruiri, pentru aproximativ 4002 beneficiari, în cadrul cărora s-au pus în discuție problema plăților informale și cea a instigării/impunerii înființării asociațiilor părintești/comitetelor oficiale/fondului clasei. Majoritatea sesiunilor de instruire au avut loc în contextul celor 4 campanii în domeniul educației:

a) „Integritate: credibilitate în sistemul educațional”, destinată angajaților din domeniul educației. Au fost instruiți 930 manageri și cadre didactice din cadrul OLSDÎ: Telenești, Glodeni, Florești, Ocnița, Râșcani, Călărași, Criuleni, Briceni, Soroca, Drochia, Orhei, Sângerei.

b) „Fără corupție la BAC”, realizată de CNA în comun cu Ministerul Educației și Cercetării și Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare. Au fost asigurate 7 activități de instruire pentru 450 de persoane, dintre care președinți și secretari a Centrelor de BAC 2022 din zona centru, nord, sud și mun. Chișinău, inclusiv și reprezentanți ai organelor locale de specialitate în administrația învățământului.

c) „O lecție de integritate în școala/universitatea mea”.

d) „Integritatea pe înțelesul copiilor”.

Pe parcursul anului 2022 reprezentanții CNA au participat în cadrul a două ședințe de lucru ale Comisiei Naționale de Examine, organizate de și cu participarea Ministerului Educației și Cercetării, la care, la fel s-a vorbit despre interzicerea colectării plăților informale, dar și despre legalitatea instigării creării asociațiilor părintești/comitetelor/fondului clasei.

OLSDÎ Anenii Noi a menționat despre informarea periodică a părinților (la ședințele ordinare), a angajaților instituțiilor privitor responsabilitatea care survine în cazurile de instigare sau organizare a proceselor de colectare a plăților informale în cadrul instituțiilor de învățământ.

Anual, OLSDÎ Bălți emite ordine cu privire la prevenirea fenomenului colectărilor plăților informale de bani. Ordinul este adus la cunoștința managerilor sub semnătură.

OLSDÎ Briceni a menționat despre ședințe privind prevenirea și combaterea fenomenului colectărilor plăților informale în sistemul educațional (30 de directori, 577 cadre didactice, 847 elevi și 652 părinți informați).

OLSDÎ Căușeni a menționat despre emiterea ordinului nr.175-A din 16.05.2022 „Cu privire la interzicerea colectărilor ilicite de bani în instituțiile de învățământ general” și contracararea constrângerii de către unii părinți a părinților altor elevi de a contribui financiar la fondul clasei sau cu alte beneficii.

Adițional activităților realizate nemijlocit de către OLSDÎ Criuleni, în raport se menționează activitățile desfășurate în instituții din subordinea acestuia, așa ca: „Aprobarea Planul de promovare a integrității profesionale și anticorupție” gimnaziul Bălăbănești; „Prevenirea corupției în instituțiile de învățământ”, gimnaziul Cimișeni; „Modalități de excludere a factorilor care pot genera acțiuni de corupție”, temă discutată în cadrul Consiliul reprezentativ al părinților, LT Criuleni; „Cu privire la colectarea ilicită a banilor în cadrul desfășurării tezelor semestriale și concursurilor”, LT Mălăiești; etc. OLSDÎ Criuleni relatează că, instituțiile de învățământ, semestrial, raportează Direcției Educație, despre realizarea acțiunilor de prevenire și combatere a corupției, prevăzute în planurile locale de implementare a Planului sectorial anticorupție în domeniul educației.

Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Primăriei municipiului Chișinău, în parteneriat cu instituțiile de învățământ primar și secundar, la începutul lunii octombrie, au dat start Campaniei de informare privind organizarea grupelor cu program prelungit în școlile din municipiul Chișinău. Astfel a fost informată comunitatea despre gestionarea banilor publici alocați de către Primăria municipiului Chișinău pentru activitatea grupelor cu program prelungit în instituțiile educaționale. Proiectul s-a desfășurat pe parcursul unei luni, printr-o campanie de comunicare cu informații relevante în acest sens (<https://chisinauedu.md/?s=grupe+cu+program+prelungit>, <https://chisinauedu.md/chestionar-privind-totalurile-campaniei-de-informare-a-comunitatii-civile-privind-distribuirea-resurselor-financiare-pentru-organizarea-grupelor-cu-program-prelungit-in-scolile-municipiului-chisinau/>).

OLSDÎ Dondușeni comunică că, în cadrul ședinței cu managerii școlari din luna martie a anului 2022, au fost aduse la cunoștință, sub semnătură, prevederile ordinului MEC nr.1074/2019 „Cu privire la unele acțiuni de prevenire și combatere a fenomenului colectărilor plăților informale în sistemul educațional”. Managerii au adus la cunoștința cadrelor didactice din toate instituțiile de învățământ general și de educație timpurie prevederile ordinului MEC nr.1074/2019. De asemenea, în cadrul ședințelor cu părinții, aceștia au fost informați despre interzicerea colectărilor banilor în orice scop, în cadrul instituțiilor de învățământ.

OLSDÎ Drochia a menționat că prevenirea și combaterea cazurilor de instigare sau organizare a proceselor de colectare a plăților informale se realizează prin reactualizarea anuală a cunoștințelor angajaților instituțiilor, părinților cu privire la prevederile Codului educației, Codului de etică al cadrului didactic, Statutului Instituției, Statutului Asociației Părinților. La fel se aduce la cunoștință prevederile Ordinului cu privire la interzicerea colectărilor informale în instituție. Se reactualizează cunoștințele angajaților instituțiilor cu privire la prevederile Legii nr.1420/2002 cu privire la filantropie și sponsorizare, Legii nr.86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale.

OLSDÎ Fălești a relatat despre ședințe ale Consiliilor profesionale în cadrul instituțiilor de învățământ general din raion, cu referire la prevenirea și combaterea cazurilor de instigare sau organizare a proceselor de colectare a plăților informale; ședințe cu părinții în cadrul instituțiilor de învățământ general din raion cu referire la prevenirea și combaterea cazurilor de instigare sau organizare a proceselor de colectare a plăților informale; crearea grupului instituțional în cadrul instituțiilor de învățământ general din raion, pentru monitorizarea procesului și a modului de examinare a petițiilor în care sunt semnalate acte de corupție.

OLSDÎ Ocnița menționează că la începutul anului școlar, la ședințele cu părinții și, ulterior, după necesitate, părinții se familiarizează cu ordinul „Cu privire la interzicerea colectărilor de bani în instituțiile de învățământ general”. Nu au fost atestate sesizări de la părinți.

OLSDÎ Rîșcani menționează că se organizează periodic un șir de sesiuni de formare pentru cadrele manageriale și didactice cu genericul „Prevenirea și combaterea proceselor de colectare a plăților informale în cadrul instituțiilor de învățământ”.

OLSDÎ Șoldănești a comunicat despre desfășurarea ședințelor de informare a tuturor angajaților instituțiilor cu privire la acțiunile de prevenire și combatere a fenomenului colectărilor plăților informale. (ordinul MECC nr. 1074 din 29.08.2019) - 494 angajați informați (liste de prezență la ședință, cu semnăturile angajaților); informarea personalului didactic cu ordinul Direcției Învățământ Șoldănești Nr. 219 din 26.10.2022 „Cu privire la interzicerea colectărilor ilicite de bani în instituțiile de învățământ” - 314 cadre didactice informate.

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ

Acțiunea 1.6 Inventarierea și luarea la evidență contabilă de către instituțiile de învățământ general a tuturor bunurilor donate de către asociațiile (organizațiile) obștești (ale părinților) înregistrate în modul stabilit la Agenția Servicii Publice/ organele administrației publice locale, părinți, precum și din partea altor persoane juridice.

Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres

Instituția responsabilă: OLSDÎ; Instituțiile de învățământ general (responsabilitate comună)

Indicator de progres: Inventariere efectuată

Progresul în implementarea acțiunii 1.6

Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:

Realizarea indicatorilor de progres:

Generalizăm următoarele informații ale OLSDÎ:

OLSDÎ Anenii Noi: „În toate instituțiile sunt instituite Registre de evidență contabilă a bunurilor donate; Toate bunurile primite de la orice donator se iau la evidență contabilă.”

OLSDÎ Bălți: „Inventarierea bunurilor materiale din instituțiile de învățământ este efectuată de către Contabilitatea Centralizată (secția evidența resurselor materiale) anual, sau la necesitate (în cazul schimbării persoanei responsabile material). Rapoartele sunt afișate pe panourile informative ale instituțiilor.”

Potrivit OLSDÎ Basarabeasca, 100 % din instituții dispun de panouri informative cu rezultatele inventarierii bunurilor materiale inclusiv, după caz, și cele donate.

OLSDÎ Călărași menționează că „Rapoartele privind bunurile donate de către persoane fizice, organizații obștești și de alte organe administrative și persoane juridice, au fost luate la evidență contabilă în fiecare instituție de învățământ și publicate pe pagina web a OLSDÎ Călărași <http://calarasidits.md/index.php/transparenta-financiara>.”

OLSDÎ Căușeni a relatat că în cadrul ședinței de lucru cu managerii instituțiilor de învățământ din subordine a fost adus la cunoștință Ordinul Ministerului Finanțelor nr.60 din 29.05.2012 și informații despre respectarea prevederilor Legii nr.113/2007 cu privire la contabilitate.

OLSDÎ Cimișlia menționează că „Bunuri donate de părinți nu sunt. Bunurile donate cu titlul gratuit prin intermediul implementării proiectelor sunt luate la evidență contabilă, conform facturilor cu denumiri și costuri.”

OLSDÎ Criuleni a constatat că bunuri materiale, donate instituției și luate la evidență contabilă, au declarat doar 10 instituții și în context, se impune o evaluare separată a acestui aspect.

OLSDÎ Chișinău menționează că a elaborat, în contextul recomandărilor Curții de Conturi, privind activitatea AOP în cadrul instituțiilor de învățământ primar și secundar, precum și privind modul de instituționalizare a parteneriatului Asociațiilor Obștești ale Părinților cu instituțiile de învățământ, Regulamentul – tip privind colaborarea instituțiilor de învățământ general cu organizațiile obștești ale părinților, aprobat prin decizia Consiliului de administrație al Direcției Generale Educație, Tineret și sport din municipiului Chișinău nr. 6/1 din 23.07.2021, pus în aplicare prin Ordinul DGETS

nr. 696 din 28.07.2021. Potrivit aceluiași raport, „81 de instituții de învățământ general au înregistrate Asociații Obștești ale Părinților. Astfel toate cele 81 de instituții de învățământ general au plasate rapoartele de activitate a AOP, <https://chisinauedu.md/aop/>.”

OLSDÎ Drochia relatează că toate bunurile donate sunt luate la evidență de către contabilitatea OLSDÎ și de contabilitatea instituțiilor din subordine. Sunt completate și semnate contracte de donații.

OLSDÎ Dubăsari a comunicat că la nivel de instituție de învățământ este instituită Comisia pentru inventariere prin ordinul intern și conform graficului aprobat de manager se organizează inventarierea tuturor bunurilor, inclusiv primite cu titlul gratuit și donații.

OLSDÎ Edineț indică că potrivit rapoartelor instituțiilor de învățământ din subordine toate bunurile care au fost donate de către asociațiile obștești, ONG-uri au fost luate la evidență contabilă.

OLSDÎ Glodeni a informat despre monitorizarea bunurilor donate, întocmirea și completarea Registrului de evidența cadourilor.

OLSDÎ Nisporeni menționează rapoarte elaborate, Registrul de evidență a donațiilor și raportare către Ministerul Finanțelor.

OLSDÎ Rîșcani relatează că inventarierea în instituțiile de învățământ este efectuată de către contabilul instituției conform legislației în vigoare anual în lunile octombrie-noiembrie.

OLSDÎ Șoldănești a menționat despre emiterea ordinului cu privire la constituirea comisiei de evidență și evaluare a cadourilor și realizare inventarierii anuale a bunurilor cu includerea în Comisia de inventariere a reprezentanților Comitetului părintesc și Consiliului Elevilor (100% bunuri luate la evidență).

OLSDÎ Soroca a menționat că toate instituțiile de învățământ realizează inventarierea anuală și luarea la evidență contabilă a bunurilor instituțiilor de învățământ. În perioada 11.11.2022 – 23.12.2022 a fost realizată inventarierea bunurilor instituțiilor de învățământ aflate din subordine.

OLSDÎ Ștefan Vodă informează despre inventarierea tuturor bunurilor inclusiv a bunurilor donate de către asociațiile obștești: APL, părinți, persoane juridice; după caz luarea la evidență a tuturor bunurilor și, respectiv, inventariere efectuată.

OLSDÎ Strășeni comunică că donațiile pentru instituțiile IET sunt luate la evidență de contabilitățile APL I, în gimnazii și licee – ce către contabilitățile acestora și contabilitatea DGE; în categoria donațiilor din ultimii ani sunt incluse preponderent cărți, materiale didactice, planșe, calculatoare etc. parvenite de la alte organizații donatoare/persoane juridice în cadrul diverselor proiecte și sunt utilizate conform destinației.

OLSDÎ Taraclia menționează că toate valorile materiale donate de asociațiile obștești și organizațiile/persoanele fizice sunt în evidența contabilă a instituției, în toate instituțiile de învățământ s-a făcut inventarierea bunurilor materiale donate de asociațiile de părinți înregistrate în modul stabilit. Actele de inventariere sunt afișate pe panoul informativ al instituției de învățământ.

OLSDÎ Telenești a informat despre completarea registrului de evidență contabilă, menționând că în raion activează 4 asociații ale părinților (cu acte în regulă).

OLSDÎ Ungheni menționează că, la ședințele cu managerii școlari și preșcolari se indică instituțiilor să perfecteze evidența contabilă a tuturor bunurilor, inclusiv cele donate și afișarea informației pe un panou la intrarea în instituție. Conform informațiilor, toate bunurile sunt luate la evidență într-un registru special, actele de inventariere sunt plasate la loc vizibil, fiind asigurat accesul tuturor celor interesați, în unele instituții se prezintă informații în cadrul ședințelor operative și a Consiliului de Administrație.

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ
Acțiunea 1.7 Instruirea personalului din cadrul OLSDÎ și a instituțiilor de învățământ general în ceea ce privește colaborarea comunitară și cu asociațiile (organizațiile) obștești ale părinților. Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres Instituția responsabilă: Ministerul Educației și Cercetării; CNA (responsabilitate concomitentă) Indicator de progres: Număr de instruirii realizate; Număr de persoane instruite
Progresul în implementarea acțiunii 1.7
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii: Realizarea indicatorilor de progres:
<p>Toate activitățile de instruire desfășurate de CNA în 2022 în mediul educațional, în numărul menționat mai sus, au vizat tematici dedicate prevenirii fenomenului corupției, prin consolidarea climatului de integritate instituțională, potrivit domeniului de competență al autorității publice centrale.</p> <p>La 17 noiembrie 2022, în parteneriat cu CNA (formator Ion Pruteanu, șef Direcție educație anticorupție din cadrul CNA), OLSDÎ Anenii Noi, deja al treilea an consecutiv organizează sesiuni de informare și educație anticorupție a angajaților direcției, a managerilor instituțiilor de învățământ și a președinților asociațiilor părintești/comitetelor părintești.</p> <p>OLSDÎ Basarabeasca relatează că au fost desfășurate acțiuni de informare a părinților, cadrelor didactice, cadre de conducere în ceea ce privește interzicerea colectărilor plăților, surselor financiare în orice scop, concomitent s-a reactualizat prevederile Codului de etică al cadrului didactic; sesiuni de informare pentru manageri, președinții comitetelor părintești cu genericul: „Acționăm corect pentru a preveni corupția”; ședințe ale părinților cu emiterea proceselor verbale, cu referire la interzicerea sub orice formă de a se colecta bani, cadouri în fondul clasei, sau pentru cadrele didactice.</p> <p>Potrivit raportului transmis, OLSDÎ Cimișlia a organizat seminare cu participarea echipelor manageriale cu discutarea subiectelor: Cultura de integritate; Informarea părților implicate și prevenirea riscurilor de corupție; Este o onoare să fii pedagog - promovăm mentalitatea de integritate.</p> <p>OLSDÎ Chișinău a menționat ședința Consiliul consultativ al OLSDÎ, septembrie 2022, membrii căruia sunt reprezentanții comunității părinților, consilieri municipali și cadre de conducere din instituțiile de învățământ general. În cadrul ședinței s-au discutat soluții/activități de prevenire și combatere a fenomenului de însușire de bunuri materiale/financiare de către personalul instituțiilor municipale de învățământ, inclusiv la grupele/clasele cu program prelungit. În rezultat a fost emis ordinul DGETS nr.1445 din 13.10.22 cu privire la punerea în aplicare a deciziei Consiliului consultativ nr.1/2 din 29.09.2022, cu privire la aprobarea Grupului de lucru format din angajații DGETS, cadre de conducere și cadre didactice în scopul identificării acțiunilor de prevenire și combatere a fenomenului de însușire de bunuri materiale/financiare de către personalul instituțiilor municipale de învățământ (https://chisinauedu.md/in-atentia-comunitatii-civile-2/)</p> <p>OLSDÎ Leova a realizat instruirea a 506 cadre didactice din instituțiile școlare și IET.</p> <p>OLSDÎ Nisporeni comunică despre informarea personalului didactic și de conducere și oferirea suportului informațional în format electronic.</p> <p>OLSDÎ Rezina informează că angajații OLSDÎ au fost instruiți la parametrul dat, au fost realizate 2 ședințe. În 2 instituții activează Asociația Obștească a Părinților, care la ședințe cu părinții informează despre activitățile desfășurate pe parcurs. Instituțiile colaborează cu părinții strict în scopul asigurării finalităților educaționale, fără instigarea la acumulări ilicite de bani.</p> <p>OLSDÎ Rîșcani a comunicat că la instruirea personalului din cadrul Direcției Învățământ și a managerilor instituțiilor de învățământ general s-a pus accent pe următoarele obiective: a) promovarea</p>

parteneriatului instituției de învățământ cu familia; b) acordarea suportului necesar părinților prin servicii de informare și consiliere în educația și instruirea copiilor; c) consolidarea bazei didactico-materiale a instituției de învățământ; d) stimularea implementării modelelor educaționale performanțe; e) susținerea elevilor dotați etc.

OLSDÎ Singerei menționează că, la inițiativa CNA și a Direcției Educație, s-au desfășurat activități de informare privind politicile de integritate pentru cadrele didactice, liderii consiliilor locale ale elevilor, președinții comitetelor părintești din localități (participanți din 39 de instituții și 45 de grădinițe, 7 președinți de asociații din grădinițe, 13 președinți a asociației de părinți din instituții).

OLSDÎ Ștefan Vodă comunică despre 1 seminar cu reprezentanții CNA; 2 seminare cu echipele manageriale și 690 cadre didactice instruite.

OLSDÎ Strășeni comunică despre organizarea unui seminar raional cu participarea specialistului din cadrul CNA pentru angajații OLSDÎ și managerii instituțiilor de învățământ privind integritatea în sistem, inclusiv procedurile de instituire și funcționare a organizațiilor obștești pe principii de respectare strictă a caracterului benevol de participare a părinților în asociații.

OLSDÎ Taraclia a planificat instruirea pe această temă pentru luna ianuarie 2023 și anume: 25.01.2023 (ședință cu managerii instituțiilor de învățământ), 27.01.2023 (ședință cu managerii instituțiilor de educație timpurie), 30.01.2023 (ședință cu managerii instituțiilor de învățământ extrașcolar) și 31.01.2023 (consiliul de administrație al OLSDÎ).

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ

Acțiunea 1.8 Instruirea elevilor în spiritul integrității și intoleranței față de corupție.

Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres

Instituția responsabilă: Ministerul Educației și Cercetării; CNA (responsabilitate concomitentă)

Indicator de progres: Număr de instruirii realizate; Număr de elevi instruiți

Progresul în implementarea acțiunii 1.8

Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:

Realizarea indicatorilor de progres:

Formarea competențelor la elevi de a analiza critic problemele de integritate din societate se realizează prin curricula. La nivelul învățământului general, începând cu anul de studii 2018-2019, elevilor claselor I-XII li se predă disciplina obligatorie „Dezvoltare personală”, iar pentru elevii claselor V-XII a fost reconceptualizată disciplina obligatorie „Educație pentru societate”.

În premieră pentru sistemul educațional din Republica Moldova, în anul curent de studii, urmare a implementării graduale a disciplinei, în clasa a IX-a sunt studiate următoarele conținuturi curriculare: „Corupție vs integritate”, „Corupția versus principiile democratice”, „Învățarea bazată pe proiect. Elaborarea codului de integritate al cetățeanului” (12 lecții) la disciplina „Educația pentru societate” (clasa a IX-a), precum și la unitatea de conținut „Conflictul de interese și interdependența dintre oameni” (clasa a X-a) în cadrul aceleiași discipline școlare.

La disciplina „Dezvoltarea personală”, menționăm conținutul curricular: „Integritatea persoanei. Situații și contexte de manifestare” (clasa a VI-a) sau unitatea de învățare: „Profilul persoanei integre. Valorile morale și integritatea persoanei.” (clasa a X-a). În context, au loc activități periodice de formare continuă a cadrelor didactice care predau disciplinele menționate.

De asemenea, menționăm disciplina opțională „Educația pentru socializare juridică” care în clasa a XI-a conține subiectul „Comportament integru în societate.”¹⁰

¹⁰https://mecc.gov.md/sites/default/files/curriculum_pentru_disciplina_optionala_educatie_pentru_socializare_juridica_cl_xi_ro.pdf

În perioada 26-28 mai 2022, în cadrul Atelierului nr. IV, Consiliul Național al Elevilor, de pe lângă Ministerul Educației și Cercetării a avut parte de o lecție anticorupție în cadrul Centrului Național Anticorupție, unde au realizat și un tur în sediul Centrului.¹¹ La CNA, consilierii au aflat mai multe despre atribuțiile de prevenire și combatere a corupției ale Centrului, despre ARBI - agenția CNA specializată în recuperarea bunurilor infracționale, dar și despre modul în care își desfășoară activitatea unele subdiviziuni ale instituției.¹²

CNA relatează că, în anul 2022, în contextul campaniilor „O lecție de integritate în școala/universitatea mea” și „Integritatea pe înțelesul copiilor”, pe lângă subiectele legate de interzicerea plăților informale, s-a abordat și tematica cultivării spiritului integrității și intoleranței față de fenomenul corupției.

OLSDÎ Anenii Noi menționează că, în instituțiile de învățământ se organizează diferite activități: masă rotundă și ore de dezvoltare personală cu genericul Integritate versus corupție; la disciplina Educație pentru societate cl. a IX-a „Elaborarea codului de integritate a cetățeanului”; câteva instituții au participat la Proiectul de educație anticorupție «Quiz PRO-INTEGRITATE», inițiat de CNA.

OLSDÎ Briceni, de asemenea, a menționat despre participarea în cadrul Proiectului „Quiz Pro Integritate”, etapa raională 400 de liceeni și 3 participanți la etapa republicană.

OLSDÎ Călărași: „Implementarea proiectului de educație anticorupție cu genericul Quiz Pro-Integritate lansat de Direcția educație anticorupție a CNA. Au participat echipe din 18 licee din zona centru. Doi elevi din L.T. „M. Sadoveanu” s-au clasat pe locul I și III (zona centru) Acești elevi au fost invitați la campionatul final 08.12.2022.”

OLSDÎ Cantemir indică: 1 instruire cu membrii Consiliului raional al elevilor; 30 elevi instruiți.

OLSDÎ Căușeni a menționat că, în susținerea promovării și consolidării integrității în instituțiile de învățământ din subordine, pe parcursul anului elevii au fost implicați în mai multe acțiuni - proiectul de educație anticorupție a Quiz-ului Pro Integritate, în contextul Zilei Internaționale Anticorupție elevii au participat la campionatul final. Totodată, întru promovarea valorilor integrității și educarea tinerii generații în spiritul și respectului față de lege, a loialității principiilor democratice, în conformitate cu ordinul nr.430-A din 22.11.2022 a Direcția Educație, Cultură, Tineret, Sport și Turism Căușeni s-a desfășurat ședința raională cu participarea președinților Consiliului Școlar al Elevilor din instituțiile de învățământ.

OLSDÎ Cimișlia a menționat activități extracurriculare în contextual Zilei Internaționale Anticorupție; participarea elevilor din raion la Campionatul final al Quiz-ului Pro-Integritate, precum și acțiuni de promovare și consolidare integrității în instituțiile de învățământ.

OLSDÎ Dondușeni a enumerat mai multe activități în scopul susținerii implicării elevilor în procesul decizional în contextul acțiunii raportare și a rezumat că, la nivel de raion există mecanisme de identificare a corupție în rândurile elevilor, este asigurat accesul egal al acestora, iar evaluarea reușitei academice a elevilor are caracter transparent, fiind promovat și valorificat la nivel de comunitate.

OLSDÎ Dubăsari menționează despre activitatea Consiliului Raional al Elevilor. La prima ședință s-a discutat Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului, precum și despre fenomenul anticorupție în instituțiile de învățământ. Consilierii raionali au fost implicați din cadrul instituțiilor de învățământ prin diverse activități: flash-moburi, mese rotunde în vederea informării și contracarării fenomenului corupției.

¹¹ <https://mec.gov.md/ro/content/atelierul-nr-iv-al-consiliului-national-al-elevilor-sub-egida-mec-pentru-ca-vocea-elevilor>

¹² [https://www.facebook.com/CNEMoldova/posts/pfbid07PCAomngQy85DFKvOgxb53dY5Uoe6soLxB485wJ25MUAei3H8tuBmhuCPTxLaWgl?_cft__\[0\]=AZV9e5stzYy13B9fkJ2FDOHArwTtYdX4ucyc5xcwMdgwbBLLN21HtegsqjocK0w1HK2XVZOWCmehb0VvxRkZ5FSAw87nyNejem32XGwVKOjvKaEsxIr3o15DeXTJju0be972sVoX40FQG2JG-OKcOnXLK7ldCs5aHXplJjMIRx7t5Vna7W0NTFzafAtCJwaUjQ3VtgIouRqPiWKA9bYsmSQb&_tn=%2C0%2CP-R](https://www.facebook.com/CNEMoldova/posts/pfbid07PCAomngQy85DFKvOgxb53dY5Uoe6soLxB485wJ25MUAei3H8tuBmhuCPTxLaWgl?_cft__[0]=AZV9e5stzYy13B9fkJ2FDOHArwTtYdX4ucyc5xcwMdgwbBLLN21HtegsqjocK0w1HK2XVZOWCmehb0VvxRkZ5FSAw87nyNejem32XGwVKOjvKaEsxIr3o15DeXTJju0be972sVoX40FQG2JG-OKcOnXLK7ldCs5aHXplJjMIRx7t5Vna7W0NTFzafAtCJwaUjQ3VtgIouRqPiWKA9bYsmSQb&_tn=%2C0%2CP-R)

OLSDÎ Edineț menționează că în cadrul atelierelor de lucru cu președinții Consiliilor Elevilor din instituțiile de învățământ preuniversitar au fost puse în discuție probleme ce țin de integritatea și intoleranța față de corupție.

OLSDÎ Fălești a comunicat despre implicarea instituțiilor de învățământ general din raion în cadrul diverselor activități de promovare a unui comportament integru, inclusiv implicarea instituțiilor de învățământ general din raion în cadrul proiectului de prevenire a corupției: „Democrația prin teatru-reflecția integrității prin oglinda scenei”; participarea elevilor din liceele din raionul Fălești, din clasele a XI-XII-a la jocul intelectual Quiz „Pro-Integritate”.

OLSDÎ Leova comunică că au fost instruiți 3011 de elevi din instituțiile de învățământ general.

OLSDÎ Ocnîța menționează că instruirea elevilor întru adoptarea principiului integrității și intoleranței față de corupție se realizează dominant în cadrul orelor de dezvoltare personală și educație pentru societate, fiind parte componentă a curricula. În cadrul activităților extracurriculare și a ședințelor Consiliului Elevilor este promovat profilul integru și intolerant față de corupție.

OLSDÎ Orhei menționează activitatea „O oră de integritate”, 06 decembrie 2022, realizată de către reprezentanții Serviciului Protecție Internă și Anticorupție al Ministerului Afacerilor Interne – Liceul Teoretic „Alec Russo”, Orhei.

OLSDÎ Rîșcani enumeră următoarele activități: Masă rotundă cu elevii clasei a IX-XII-a „Prevenirea cazurilor de corupție”; Masă rotundă cu elevii clasei a VI-IX-a „Educația pentru integritate necesitate pentru consolidarea valorilor persoanei și societății”; ședință informativă cu elevii claselor a VIII-IX-a cu tema: „Prevenirea cazurilor de corupție și importanța transparenței financiare în diferite domenii de activitate”, cu utilizarea TIC; ședință cu elevii claselor V-XII-a cu tematica “Corupția și consecințele ei asupra dezvoltării societății democratice”; training organizat cu elevii claselor a V-IX-a „Corupția și consecințele ei pentru societate și pentru fiecare persoană”; training cu genericul: „Stop corupției, prevenirea cazurilor corupte” participanți cadrele didactice și elevii, polițistul de sector; „Prevenirea și combaterea corupției”- discuții cu elevi cl. a V –XII-a.

OLSDÎ Sîngerei a menționat participarea elevilor din 6 licee la Quiz-ul „Pro-Integritate”.

OLSDÎ Șoldănești a enumerat activități precum: training de informare cu elevii din ciclul liceal „Spune NU! Corupției” (50 de elevi din ciclul liceal instruiți); chestionar anonim „Eu și integritatea personală” (138 elevi participanți); Debate de Ziua Anticorupției: „Corupție vs integritate” (64 elevi participanți); spot de reflecție anticorupție „Spune Da Integrității! Spune Nu Corupției!” (20 elevi); Flashmob „Pe aici corupția nu va trece”, „Fără corupție în instituție” (96 elevi sensibilizați); masa rotundă „Roadele anticorupției”, „Spune NU fenomenului de corupție” (57 elevi participanți).

OLSDÎ Soroca a informat că membrii consiliului raional de elevi, consiliilor de elevi din instituții au discutat tematica în cadrul ședințelor, elevii din 2 gimnazii și 2 licee au fost ghidați prin prisma profesiilor juridice, în cadrul programului de ghidare în carieră, implementat de Joboteca Juridică¹³. La fel, elevii au participat la concursul organizat sub egida programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în cadrul proiectului „Consolidarea eficienței și accesului la justiție în Moldova, implementat cu suportul financiar al Suediei”.¹⁴

Potrivit informației transmise, la Ștefan Vodă au avut loc 52 trening-uri, seminare, mese rotunde, ore educative care au contribuit la instruirea a 1140 elevi din 26 instituții de învățământ.

Potrivit raportului recepționat, în raionul Ungheni se predă cursul opțional „Educație pentru socializare juridică” în mai multe instituții de învățământ în treapta gimnazială, în clasa a VIII-a în

¹³https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02QMWBWRfbS478F1xTqEw3hXuXH9x6nn4k5VnenwKCXx8MtoWUmH5Uyht8v6zWHWspl&id=100063724205662&mibextid=Nif5oz

¹⁴https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid0u2tEPirwV5JiU3VFAjzXVqhsjRHQ7AkeJkH3LxRsKonDaQJx5KGFLRxHDb6fAzdWl&id=1544289179&mibextid=Nif5oz

parteneriat cu Inspectoratul de Poliție. Unul din scopurile acestui proiect constă în educarea cetățeanului responsabil, care să demonstreze integritate și demnitate în relațiile sociale. În cadrul lecțiilor se invită reprezentanți ai agențiilor specializate de integritate. Profesorii, în colaborare cu poliția și psihologul școlar, au aplicat chestionare la subiectul dat, stabilind în baza lor unele aspecte care urmează a fi discutate în cadrul acestor cursuri. În cadrul orelor la disciplinele „Educație pentru societate”, „Dezvoltare personală” se predau teme care au tangență cu subiectul dat.

Prioritatea 2: Planificarea și gestionarea eficientă și transparentă a banilor publici în instituțiile de învățământ

Acțiunea 2.1 Implementarea Modulului Educație Timpurie al Sistemului Informațional de Management în Educație în instituțiile de educație timpurie.

Termenul de realizare: 2022

Instituția responsabilă: Ministerul Educației și Cercetării; Centrul Tehnologii Informaționale și Comunicaționale în Educație (CTICE)

Indicator de progres: Modulul Educație Timpurie al Sistemului Informațional de Management în Educație implementat

Progresul în implementarea acțiunii 2.1

**Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
Realizarea indicatorilor de progres:**

Modulul Educație Timpurie al SIME a fost implementat în instituțiile de educație timpurie în conformitate cu *Ordinul MEC nr.244 din 31.03.2022 cu privire la implementarea Sistemului Informațional de Management în Educație în instituțiile de educație timpurie*. Suplimentar, a fost elaborat Modulul Infrastructura și bugetul instituției de educație timpurie.

Au fost instruiți 1520 de administratori raionali/ municipali și locali pentru completarea SIME conform indicatorilor stabiliți.

De către CTICE au fost realizate mai multe acțiuni în scopul menținerii în stare funcțională a platformei modulului SIME IET, inclusiv:

- asigurarea funcționării serviciilor guvernamentale: MCloud, MConnect – pe partea sistemului SIME;
- verificare de ansamblu a stării de funcționare a modulelor și a performanțelor sale;
- asigurarea disponibilității modulelor în rețeaua Internet;
- monitorizarea timpului mediu de răspuns a paginilor web în rețeaua Internet;
- asigurarea copiilor de rezervă și verificarea integrității acestora;
- consultarea log-urilor aplicațiilor pentru depistarea problemelor de securitate ce nu se manifestă transparent și înlăturarea cauzelor care le-au produs și recomandarea măsurilor ce trebuie luate pentru a nu mai apărea astfel de cazuri;
- menținerea securității sistemului de gestiune a bazei de date și optimizarea performanței bazei de date;
- soluționarea incidentelor aferente.

Prioritatea 2: Planificarea și gestionarea eficientă și transparentă a banilor publici în instituțiile de învățământ

Acțiunea 2.3 Plasarea informației despre comanda de stat pe paginile web ale instituțiilor de învățământ profesional tehnic (ÎPT) și instituțiilor de învățământ superior

Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres

Instituția responsabilă: Instituțiile de învățământ

Indicator de progres: informația publicată pe pagina web a instituțiilor de învățământ

Progresul în implementarea acțiunii 2.3

**Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
Realizarea indicatorilor de progres:**

Despre publicarea informației despre comanda de stat au raportat următoarele Școli Profesionale: Școala Profesională nr. 1 din Bălți; Școala Profesională nr. 1 din Cahul; Școala Profesională nr. 2 din Cahul; Școala Profesională nr. 2 din Chișinău; Școala Profesională nr. 3 din Bălți; Școala Profesională nr. 3 din Chișinău; Școala Profesională nr. 4 din Bălți; Școala Profesională nr. 4 din Chișinău; Școala Profesională nr. 5 din Bălți; Școala Profesională nr. 5 din Chișinău; Școala Profesională nr. 6 din Chișinău; Școala Profesională nr. 9 din Chișinău; Școala Profesională nr. 10 din Chișinău; Școala Profesională nr. 11 din Chișinău; Școala Profesională din Bubuieci, Chișinău; Școala Profesională din Căușeni; Școala Profesională din Ciumai, Taraclia; Școala Profesională din Comrat, UTA Găgăuzia; Școala Profesională din Corbu, Dondușeni; Școala Profesională din Criuleni; Școala Profesională din Cupcini, Edineț; Școala Profesională din Florești; Școala Profesională din Glodeni; Școala Profesională din Hîncești; Școala Profesională din Nisporeni; Școala Profesională din Rezina; Școala Profesională din Soroca; Școala Profesională din Telenești; Școala Profesională din Ungheni.

La acest subiect au raportat despre faptul că informația a fost publicată pe pagina web a instituțiilor de învățământ profesional tehnic și au atașat linkurile următoarele Colegii: Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău; Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani; Colegiul „Julia Hasdeu” din Cahul; Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca; Colegiul „Mihail Ciachir” din Comrat; Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei; Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din Soroca; Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală” din Chișinău; Colegiul de Ecologie din Chișinău; Colegiul de Industrie Ușoară din Bălți; Colegiul de Inginerie din Strășeni; Colegiul Național de Coregrafie din Chișinău; Colegiul Politehnic din Bălți; Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți; Colegiul Tehnologic din Chișinău; Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni; Colegiul Tehnic Agricol din Svetlii; Colegiul Tehnic Agricol din Soroca; Colegiul Agroindustrial din Rîșcani; Colegiul Agroindustrial din Rîșcani; Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Răducan” din Grinăuți; Colegiul Agroindustrial din Ungheni; Colegiul de Medicină Bălți; Colegiul de Medicină Cahul; Colegiul de Medicină Orhei; Colegiul Național de Comerț al ASEM, Colegiul Pedagogic ”Ion Creangă” din Bălți, Colegiul Cooperatist din Moldova, Colegiul Internațional de Administrare și Business și Colegiul de Studii Administrative și Fiscale.

Au raportat că au publicat pe paginile web, informația despre comanda de stat următoarele Centre de excelență: Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău, Centrul de Excelență în Economie și Finanțe din Chișinău, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga” din Chișinău, Centrul de Excelență în Energetică și Electronică din Chișinău, Centrul de Excelență în Industria Ușoară din Chișinău, Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale din Chișinău, Centrul de Excelență în Servicii și Prelucrarea Alimentelor din Bălți, Centrul de Excelență în Horticultură și Tehnologii Agricole din Țaul, Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău, Centrul de Excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”, Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei.

Despre publicarea pe paginile web a informației despre comanda de stat anuale au menționat următoarele instituții de învățământ superior: USM; UPSC; UTM; ASEM; USARB; US Comrat; USEFS; USMF; Academia „Ștefan cel Mare”; AMTAP; AMFA; USCH; US Taraclia; ULIM; UCCM; Universitatea Slavonă; USPEE.

Prioritatea 2: Planificarea și gestionarea eficientă și transparentă a banilor publici în instituțiile de învățământ

Acțiunea 2.5 Publicarea pe paginile web a bugetului aprobat, a planurilor și a rapoartelor financiare anuale ale instituțiilor de învățământ

Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres

Instituția responsabilă: Instituțiile de învățământ

Indicator de progres: informația publicată pe pagina web a instituțiilor de învățământ

Progresul în implementarea acțiunii 2.5

Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:

Realizarea indicatorilor de progres:

Generalizăm următoarele informații ale OLSDÎ privind publicarea pe paginile web a bugetului aprobat, planurilor și rapoartelor financiare anuale ale instituțiilor de învățământ:

OLSDÎ Anenii Noi: „Majoritatea instituțiilor de învățământ primar și secundar general au oformat panoul informativ Transparență financiară , pe care periodic sun plasate informațiile privitor la buget și executarea acestuia; rapoarte financiare.”

În mun. Bălți statut de autogestiune financiară dețin doar 2 instituții. Pentru celelalte, serviciul contabil fiind asigurat de Contabilitatea centralizată a OLSDÎ, bugetele și rapoartele financiare anuale sunt publicate pe pagina web a OLSDÎ Bălți.

OLSDÎ Basarabeasca indică despre faptul că bugetul aprobat al instituțiilor de învățământ (gimnaziile și liceele) este plasat pe pagina web a Consiliului raional Basarabeasca la Transparența decizională „Decizii ale consiliului raional”. Din cauza deficitului bugetar, instituțiile nu pot întreține pagină web proprie, în acest context publică bugetul și rapoartele financiare pe pagina de socializare Facebook a instituției, în grupurile părinților create pe Viber și Messenger, dispun de panouri informative în cadrul instituției unde sunt plasate informațiile cu privire la bugetul instituțiilor și realizarea acestuia.

OLSDÎ Briceni informează despre date publicate pe paginile WEB oficiale ale instituțiilor:

<http://briceni.educ.md/transparența/>, <http://gimnaziulbalasinesti.educ.md/bugetul-institutiei/>
<http://lttabani.educ.md/bugetul-institutiei/>, <http://gimnaziulsirauti.educ.md/bugetul-institutiei/>.

OLSDÎ Cahul relatează că informația cu privire la bugetul aprobat, planurile și rapoartele financiare anuale ale instituțiilor de învățământ general a fost adusă la cunoștință părinților la Adunarea generală cu părinții; discutată în cadrul audierilor publice; este plasată pe avizierele instituțiilor de învățământ și poate fi accesată pe paginile web ale instituțiilor de învățământ general, (4 instituții). A fost emis ordinul OLSDÎ Cahul nr. 399/2022 „Cu privire la asigurarea transparenței în procesul decizional al activității instituțiilor de învățământ general”, prin care conducătorii instituțiilor se obligă să asigure funcționalitatea paginii oficiale web administrate, respectând Legea nr. 133/2011 cu privire la protecția datelor cu caracter personal., cu reactualizarea permanentă a directoriului „Transparență”.

OLSDÎ Călărași informează că informația este plasată pe site-ul instituției de către LT „Mihai Eminescu” și Gimnaziul Bahmut, iar 24 de instituții au plasat datele pe site-ul OLSDÎ la rubrica transparența decizională (Transparență financiară): <https://bahmutgimnaziu.wordpress.com/buget/>, <http://calarasidits.md/index.php/transparența-financiara>.

OLSDÎ Cantemir a transmis linkurile relevante de pe paginile oficiale ale mai multor instituții de învățământ¹⁵, cu mențiunea că în alte situații instituțiile nu dispun de pagină web.

¹⁵ Gimnaziul „M. Sadoveanu” Hănăseni, , r. Cantemir: <https://gimnaziulpleseni.volasite.com/transparen%C8%9A%C4%83.php>, IP Liceul Teoretic „D. Cantemir” or. Cantemir: <https://sites.google.com/view/liceulcantemir95/transparen%C8%9B%C4%83->

OLSDÎ Căușeni a menționat despre elaborarea rapoartelor financiare și informarea asociațiilor de părinți cu privire la bugetul aprobat al instituției de învățământ și actualizarea datelor în Sistemul Informațional de Management în Educație cu privire la bugetul instituției de învățământ.

OLSDÎ Cimișlia a menționat despre: plasarea pe panoul informațional al instituției a bugetului, raportarea în cadrul ședințelor de părinți a rapoartelor financiare; aducerea la cunoștință comitetului părintesc despre executarea bugetului grădiniței pe 2022; aprobarea bugetului pentru anul 2023, bugetul instituțiilor; planul de achiziții a instituțiilor au fost plasate pe pagina web a instituției.

OLSDÎ Criuleni a informat că instituțiile afișează bugetul, planurile și rapoartele financiare semestriale/ anuale a instituției, pe panoul de informații a instituției, selectiv le publică pe pagina Facebook a instituției, de care dispun toate instituțiile.

OLSDÎ Chișinău a prezentat următoarea informație – Direcția Educației, Tineret și Sport (DETS) sectorul Botanica: din 60 de instituții de învățământ din subordine, toate instituțiile au publicat informația pe paginile web; - DETS sectorul Buiucani: din 41 de instituții de învățământ din subordine, toate instituțiile au publicat informația pe paginile web; - DETS sectorul Centru: din 35 de instituții de învățământ din subordine, toate instituțiile au publicat informația pe paginile web; - DETS sectorul Ciocana: din 30 de instituții de învățământ din subordine, toate instituțiile au publicat informația pe paginile web; DETS sectorul Râșcani: din 50 de instituții de învățământ din subordine, toate instituțiile au publicat informația pe paginile web; - din 59 de instituții publice de învățământ din municipiul Chișinău, toate instituțiile au publicat informația pe paginile web.¹⁶

OLSDÎ Dondușeni a comunicat că în toate instituțiile de învățământ a fost afișată pe panourile de informare și adusă la cunoștința cadrelor didactice, elevilor și părinților, în cadrul ședințelor generale cu părinții, informația cu privire la „Bugetul planificat și realizat”.

OLSDÎ Drochia informează că pe pagina web a Consiliului raional Drochia <https://drochia.md/> este publicat bugetul aprobat al OLSDÎ Drochia și la toate instituțiile de învățământ. Raportul financiar anual se plasează pe panoul informațional din instituție sau pe pagina web a instituției.

OLSDÎ Dubăsari menționează că bugetele aprobate, planurile și rapoartele financiare anuale ale instituțiilor de învățământ din raion sunt discutate la ședințele Consiliului de administrație a instituției și publicate în grupurile părinților create pe Viber sau Messenger, le publică one-drive, alții le afișează pe panourile de informații ale instituțiilor.

Potrivit raportului transmis, pe pagina web a Direcției Educație a Consiliului Raional Edineț www.edinet.educ.md sunt publicate bugetele aprobate pentru anul 2023, bugetele executate pentru anul 2022, precum și planuri și rapoarte financiare anuale.

OLSDÎ Fălești menționează despre publicarea Rapoartelor anuale de activitate a din instituțiile de învățământ general din raion pe pagina DGEC; publicarea rapoartelor financiare anuale din instituțiile de învățământ general din raion pe Pagina web a instituțiilor și la Panoul informativ; plasarea pe pagina web a instituției a bugetului aprobat, planurilor și rapoartelor financiare anuale ale instituțiilor de învățământ.

OLSDÎ Ialoveni a prezentat mai multe linkuri, inclusiv: <https://dgeialoveni.md/bugetul-directiei/>, <https://dgeialoveni.md/rapoarte-institutii-de-invatamant/>, <https://dgeialoveni.md/rapoarte-dgei/>.

[decizional%C4%83?pli=1](https://nicolaemihai.ucoz.ru/index/transparenta/0-389), IP Liceul Teoretic „N. Mihai” Ciobalaccia, r. Cantemir:

<https://nicolaemihai.ucoz.ru/index/transparenta/0-389>, IP Gimnaziul Cîietu, r. Cantemir:

<https://www.facebook.com/ipgciietu/posts/pfbid0BktQks7qVisTB5GqSsrnDSuuTwn6F3TDEg8HMgeBqTztxaVpFdJ6FbrMY7xsLEFL>, IP Gimnaziul „N. Sulac” s. Sadic, r. Cantemir: <http://sadic.educ.md/bugetul-2022/>, Gimnaziul „M. Eminescu” or.

Cantemir: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=515897026907848&set=a.252283446602542>

¹⁶ <https://chisinauedu.md/raport-privind-asigurarea-transparentei-in-procesul-decizional-de-catre-institutiile-de-invatamant-general-din-municipiul-chisinau-2/>

OLSDÎ Leova a menționat că planurile și rapoartele financiare sunt publicate pe pagina web a instituțiilor; bugetele aprobate au fost afișate pe panourile informative ale instituțiilor de învățământ, (paginile web a instituțiilor de învățământ, e-alocatii.mf.gov.md și pagina SIME).

OLSDÎ Nisporeni menționează Decizia 8/13 din 23.12.2021 a Consiliului Raional <https://dgitsnisporeni.md/calculul-definitivat-al-bugetului-institutiilor-educationale-pentru-anul-2022-din-r-nisporeni/> și comunică că rapoartele de stare includ analiza indicatorilor financiari, pag.5-12, <https://dgitsnisporeni.md/wp-content/uploads/2022/02/RAPORT-semesteru-I-2021-2022-pentru-site.pdf>, <https://dgitsnisporeni.md/rapoarte/#>.

OLSDÎ Ocnîța comunică că instituțiile din raion nu au pagini web oficiale, doar profiluri FB. Informația despre bugetul aprobat, planuri și rapoarte este afișată pe panouri informative la intrarea în fiecare instituție școlară, astfel ca persoanele interesate – părinți, reprezentanți ai comunității - să aibă acces la această informație. O practică eficientă este prezentarea Rapoartele financiare în cadrul dezbaterilor publice, la care sunt invitați părinții și reprezentanți ai comunității.

OLSDÎ Orhei menționează că procedura de publicare pe paginile web a bugetului aprobat, planurilor și rapoartelor financiare anuale ale instituțiilor de învățământ a fost raportată de către 58 de instituții de educație timpurie și 47 de instituții de învățământ primar și secundar, ciclul I și II din raionul Orhei. Se aduc la cunoștință prin ședințele Consiliului consultativ în cadrul DGE Orhei; ședințe de bilanț cu cadrele de conducere din raion; ședințele Consiliului de administrație în instituții de învățământ; ședințe generale cu părinții în instituții de învățământ, publicarea la panouri informative sau pagini web. Instituțiile de învățământ primar și secundar care nu dispun de pagini web au informat că documentele respective a fost publicate la panoul informativ al instituției de învățământ; pentru IET – se includ în planurile și rapoartele publicate pe paginile web ale fondatorului (Primăria)¹⁷.

OLSDÎ Rezina opinează că lucrativ a fost și este Panoul Informativ „Transparența bugetului“, sistematic fiind postate informațiile despre folosirea rațională a mijloacelor financiare. Discutarea și aprobarea transparentă a planificării mijloacelor financiare pentru fiecare articol în cadrul ședințelor Consiliului de administrație. Raportul financiar pentru anul 2022 și bugetul aprobat pentru anul 2023 se vor publica pe pagina web a instituțiilor (care o au) în luna ianuarie 2023 și va fi discutat în cadrul Consiliului de administrație.

OLSDÎ Rîșcani menționează că bugetul aprobat este publicat pe panoul informativ la intrarea în instituție și pe avizier în holul blocului central.

OLSDÎ Sîngerei menționează despre publicarea informațiilor relevante pe paginile web a instituției și a Consiliului raional (Ianuarie – decembrie 2022 <https://singerei.md/deciziile-aprobate-in-cadrul-sedintei--a-consiliului-raional-din-23-decembrie-2022/>). Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2023).

Potrivit raportului transmis, OLSDÎ Soroca realizează acest obiectiv în totalitate la compartimentul instituțiilor care direct sunt în gestiunea sa. Totodată au fost contractate servicii de elaborare a paginii web pentru 30 de instituții de învățământ secundar ciclul I și II, care au fost finisate, au fost instruite persoanele responsabile, <https://edusoroca.md/contacte-institutii>. Astfel, toate cele 33 instituții de învățământ secundar ciclul I și II au pagini oficiale funcționale, care includ compartimentul transparență: bugetul, planul de achiziții și raportul de achiziții ale instituțiilor de învățământ.

OLSDÎ Strășeni: „Instituțiile de învățământ cu statut de persoană juridică publică bugetul și rapoartele pe pagina web a instituției și la avizierul instituției; Publicarea rapoartelor financiare se efectuează pe pagina web a Consiliului raional <http://crstraseni.md/index.php?l=ro>.”

¹⁷ <https://dits.hellper.net/achizitii%20publice.html>, <https://educatieorhei.md/bugetul-dge/>, <https://educatieorhei.md/2023/01/gala-anuala-a-cadrelor-de-conducere-desfasurata-sub-patronajul-presedintelui-raionului-orhei-editia-a-ii-a/>, <https://orhei.md/index.php?pag=news&id=998&rid=5603&l=ro>, <https://orhei.md/index.php?pag=news&id=965&l=ro>

OLSDÎ Taraclia comunică că rapoartele financiare ale instituțiilor de învățământ sunt elaborate anual, aprobate în ședința consiliului de administrație al instituției, transmise fondatorului, afișate pe panoul informativ. Informația nu este publicată pe paginile web de toate instituțiile din cauza nefuncționalității site-urilor respective. Au fost prezentate și unele linkuri.¹⁸

OLSDÎ Telenești a remarcat că în instituțiile care nu dispun de pagină web rapoartele financiare anuale se plasează la Panoul informativ.

OLSDÎ Ungheni menționează că instituțiile de învățământ afișează pe panourile informative și pe pagina web (cele care dispun) toate informațiile privind gestionarea bugetului.

Concomitent, exemplificăm următoarele linkuri referitoare la publicarea pe paginile web a bugetului aprobat, planurilor și rapoartelor financiare anuale ale Școlilor Profesionale:

- Școala Profesională nr. 1 din Cahul: <https://sp1cahul.md/regulamente/41>; raportul financiar 2021: <https://sp1cahul.md/regulamente/42>;

- Școala Profesională nr. 2 din Cahul:
<https://sp2cahul.md/regulamente/6>,
<https://sp2cahul.md/regulamente/9>,
<https://sp2cahul.md/regulamente/10>,
<https://sp2cahul.md/regulamente/11>, <https://sp2cahul.md/regulamente/12>;

- Școala Profesională nr. 3 din Chișinău:
<http://scoalaprofesionala3.educ.md/wp-content/uploads/sites/498/2022/07/situatii-fin.pdf>;

- Școala Profesională nr. 4 din Bălți: <http://www.sp4balti.md/resursa-financiara/>;
- Școala Profesională nr. 4 din Chișinău: <https://sp4.md/wp-content/uploads/2023/01/Buget-aprobat-2022.pdf> și <https://sp4.md/wp-content/uploads/2022/05/darea-de-seama%CC%86-2021.pdf>;
- Școala Profesională nr. 5 din Bălți: <https://sp5.md/transparenta/>;
- Școala Profesională nr. 10 din Chișinău: <https://sp10.md/index.php/rapoarte/rapoarte-financiare.html>;

- Școala Profesională din Bubuieci, Chișinău menționează că la rubrica transparență financiară sunt publicate, atât bugetul instituției, cât și nota informativă privind realizarea bugetului pentru anul 2022, dar și alte informații ce asigură transparența financiară:

<https://spbubuieci.md/wp-content/uploads/2022/06/ordin-finantare-2022.pdf>,
<https://spbubuieci.md/wp-content/uploads/2022/06/nota-explicativa-sp-bubuieci-2021.pdf>,
<https://spbubuieci.md/wp-content/uploads/2023/01/activitatea-financiara-la-sp-com-2022.docx>,
<https://spbubuieci.md/wp-content/uploads/2023/01/graficul-si-repartizarea-mij.fin-anul-2022.pdf>);

- Școala Profesională din Căușeni a prezentat următoarele linkuri:
http://spcauseni.md/Situa%C8%9Biile_financiare_2021.PDF,
http://spcauseni.md/Contract_achizi%C8%9Bie.pdf;

- Școala Profesională din Ciumai, Taraclia: <https://spciumai.educ.md/raport-financiar/>;
- Școala Profesională din Comrat, UTA Găgăuzia: www.spcomrat.md, rubrica „documente”;
- Școala Profesională din Criuleni: http://spcriuleni.info/?page_id=48;
- Școala Profesională din Florești: https://scoalaprofesionala.eu/?page_id=422;
- Școala Profesională din Glodeni:
<https://spglodeni.md/rom/rezerv-98d5473067aca8748461731730814c7a.html>;

- Școala Profesională din Hîncești: <http://www.sphincesti.md/articol/planul-de-achizitii-pentru-anul-2022>;

¹⁸<http://liceivazovtar.educ.md/%d0%b8%d1%81%d0%bf%d0%be%d0%bb%d0%bd%d0%b5%d0%bd%d0%b8%d0%b5-%d0%b1%d1%8e%d0%b4%d0%b6%d0%b5%d1%82%d0%b0/>,
<http://ttvardita.educ.md/%d0%be%d1%82%d1%87%d0%b5%d1%82%d1%8b/>, <https://tvardita.md/article/category/resheniya>.

- Școala Profesională din Nisporeni: <https://spnisporeni.educ.md/rapoarte-financiare/rapoarte-financiare/>;

- Școala Profesională din Rezina: <https://sprezina.md/8hfsu7uzrjk/>;

- Școala Profesională din Soroca: <http://spsoroca.md/transparenta/>.

De asemenea, despre publicarea pe paginile web sau pe panul informativ al instituției a bugetului aprobat, planurilor și rapoartelor financiare anuale au raportat Școlile Profesionale: Școala Profesională nr. 1 din Bălți („informația despre bugetul aprobat, planurilor și rapoartelor este plasată sistematic pe pagina web a instituției”); Școala Profesională nr. 2 din Chișinău; Școala Profesională nr. 3 din Bălți; Școala Profesională nr. 5 din Chișinău; Școala Profesională nr. 6 din Chișinău; Școala Profesională nr. 9 din Chișinău; Școala Profesională nr. 11 din Chișinău; Școala Profesională din Ceadâr-Lunga, UTA Găgăuzia; Școala Profesională din Cupcini, Edineț; Școala Profesională din Telenești; Școala Profesională din Ungheni.

La acest subiect au raportat despre faptul că informația a fost publicată pe pagina web a instituțiilor de învățământ profesional tehnic și au atașat linkurile următoarele colegii:

- Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău: [https://cpam.md/?page_id=1310](https://cpam.md/?page_id=1310;);

- Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani: <https://colegiullipcani.md/bugetul-institutiei/>;

- Colegiul „Iulia Hasdeu” din Cahul: [https://cihcahul.md/transparenta-decizionala](https://cihcahul.md/transparenta-decizionala;);

- Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca: <https://colegiulmeminescutoroca.educ.md/4169-2/rapoarte/>;

- Colegiul „Mihail Ciachir” din Comrat: <https://cpcomrat.educ.md/>, rubrica „Нормативная База”, <https://drive.google.com/file/d/1dTAK7O3qBuyfrLMVkuuvnP2igPdr4DM-/view>;

- Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei: <http://colegiu.md/transparenta.html>;

- Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din Soroca: <https://colartenbsoroca.md/buget/>;

- Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală” din Chișinău:
<http://www.colegiuarte.md/img/docs/Raport-Financiar-2021.pdf>;

- Colegiul de Ecologie din Chișinău:

<https://colecologie.md/pagini/administrarea/achizitii.html>;

- Colegiul de Industrie Ușoară din Bălți: <https://ciub.edupage.org/a/acte-normative--planificare--rapoarte?eqa=dGV4dD10ZXh0L3RleHQxJnN1YnBhZ2U9Mw%3D%3D>;

- Colegiul Național de Coregrafie din Chișinău:

<https://colegcoregraf.md/wp-content/uploads/2023/01/repartizarea-cheltuielilor-pe-luni-an.2022.jpg>;

- Colegiul Politehnic din Bălți: <http://www.cpbmd.info/acte-normative/>;

- Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți: <https://ctfm.md/index.php/despre-colegiu/transparenta>;

- Colegiul Tehnologic din Chișinău: <http://colegiultehnologic.md/activitatea-economico-financiara/>;

- Colegiul Tehnic Agricol din Svetlîi: <https://ctasvetlii.md/rapoarte/>;

- Colegiul Tehnic Agricol din Soroca: <https://ipctasoroca.md/>;

- Colegiul Agroindustrial din Rîșcani: <https://www.cairiscani.md/rapoarte/rapoarte-financiare/>;

- Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Răducan” din Grinăuți: <https://colegiugrinatori.md/buget/>;

- Colegiul Agroindustrial din Ungheni: <https://caiungheni.md/about-us/achizitii-publice-2/>;

- Colegiul de Medicină Bălți: <https://cmdb.md/activitatea-financiara/>;

- Colegiul de Medicină Cahul: <https://colmedcahul.md/evaluare-financiara/>;

- Colegiul de Medicină Orhei: <http://cm-orhei.org/transparenta.html>;

- Colegiul Național de Comerț al ASEM: https://ase.md/files/public/financiar/act.fin_2021.pdf;

- Colegiul Pedagogic „Ion Creangă” din Bălți: <https://usarb.md/situatii-financiare/>;

- Colegiul Cooperatist din Moldova: <https://www.ccm1944.md/transparenta-decizionala/>.

Au raportat că au publicat pe paginile web, bugetul aprobat, planurile și rapoartele financiare anuale următoarele Centre de excelență:

- Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău: <http://ccc.md/rapoarte/>;
- Centrul de Excelență în Economie și Finanțe din Chișinău:

<https://ceef.md/storage/public/files/Bugetul%20IP%20CEEF%20pentru%20anul%202022.pdf>;

- Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga” din Chișinău:

<https://ceneaga.md/wp-content/uploads/2021/05/Situatiile-financiare.pdf>;

- Centrul de Excelență în Energetică și Electronică din Chișinău: <https://ceee.md/rapoarte/>;
- Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale din Chișinău:

<https://ceiti.md/rapoarte-financiare/>;

- Centrul de Excelență în Servicii și Prelucrarea Alimentelor din Bălți:

<https://ipcespa.md/rapoarte/>;

- Centrul de Excelență în Horticultură și Tehnologii Agricole din Țaul:

<https://cehta.md/transparenta-decizionala/>;

- Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău: <https://cevc.md/evidenta-financiara/>;

- Centrul de Excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”:

<https://cemf.md/pages/index/Transparena-decizional-Evaluarea-financiar->;

- Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei:

<https://border-school.md/wp-content/uploads/2023/01/buget.pdf>.

Despre publicarea pe paginile web a bugetului aprobat, a planurilor și rapoartelor financiare anuale au menționat următoarele instituții de învățământ superior:

- USM: https://usm.md/?page_id=3237, https://usm.md/?page_id=1220;

- UPSC: <https://upsc.md/universitate/buget/>;

- UTM: <https://utm.md/administratia/raporturi-si-planuri-anuale/>;

- ASEM plasează pe pagina web oficială anual, până la 30 aprilie, situațiile financiare anuale ale instituției. Link-ul de acces: https://ase.md/files/public/financiar/act.fin_2021.pdf;

- USARB: <https://usarb.md/situatii-financiare/>;

- US Comrat: <https://kdu.md/ru/o-kgu/polozheniya-i-normativnye-akty>;

- USEFS: <https://usefs.md/contabilitatea.php>;

- USMF menționează că, conform prevederilor actelor normative în vigoare, raportul privind executarea bugetului consolidat al instituției se aprobă anual prin decizia Senatului. Astfel, indicatorii de bază privind executarea devizului de venituri și cheltuieli prezentați de către rectorul Universității în cadrul ședinței extinse a Senatului sunt făcuți publici pe pagina web a Universității.

- Academia „Ștefan cel Mare”: <https://www.academy.police.md/buget>;

- AMTAP: <https://amtap.md/ro/venituri-si-cheltuieli.html>, <https://amtap.md/ro/rapoarte-financiare.html>;

- AMFA: informația este clasificată.

- USCH: <https://www.usch.md/acte-normative-institutionale/>;

- US Taraclia: <https://tdu-tar.md/index.php/struktura/antikorruptsiya>;

- ULIM a comunicat că respectă principiile corectitudinii și transparenței decizionale și plasează pe pagina web instituțională inclusiv informațiile privind bugetul și rapoartele financiare;

- USPEE: <https://uspee.md/rapoarte-2/>;

- IȘP Criminologie menționează că pe pagina web a instituției sunt plasate rapoarte financiare anuale.

Prioritatea 2: Planificarea și gestionarea eficientă și transparentă a banilor publici în instituțiile de învățământ

Acțiunea 2.6 Publicarea rapoartelor anuale ale instituțiilor de învățământ privind realizarea procedurilor de achiziții publice pe pagina web ale acestora.

Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres

Instituția responsabilă: Instituțiile de învățământ

Indicator de progres: Rapoarte elaborate și publicate

Progresul în implementarea acțiunii 2.6

**Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
Realizarea indicatorilor de progres:**

Publicarea rapoartelor anuale ale instituțiilor de învățământ privind realizarea procedurilor de achiziții publice pe pagina web ale acestora a fost raportată de către toate OLSDÎ care au prezentat rapoarte. Având în vedere informațiile recepționate vom exemplifica unele măsuri întreprinse.

Potrivit OLSDÎ Anenii Noi, procedura de achiziții publice este realizată doar de câteva instituții, informația se publică pe același panou Transparență financiară.

OLSDÎ Basarabeasca a relatat că instituțiile de învățământ publică rapoartele anuale privind realizarea procedurilor de achiziții publice pe panourile informative existente în fiecare instituție.

OLSDÎ Briceni și OLSDÎ Călărași informează despre: date publicate pe paginile WEB oficiale ale instituțiilor, prezentând aceleași linkuri de la rubrica transparență utilizate pentru bugetul aprobat, planurile și rapoartele financiare anuale ale instituțiilor.

OLSDÎ Cahul menționează că, în scopul asigurării transparenței, rapoartele anuale, planul pentru achiziții, precum și anunțurile pentru achiziții publice sunt publicate pe paginile web ale instituțiilor de învățământ general din subordine.

OLSDÎ Cantemir a menționat că „Au fost elaborate rapoarte de achiziții publice în termen. Nu au fost publicate rapoartele anuale de achiziții publice din lipsa paginilor web ale unor instituții de învățământ.”

OLSDÎ Căușeni a comunicat despre publicarea rapoartelor anuale privind realizarea procedurilor de achiziții publice pe pagina web a Direcției Educație Cultură, Tineret, Sport și Turism Căușeni și parțial a instituțiilor de învățământ din subordine.

OLSDÎ Cimișlia a relatat: „Rapoartele anuale privind realizarea procedurilor de achiziții publice trimise pe tender.gov.md, Direcția Finanțe. Publicarea rapoartelor anuale ale instituției privind realizarea procedurii de achiziții publice pe pagina web a instituției.”

OLSDÎ Criuleni menționează că, analiza Rapoartelor din instituții, denotă că doar 18 instituții au asigurat transparență în procesul de achiziții publice, făcând public Planul de achiziții, inclusiv pe platforma tender.gov.md. În scopul mediatizării și evitării, din interes material, a falsificării procedurilor de achiziții publice, instituțiile, în majoritate, afișează informația pe panourile informative. Celelalte 14 instituții, au arătat că nu au desfășurat achiziții publice.

OLSDÎ Chișinău a comunicat că – DETS sectorul Botanica: din 60 de instituții de învățământ din subordine, toate instituțiile au publicat informația pe paginile web; - DETS sectorul Buiucani: din 41 de instituții de învățământ din subordine, toate instituțiile au publicat informația pe paginile web; - DETS sectorul Centru: din 35 de instituții de învățământ din subordine, toate instituțiile au publicat informația pe paginile web; - DETS sectorul Ciocana: din 30 de instituții de învățământ din subordine, toate instituțiile au publicat informația pe paginile web; DETS sectorul Râșcani: din 50 de instituții de învățământ din subordine, toate instituțiile au publicat informația pe paginile web; - din 59 de instituții

publice de învățământ din municipiul Chișinău, toate instituțiile au publicat informația pe paginile web.¹⁹

OLSDÎ Drochia comunică că achizițiile realizate în instituții sunt făcute publice pe platforma oficială a Achizițiilor: <https://achizitii.md>. Rapoartele se publică pe paginile web ale instituțiilor sau la panoul informativ.

OLSDÎ Fălești informează despre publicarea rapoartelor anuale privind realizarea procedurilor de achiziții publice pe Pagina web a instituțiilor de învățământ general din raion²⁰ și Panoul informativ.

OLSDÎ Leova menționează rapoarte publicate pe paginile web a instituțiilor de învățământ.

OLSDÎ Nisporeni face trimitere la pagina oficială a acesteia.²¹

OLSDÎ Orhei a menționat că procedura de publicare a rapoartelor anuale ale instituțiilor de învățământ privind realizarea procedurilor de achiziții publice pe pagina web ale acestora a fost raportată de către 58 de instituții de educație timpurie și 47 de instituții de învățământ primar și secundar, ciclul I și II din raionul Orhei și se referă la: rapoarte elaborate și publicate; proceduri de achiziții; dări de seamă privind realizarea achizițiilor de valoare mică; procese-verbale de recepție a lucrărilor executate și facturi fiscale; rapoarte publicate în Buletinul achizițiilor publice; raportare în cadrul Consiliului de administrație al instituției de învățământ, Consiliului profesoral; rapoarte cu privire la transparența bugetară prezentate la ședințe ale Consiliului reprezentativ al părinților, adunări generale de părinți.²²

OLSDÎ Rezina a menționat că toate procedurile de achiziții publice inițiate de instituții au fost publicate pe pagina Agenției Achiziții Publice, asigurându-se transparența în selectarea agenților câștigători. Raportul anual privind realizarea procedurilor de achiziții publice pentru anul 2022 va fi publicat pe pagina web (în instituțiile care dispun de pagină web) în luna ianuarie 2023.

OLSDÎ Sîngerei menționează despre publicarea Planului de Achiziții publice a Direcției Educație și a instituțiilor publice pe site-ul OLSDÎ: <http://singerei.educ.md/achizitii-publice/>. După fiecare procedură de Achiziții Publice se plasează darea de seamă la Agenția de Achiziții Publice.

OLSDÎ Soroca a menționat că toate cele 33 instituții de învățământ secundar ciclul I și II din subordine au pagini oficiale funcționale, care includ compartimentul transparență: planul de achiziții și raportul de achiziții ale instituțiilor de învățământ.

OLSDÎ Ștefan Vodă a generalizat 22 rapoarte elaborate și publicate pe pagina web a instituției de învățământ sau/și panoul informativ, examinate la ședința Consiliului de Administrație.

OLSDÎ Strășeni menționează despre organizarea seminarului raional cu managerii instituțiilor de învățământ cu participarea specialistului în domeniul achizițiilor publice, la fel se indică că rapoartele anuale privind realizarea procedurilor de achiziții sunt publicate pe pagina web a Consiliul raional.

OLSDÎ Taraclia a prezentat linkuri confirmative aferent prezentei acțiunii.²³

¹⁹ <https://chisinauedu.md/raport-privind-asigurarea-transparentei-in-procesul-decizional-de-catre-institutiile-de-invatamant-general-din-municipiul-chisinau-2/>

²⁰ <http://dge-falesti.org/index.php> Rapoarte ale DGEC Fălești privind achizițiile publice. IPLT „M. Eminescu”, or. Fălești: Ordin nr. 113 din 28.06.2022, cu privire la stabilirea funcțiilor membrilor grupului de lucru pentru achiziții; IPLT „A. Pușkin”, or. Fălești: <http://www.puskinfalesti.net/index.php/nash-litsej/byudzhet-litseya>, IPLT „I. Creangă”, or. Fălești: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100077570496998>, Gimnaziul Popovca: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100057503496206>

²¹ <https://dgitsnisporeni.md/wp-content/uploads/2022/01/Planul-de-achizitii-a-bunurilor-2022.pdf>, https://dgitsnisporeni.md/wp-content/uploads/2019/12/Plan_de_achizi%C8%9Bii_pentru_anul_2020.pdf, <https://dgitsnisporeni.md/wp-content/uploads/2022/03/Declaratia-2021.pdf>, <https://dgitsnisporeni.md/rapoarte/>, <https://dgitsnisporeni.md/wp-content/uploads/2022/03/RAPORT-CIM-2021.pdf>.

²² <https://dits.hellper.net/achizitii%20publice.html>, <https://educatieorhei.md/achizitii-publice/>. Pagina oficială Achiziții Publice: <https://tender.gov.md/ro/bap>, Platforma: <https://e-docplat.mf.gov.md/user>, Sistemul achizițiilor publice și private (de exemplu IET Orhei): <https://achizitii.md/ro/public/tender/21054652/>

²³ <http://liceivazovtar.educ.md/%d0%bf%d1%80%d0%b8%d0%ba%d0%b0%d0%b7%d1%8b/>, <http://ltvardita.educ.md/wp-content/uploads/sites/541/2022/12/%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%BD->

OLSDÎ Telenești informează că în instituțiile care nu dispun de pagină web rapoartele privind achizițiile publice se plasează la Panoul informativ.

OLSDÎ Ungheni stipulează că achizițiile publice sunt desfășurate de instituții cu respectarea prevederilor Legii nr. 131/2015 cu privire la achizițiile publice, cu respectarea transparenței, plasând informații pe pagina web (care dispun) și pe panoul informativ din instituție.

Despre publicarea rapoartelor anuale ale instituțiilor de învățământ privind realizarea procedurilor de achiziții publice pe pagina web/panoul informativ a Școlii Profesionale au raportat:

- Școala Profesională nr. 1 din Bălți;
- Școala Profesională nr. 1 din Cahul: <https://sp1cahul.md/regulamente/44;>
- Școala Profesională nr. 2 din Cahul: <https://sp2cahul.md/regulamente/7>, dările de seamă pe contractele de valoare mică vor fi plasate pe site până la 01.02.2022;
- Școala Profesională nr. 2 din Chișinău: [https://sp2chisinau.md/avize/achizitii-publice/;](https://sp2chisinau.md/avize/achizitii-publice/)
- Școala Profesională nr. 3 din Bălți: [https://sp3balti.blogspot.com/p/raportul-sp3.html;](https://sp3balti.blogspot.com/p/raportul-sp3.html)
- Școala Profesională nr. 3 din Chișinău;
- Școala Profesională nr. 4 din Bălți: [http://www.sp4balti.md/achizitii-publice/;](http://www.sp4balti.md/achizitii-publice/)
- Școala Profesională nr. 4 din Chișinău: [https://sp4.md/wp-content/uploads/2023/01/Darea-de-seama-achizit%CC%A6ii-2022.pdf;](https://sp4.md/wp-content/uploads/2023/01/Darea-de-seama-achizit%CC%A6ii-2022.pdf)
- Școala Profesională nr. 5 din Bălți: [https://sp5.md/transparenta/;](https://sp5.md/transparenta/)
- Școala Profesională nr. 5 din Chișinău;
- Școala Profesională nr. 6 din Chișinău;
- Școala Profesională nr. 9 din Chișinău;
- Școala Profesională nr. 10 din Chișinău: [https://sp10.md/index.php/administra%C8%9Bia-%C8%99colii/achizitii-publice.html;](https://sp10.md/index.php/administra%C8%9Bia-%C8%99colii/achizitii-publice.html)
- Școala Profesională nr. 11 din Chișinău;
- Școala Profesională din Bubuieci, Chișinău menționează că, anual, la ședința Consiliului Profesorat se prezintă raportul privind realizarea procedurilor de achiziții publice, în anul 2022, raportul și darea de seamă sunt publicate pe pagina web. Raportul privind realizarea procedurilor de achiziții publice pentru anul 2022, a fost prezentat și discutat la Consiliul de administrație din 05.01.2023, și prezentat la Consiliul profesoral din 13.01.23:
[https://spbubuieci.md/wp-content/uploads/2022/02/raport-achizi%C8%9Bii.docx;](https://spbubuieci.md/wp-content/uploads/2022/02/raport-achizi%C8%9Bii.docx)
[https://spbubuieci.md/wp-content/uploads/2022/06/plan-de-achizi%C8%9Bii-anul-2022.docx.;](https://spbubuieci.md/wp-content/uploads/2022/06/plan-de-achizi%C8%9Bii-anul-2022.docx)
- Școala Profesională din Căușeni: [http://spcauseni.md/darea_de_seama.PDF;](http://spcauseni.md/darea_de_seama.PDF)
- Școala Profesională din Ceadâr-Lunga, UTA Găgăuzia;
- Școala Profesională din Ciumai, Taraclia: [https://spciumai.educ.md/achizitii-publice/;](https://spciumai.educ.md/achizitii-publice/)
- Școala Profesională din Corbu, Dondușeni: [https://scoalaprofesionalacorbu.md/achizitii/;](https://scoalaprofesionalacorbu.md/achizitii/)
- Școala Profesională din Criuleni: [http://spcriuleni.info/?page_id=48;](http://spcriuleni.info/?page_id=48)
- Școala Profesională din Cupcini, Edineț: [https://spcupcini.md/transparenta/;](https://spcupcini.md/transparenta/)
- Școala Profesională din Florești: [https://scoalaprofesionala.eu/?page_id=422;](https://scoalaprofesionala.eu/?page_id=422)
- Școala Profesională din Glodeni:
[https://spglodeni.md/rom/rezerv-98d5473067aca8748461731730814c7a.html;](https://spglodeni.md/rom/rezerv-98d5473067aca8748461731730814c7a.html)
- Școala Profesională din Hîncești menționează adițional că după restructurarea paginii web va fi realizată o transparență și mai mare a acestor proceduri;
- Școala Profesională din Nisporeni: [https://spnisporeni.educ.md/rapoarte-financiare/rapoarte-financiare/;](https://spnisporeni.educ.md/rapoarte-financiare/rapoarte-financiare/)

- Școala Profesională din Rezina: https://sprezina.md/8hfsu7uzrjk_/;
- Școala Profesională din Soroca: <http://spsoroca.md/transparenta/>;
- Școala Profesională din Telenеști;
- Școala Profesională din Ungheni: <https://spungheni.md/achizitii-publice/>.

Despre publicarea rapoartelor anuale ale instituțiilor de învățământ privind realizarea procedurilor de achiziții publice pe pagina web ale acestora au făcut referire următoarele Colegii:

- Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău: https://cpam.md/?page_id=1310;
- Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani: <https://colegiullipcani.md/achizitii-publice/>;
- Colegiul „Iulia Hasdeu” din Cahul: [https://cihcahul.md/transparenta-decizionala](https://cihcahul.md/transparenta-decizionala;);
- Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca:

<https://colegiulmeminescutoroca.educ.md/4169-2/rapoarte/>;

- Colegiul „Mihail Ciachir” din Comrat: <https://cpcomrat.educ.md/>, „Нормативная База”;
- Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei: <http://colegiu.md/transparenta.html>;
- Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din Soroca: <https://colartenbsoroca.md/buget/>;

- Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală” din Chișinău indică că nu au fost realizate proceduri de achiziție publică, cu excepția contractelor de mica valoare, care urmează a fi raportate;

- Colegiul de Ecologie din Chișinău: <https://colecologie.md/pagini/administrarea/achizitii.html>;
- Colegiul de Industrie Ușoară din Bălți: <https://ciub.edupage.org/a/acte-normative--planificare--rapoarte?eqa=dGV4dD10ZXh0L3RleHQxJnN1YnBhZ2U9Mw%3D%3D>;

- Colegiul Național de Coregrafie din Chișinău:

<https://colegcoregraf.md/wp-content/uploads/2023/01/achizitii-publice-an.2022-scaled.jpeg>;

- Colegiul Politehnic din Bălți: <http://www.cpbmd.info/acte-normative/>;
- Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți: [https://ctfm.md/index.php/despre-colegiu/transparenta](https://ctfm.md/index.php/despre-colegiu/transparenta;);
- Colegiul Tehnologic din Chișinău: <http://colegiultehnologic.md/activitatea-economico-financiara/>;

- Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni:

<https://cmveabratuseni.md/achizitii/>;

- Colegiul Tehnic Agricol din Svetlîi: <https://ctasvetlii.md/about-us/achizitii-publice/>;
- Colegiul Tehnic Agricol din Soroca: <https://ipctasoroca.md/>;
- Colegiul Agroindustrial din Rîșcani: <https://www.cairiscani.md/achizitii/>;
- Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Răducan” din Grinăuți:

<https://colegiugrinauti.md/achizitii-publice/>;

- Colegiul Agroindustrial din Ungheni: <https://caiungheni.md/about-us/achizitii-publice-2/>;
- Colegiul de Medicină Bălți: <https://cmdb.md/activitatea-financiara/>;
- Colegiul de Medicină Cahul: <https://colmedcahul.md/achizitii-publice/>;
- Colegiul de Medicină Orhei: <http://cm-orhei.org/transparenta.html>;
- Colegiul Național de Comerț al ASEM:

https://ase.md/files/public/financiar/plan_achizitii_2022.pdf;

- Colegiul Pedagogic „Ion Creangă” din Bălți: <https://usarb.md/achizitii-publice/>;
- Colegiul Cooperatist din Moldova: <https://www.ccm1944.md/transparenta-decizionala/>.

Au raportat că au publicat pe paginile web rapoartele anuale ale instituțiilor de învățământ privind realizarea procedurilor de achiziții publice următoarele Centre de excelență:

- Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău: <http://ccc.md/achizitii-publice/>;
- Centrul de Excelență în Economie și Finanțe din Chișinău:

<https://ceef.md/financiar%C4%83>;

- Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga” din Chișinău:

<https://ceneaga.md/documente-rapoarte/>;

<ul style="list-style-type: none"> - Centrul de Excelență în Energetică și Electronică din Chișinău: https://ceee.md/rapoarte/; - Centrul de Excelență în Industria Ușoară din Chișinău: https://www.ceiu.md/achizitii-publice/; - Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale din Chișinău: https://ceiti.md/achizitii-publice/; - Centrul de Excelență în Servicii și Prelucrarea Alimentelor din Bălți: https://ipcespa.md/achizitii/; - Centrul de Excelență în Horticultură și Tehnologii Agricole din Țaul: https://cehta.md/transparenta-decizionala/; - Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău: https://cevvc.md/achizitii/; - Centrul de Excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”: https://cemf.md/pages/index/Transparena-decizional-Evaluarea-financiar-; - Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei: https://border-school.md/rapoarte/, https://border-school.md/achizitii-publice-2/. <p>Despre publicarea rapoartelor anuale privind realizarea procedurilor de achiziții publice pe pagina web au raportat următoarele instituții de învățământ superior:</p> <ul style="list-style-type: none"> - USM: https://usm.md/?page_id=1224; - UPSC: https://upsc.md/universitate/achizitii-publice/; - UTM: https://utm.md/blog/category/anunturi-de-achizitionare/; - ASEM: https://ase.md/files/public/financiar/Raport_AP_2021.pdf; - USARB: https://usarb.md/achizitii-publice/; - US Comrat: https://kdu.md/ru/o-kgu/polozheniya-i-normativnye-akty; - USEFS: https://usefs.md/baza_materiala.php; - USMF: https://achizitii.usmf.md/ro/rapoarte; - Academia „Ștefan cel Mare”: https://www.academy.police.md/achizitii-publice, https://www.academy.police.md/wp-content/uploads/2022/12/Plan-de-Achizitie-provizoriu-pentru-an.2023.pdf; - AMTAP: https://amtap.md/ro/planuri-de-achizi%C8%9Bie.html; - AMFA: https://academy.army.md/wp-content/uploads/Document-9.pdf; - USCH: https://www.usch.md/planurile-achizitiilor-publice/; - US Taraclia: https://tdu-tar.md/index.php/universitet/gosudarstvennye-zakupki.

<p>Prioritatea 3: Reducerea incidenței fraudei academice în instituțiile de învățământ</p> <p>Acțiunea 3.2 Desfășurarea instruirilor/ campaniilor de informare a elevilor/ studenților cu privire la rigorile de integritate și anticorupție în mediul profesional tehnic și universitar.</p> <p>Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres</p> <p>Instituția responsabilă: Ministerul Educației și Cercetării; CNA</p> <p>Indicator de progres: Numărul de instruirii/campanii realizate; numărul de elevi/studenți instruiți.</p>
<p style="text-align: center;">Progresul în implementarea acțiunii 3.2</p>
<p style="text-align: center;">Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:</p> <p style="text-align: center;">Realizarea indicatorilor de progres:</p>
<p>CNA relatează că, în anul 2022, în contextul campaniilor „O lecție de integritate în școala/universitatea mea” și „Integritatea pe înțelesul copiilor”, pe lângă subiectele legate de interzicerea plăților informale și cultivarea spiritului integrității și intoleranței față de fenomenul corupției, s-au pus în discuție și rigorile de integritate și anticorupție în mediul educațional. La fel, despre măsurile de asigurare a integrității instituționale au fost familiarizați aproximativ 1367 studenți de la UTM, în cadrul a 11 instruirii tematice, realizate de către ofițerii CNA.</p>

În context, sunt expuse o parte din afirmațiile preluate din rapoartele instituțiilor de învățământ profesional tehnic.

Au raportat despre desfășurarea instruirilor/ campaniilor de informare a elevilor/ studenților cu privire la rigorile de integritate și anticorupție majoritatea instituțiilor de învățământ profesional tehnic.

Potrivit raportului transmis, la Școala Profesională nr.1 din Bălți, conform planului anual de activitate (aprobat de Consiliul de administrație și Consiliul profesoral), sunt desfășurate companii de informare a elevilor cu privire la rigorile de integritate și anticorupție în mediul profesional tehnic.

Școala Profesională nr. 1 din Cahul comunică că în cadrul instituției se desfășoară companii de informare a elevilor cu privire la rigorile de integritate și anticorupție în instituție.

Școala Profesională nr. 2 din Cahul a enumerat activități precum: informarea tinerilor din grupul de inițiativă despre gestionarea eficientă și transparentă a bugetului în cadrul Programului de granturi, ședința generală cu părinții anului II și III, ședința cu părinții și elevii anului II, atelier de lucru „Toleranța – virtute sau slăbiciune”, ședința cu părinții și elevii anului I, Masă rotundă cu participarea reprezentanților de la Inspectoratul de Poliție din Cahul și Centrului de probațiune din Cahul.

Școala Profesională nr. 2 din Chișinău a menționat 2 ședințe, 2 seminare, portofoliile comisiilor metodice, precum și a prezentat linkul de pe pagina web oficială unde poate fi consultată Politica antifraudă și anticorupție a instituției: <https://sp2chisinau.md/wp-content/uploads/2022/10/Politica-antifrauda-si-anticoruptie.pdf>;

Școala Profesională nr. 3 din Bălți a comunicat că elevii și părinții sunt informați despre rigorile de integritate și anticorupție în mediul profesional tehnic, este emis ordin (nr. 51/2021; nr. 56/2022) despre interzicerea colectărilor de resurse bănești pentru orice tip de activitate.

Școala Profesională nr. 3 din Chișinău a comunicat despre organizarea și desfășurarea periodică de către elevi a unor dezbateri la care au participat profesorii și reprezentanți CNA/poliție; chestionarea a 147 de elevi privind comiterea infracțiunilor; organizarea expoziției de desene „STOP CORUPȚIEI”; proiecte didactice la dirigenție; Ordinul nr. 01-04/161 din 01.09.2022 „cu privire la măsurile de prevenire și combatere a cazurilor de corupție” (adus la cunoștință sub semnătură); 100% de cadre didactice instruite în cadrul ședințelor comisiilor metodice.

Școala Profesională nr. 4 din Bălți a menționat că 180 elevi din anul I de studii au fost informați în cadrul orelor de dirigenție; 190 elevi din anul II de studii au fost informați în cadrul Consiliului Elevilor, proces-verbal nr. 6, iar 97 elevi din anul III de studii au fost informați în cadrul Consiliului de Etică, proces-verbal nr. 4. Au fost efectuate discuții cu părinții în cadrul ședințelor ordinare, organizate de dirigenții de grupe și întocmite procese-verbale. Pe parcursul anului de studii nu s-au înregistrat sesizări pe domeniul dat, totodată n-au fost aplicate sancțiuni.

Școala Profesională nr. 4 din Chișinău a elaborat planul de acțiuni în scopul informării elevilor cu privire la rigorile de integritate și anticorupție în mediul profesional tehnic și a realizat informarea cadrelor didactice și personalului auxiliar. Planul este afișat la panoul informațional al instituției. Printre activitățile realizate exemplificăm informarea cadrelor didactice despre aprobarea Planului sectorial anticorupție în domeniul educației pentru anii 2022-2023; instruirea cadrelor didactice cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic și a standardelor de integritate și anticorupție; organizarea și desfășurarea campaniilor de informare a elevilor cu privire la rigorile de integritate și anticorupție în mediul profesional tehnic; desfășurarea orelor de dirigenție privind interzicerea colectării plăților informale; desfășurarea orelor educative cu tematica: „Democrația și societatea”; „Combaterea anticorupției în societate”; „Noi și legea”.

Școala Profesională nr. 5 din Bălți a menționat despre informarea părinților și elevilor privind interzicerea colectării plăților informale la ședințele cu părinții/ ore de dirigenție (Ordinul MEC 1074/2019); aplicarea măsurilor de anticorupție și anunțarea factorilor de decizie (instalarea cutiei

poștale pentru sesizarea cazurilor de corupție, telefonului fierbinte); implicarea Consiliului Elevilor în realizarea sondajelor cu referire la combaterea fenomenului colectării plăților informale în instituție (raportul sondajului elevilor prezentat la Consiliul Administrativ din 08.11.2022); aplicarea chestionarelor de către a Comisia de Evaluare Internă și Asigurare a Calității în scopul excluderii fraudei academice (raportul chestionarului - <https://sp5.md/transparenta/>).

Școala Profesională nr. 5 din Chișinău a relatat despre emiterea ordinului referitor la interzicerea colectărilor de bani; ședințe cu părinții; ore de dirigiență; instruirea membrilor Consiliului elevilor în inițierea, participarea la elaborarea și promovarea deciziilor referitoare la viața școlii.

Școala Profesională nr. 6 din Chișinău menționează despre realizarea a 2 seminare și 2 ședințe. Raportul despre realizarea planului anticorupție 2021-2022 este disponibil pe pagina web oficială a instituției: <https://www.sp6.md/transparenta-rapoarte/>.

Școala Profesională nr. 9 din Chișinău a enumerat mai multe acțiuni realizate, inclusiv: desfășurarea campaniilor de informare a elevilor cu privire la rigorile de etică aplicabile în mediul profesional tehnic (3 campanii de informare și 530 de elevi instruiți); emiterea ordinului nr. 98/2022, cu privire la interzicerea colectării ilicite de bani, care a fost semnat de către angajați; în cadrul ședinței Consiliului profesoral s-a discutat despre interzicerea colectării ilicite a surselor financiare, precum și a altor bunuri, și s-au adus la cunoștință prevederile actelor normative referitor la acțiunile anticorupție.

Școala Profesională nr. 10 din Chișinău a comunicat despre familiarizarea tuturor angajaților cu actele legislative anticorupție și sancțiunile aplicate în cazul unor fenomene de corupție în carul adunărilor generale și consiliului profesoral; familiarizarea elevilor cu privire la rigorile de integritate, anticorupție și sancțiunile aplicate în cazul unor fenomene de corupție, la careul general și în cadrul orelor de dirigiență; abordarea tematicii „Prevenirea și combaterea corupției” în cadrul ședințelor cu părinții; efectuarea unor analize, cercetări privind fenomenul de corupție în școală, prin diferite chestionare anonime cu elevii și părinți; informarea angajaților, elevilor și părinților despre modalitatea anonimă de denunțare a rigorilor de integritate și anticorupție prin: boxa cu mesaje de la etajul 2 din Blocul de studii A, telefonul de încredere și poșta electronică de încredere.

Școala Profesională nr. 11 din Chișinău a relatat că, în perioada desfășurării examenului de calificare, elevii au fost informați referitor la rigorile de integritate și anticorupție în mediul instituțional.

Școala Profesională din Bubuieci, Chișinău menționează că la prima ședință cu părinții se discută Regulamentul intern și unele aspecte al Codului de etică al cadrului didactic, dar și despre rigorile de integritate și anticorupție, același lucru se discută și cu elevii la prima oră de dirigiență, la disciplina Dezvoltarea personală, dar și în cadrul altor activități educative din instituție.

Școala Profesională din Căușeni a menționat predarea disciplinelor obligatorii Educația pentru societate, Dezvoltarea personală, ce prevăd formarea competențelor elevilor de a analiza critic problemele de integritate din societate; implementarea mecanismelor de prevenire a corupției în cadrul sesiunilor de teze semestriale și a examenelor de calificare.

Școala Profesională din Ceadr-Lunga, UTA Găgăuzia a menționat mai multe activități în scopul instruirii elevilor cu privire la rigorile de integritate și anticorupție în mediul profesional tehnic inclusiv în contextul sesiunilor de examen, în cadrul lecțiilor sau a ședințelor tematice.

Școala Profesională din Ciurimari, Taraclia a comunicat despre prevenirea corupției în cadrul sesiunilor de teze semestriale și de examene (Ordin nr.76/2022); organizarea activității „Să spunem nu corupției!” și a Zilei Internaționale a corupției (6 dirigenți și 98 elevi informați, stand de informare).

Școala Profesională din Comrat, UTA Găgăuzia e enumerat acțiuni precum emiterea ordinului nr.208/2022 „Cu privire la interzicerea colectării de bani”; activități extracurriculare pe teme: „Ce este corupția”, „Forme de corupție și contracarare a corupției”, „Anticorupție”, de Ziua Internațională

Anticorupție; informarea membrilor Consiliului Elevilor cu privire la prevederile legislației anticorupție și interzicerea strângerii de fonduri, etc.

Școala Profesională din Corbu, Dondușeni e enumerat mai multe acțiuni, inclusiv: au fost luate măsuri de excludere a practicilor corupte în procesul de elaborare și susținere a evaluărilor, tezelor și a examenelor de calificare; la planificarea orelor de dirigenție a fost integrat modulul „Educație pentru integritate”; s-au elaborat materiale de suport pentru predarea modulului de integritate și anticorupție.

Școala Profesională din Criuleni a relatat despre publicarea pe pagina web a școlii a Planului sectorial anticorupție în domeniul educației pentru anii 2022-2023, aprobat prin Ordinul MEC nr.299/2022; informarea părinților și a elevilor privind interzicerea colectării plăților informale în școală în cadrul orelor de dirigenție și în cadrul adunărilor de părinți; afișarea ordinului MEC nr.1074/2019 „Cu privire la unele acțiuni de prevenire și combatere a fenomenului colectărilor plăților informale în sistemul educațional” în cabinet metodic și pe panoul de avize al școlii cu scopul de a informa elevii și lucrătorii instituției.

Școala Profesională din Cupcini, Edineț s-a referit inclusiv la emiterea Ordinului nr.17/2022 cu privire la acțiuni de prevenire și combatere a fenomenului colectărilor plăților informale și informarea elevilor cu prevederile acestuia; promovarea sondajelor în rândul elevilor, referitor la combaterea fenomenului luare/dare de mită.

Școala Profesională din Florești a menționat despre organizarea seminarului informativ cu genericul: „Spune Nu Corupției” /căminele studentești”; prezentări video: „Corupția ne afectează pe toți”; ora educativă: „Spune nu corupției, alege să fii integru”; elaborarea, distribuirea, afișarea, pliantelor informative: „Strategii de combatere a corupției”; oră opțională „Dezvoltarea personală și ghidare în carieră”; ore la disciplinele „Educația pentru societate” și „Educația civică”.

Școala Profesională din Glodeni a comunicat că la ședința Consiliului Profesorat din 26.09.2022 a fost aprobat , Planul anticorupție pentru anii 2022 – 2023 și au fost desfășurate diferite instruirii a elevilor de către organele de forță.

Școala Profesională din Hîncești menționează că la începutul anului de studii, se informează elevii și părinții cu privire la prevederile Regulamentului intern de activitate a instituției, în special art.68 și 69 potrivit cărora „Se interzice cadrelor didactice de a pretinde, accepta sau primi de la elevi, părinți sau asociațiile părinților a unor bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, indiferent de destinația declarată a acestora. Se interzice cadrelor didactice, inclusiv rudelor de gradul I a acestora, de a organiza meditații cu proprii elevi, contra unor bunuri, servicii, privilegii sau alte foloase materiale și avantaje necuvenite.” De asemenea, în perioada martie-iunie, anual, se desfășoară informarea elevilor cu privire la prevederile desfășurării examenelor de absolvire și de calificare.

Școala Profesională din Nisporeni comunică că elevii sunt informați despre acest fenomen în cadrul anumitor discipline, cum ar fi „Educația pentru societate”, cursul „Dezvoltare personală”. În grupele absolvente s-au desfășurat lecții publice (ore educative) cu teme: Conflictul de interese și interdependența dintre oameni; Corupție și integritate; Valorile morale și integritatea persoanei ș.a.

Școala Profesională din Rezina a comunicat despre realizarea acțiunilor setate în Planul instituțional anticorupție 2022-2023 (<http://www.sprezina.md/upload/pdf/7h6noyo62z.pdf>) și a menționat că s-a adus la cunoștință elevilor per grupă în cadrul orei de dirigenție informația referitoare la prevenirea și combaterea fenomenului colectării plăților în sistemul educațional.

Școala Profesională din Soroca a indicat că activitățile de instruire s-au realizat în cadrul orelor de Educație pentru societate și Dezvoltare personală (180 elevi instruiți).

Școala Profesională din Telenești a menționat despre organizarea și desfășurarea instruirilor (ore educative cu tematica „Perceperea corupției drept fenomen antisocial”, „Dreptul la buna educație și

prevenirea micii corupții,"); ședințe cu părinții elevilor (cu privire la organizarea examenelor de calificare și neadmiterea acumulărilor de mijloace financiare).

Școala Profesională din Ungheni a enumerat mai multe acțiuni inclusiv: campania „Educația Anticorupție: concept, terminologie, strategie” realizată în perioada 21-25.11.2022 în vederea informării elevilor referitor la prevenirea fraudării procesului educațional prin acordare de mită și prevenirea situațiilor de evaluare frauduloasă sau favorizată; instalarea unei boxe, unde elevii pot lăsa mesaje despre diverse cazuri de mituire, colectări de bani dacă au loc; multiple acțiuni de prevenire a corupției și asigurarea transparenței în cadrul sesiunilor de examene.

Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău a enumerat acțiuni precum: emiterea Ordinului cu privire la interzicerea colectării informale în cadrul sesiunilor de examene și a procesului educațional (nr. 100C/2022; nr. 159C/2022 și nr. 160C/2022); organizarea ședințelor cu elevii din instituție și părinții acestora, în cadrul cărora sunt informați despre interzicerea colectării plăților informale; elaborarea și aplicarea diferitor anchete și chestionarea anonimă a elevilor și profesorilor; cutie poștală, unde elevii și angajații, anonim, pot plasa reclamațiile și sugestii pe diferite probleme; a fost elaborată și semnată de către angajați Declarația privind respectarea Codului de etică a cadrului didactic și al altor legi, acte, regulamente specifice activității educaționale; implicarea Consiliului elevilor în organizarea ședințelor cu referire la prevenirea și stoparea actelor de corupție la nivel instituțional.

Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani a raportat despre informarea în cadrul orelor de dirigiență, discurs în cadrul ședinței consiliului elevilor.

Colegiul „Julia Hasdeu” din Cahul relatează că elevii instituției sunt implicați în diverse campanii de informare și sensibilizare, ce vizează rigorile de integritate și anticorupție organizate de către CNA sau diverse ONG-uri.

Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca a exemplificat orele informative cu genericul „O lecție de integritate în școala mea” realizate de voluntara CNA Popovici Iraida (175 elevi participanți).²⁴

Colegiul „Mihail Ciachir” din Comrat a enumerat un număr mai mare de activități inclusiv: semnarea angajamentelor de integritate; crearea în cadrul Colegiului a unei Comisii pentru combaterea corupției; instalarea unei boxe pentru reclamații; formare de competențe prin intermediul curricula la mai multe discipline; organizarea în cadrul Zilei anticorupție a unei mese rotunde tematice, cu participarea reprezentanților Inspectoratului de Poliție Comrat; o activitate a voluntarilor de repartizare a pliantelor informative despre corupție.

Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei a menționat desfășurarea activităților de informare a elevilor cu privire la rigorile de etică aplicabile în mediul profesional tehnic; implementarea măsurilor de prevenire și eliminare a fraudelor academice; desfășurarea campaniei antiplagiat: „Aici nu se copie”; implementarea mecanismelor de prevenire a corupției în cadrul sesiunilor de examinare, interzicerea colectării de bani în scopul organizării examenelor, sesiunea de iarnă; implementarea/dezvoltarea Procedurii de evaluare a elevilor; Procedurii de evaluare a cadrelor didactice, etc.

Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din Soroca a relatat că în cadrul instituției în permanență se discută cu elevii în privința identificării actelor de corupție fiind organizate chestionare, vizionare de materiale video - anticorupție, discuții cu reprezentanți ai organelor abilitate. Un aport considerabil în informarea elevilor cu privire la rigorile de integritate și anticorupție o au diriginții de grupă, realizând acest lucru în cadrul orelor de Dezvoltare personală, întruniri cu elevii în afara orelor; pedagogul social prin activitatea în cămin promovează integritatea și lipsa de toleranță față de fenomenul corupției în cadrul instituției.

²⁴ <https://colegiulmeminescutoroca.educ.md/2022/12/06/o-lectie-de-integritate-in-scoala-mea/>,
<https://colegiulmeminescutoroca.educ.md/2022/05/16/o-lectie-de-integritate-in-scoala-uni-versitatea-mea/>

Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală” din Chișinău enunță că au fost desfășurate o serie de activități cu privire la informarea elevilor, profesorilor, părinților referitor la rigorile de integritate și anticorupție în mediul profesional tehnic (<http://www.colegiuarte.md/img/docs/Planul-sectorial-anticoruptie.pdf>).

Colegiul de Ecologie din Chișinău a relatat că pe site-ul colegiului este creată pagina Anticorupție și se completează sistematic modulul Anticorupție de pe site-ul colegiului cu informații/ postări cu privire la fraudă și măsurile de prevenire a acesteia. Au fost organizate 2 campanii de informare, în rezultat fiind raportat: 1000 de elevi instruiți și peste 800 de părinți informați. În perioada 04.10.2022-29.10.2022 s-au desfășurat sesiuni de informare în cadrul orelor de dirigenție cu privire la corupție și fraudă academică; Consiliul elevilor a organizat o masă rotundă cu genericul „Stop Corupție”; în cadrul ședinței cu părinții din 08.10.2022, organizată de administrația colegiului și desfășurată în grupe de către diriginți, s-au realizat discuții cu privire la rigorile de integritate și anticorupție în mediul profesional tehnic și au fost întocmite procese-verbale; în cadrul sesiunilor de informare în perioada 22-30.11.2022, elevii au fost familiarizați cu mecanismele de prevenire a corupției în cadrul sesiunilor de teze semestriale și de examene și au fost întocmite procese-verbale la nivel de grupă; etc.

Colegiul de Industrie Ușoară din Bălți a relatat despre promovarea orelor tematice de Dezvoltare personală și participarea la instruire/sesiuni de informare în cadrul proiectelor educaționale.

Colegiul de Inginerie din Strășeni a comunicat despre organizarea unei activități metodice (masă rotundă) în scopul informării elevilor despre fenomenul corupției, identificării măsurilor de combatere a acestui fenomen, precum și stimulării interesului și respectului pentru instituțiile implicate în lupta anticorupție.

Colegiul Național de Coregrafie din Chișinău a prezentat mai multe linkuri care se referă la activități aferente obiectivului prezentei acțiuni.²⁵

Colegiul Politehnic din Bălți a comunicat despre informarea elevilor și părinților cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic, fiind familiarizați la subiect 920 de elevi și 400 de părinți.

Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți a enumerat un număr mai mare de activități printre acestea fiind: emiterea ordinilor interne cu privire la măsurile de prevenire și combatere a fenomenelor de colectare a plăților; organizarea de ședințe cu părinții (cu prezența fizică și în regim on-line), unde aceștia au fost informați referitor la interzicerea plăților informale. Potrivit aceluiași raport, în cadrul orelor de dezvoltare personală și a celor de educație pentru societate au fost implementate conținuturi curriculare privind educația pentru integritate și anticorupție, au fost realizate chestionări anonime în rândul elevilor pentru a depista prezența sau absența actelor de corupere, împreună cu elevii au fost realizate mese rotunde unde s-au discutat și analizat formele, aspecte de manifestare și desigur consecințele negative ale corupției în sectorul educațional.

Colegiul Tehnologic din Chișinău a raportat despre realizarea a 4 campanii de informare în cadrul cărora au fost informați circa 350 de elevi.

Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni a menționat despre mai multe acțiuni inclusiv: informarea, în cadrul orei de dirigenție, a elevilor cu ordinul nr. 01-12/116/2022 privind interzicerea sub orice pretext a colectărilor de bani de către colaboratorii Colegiului de la părinții elevilor și elevi în scopul organizării examenelor de promovare; informarea consiliului elevilor; sesiunea de instruire „Integritate profesională și instituțională. Norme de conduită, control și răspundere pentru lipsa integrității”, desfășurată de un specialist CNA.

Colegiul Tehnic Agricol din Svetlîi a raportat la acest subiect 8 instruirii și 520 de elevi informați.

²⁵ <https://colegcoregraf.md/wp-content/uploads/2023/01/Raport-cu-privirea-deinformare.docx>, <https://colegcoregraf.md/wp-content/uploads/2023/01/ordin-cu-privire-launele-actiuni-de-prevenire-si-combatere-a-fenomenului-colectarii-platilorinformale-in-institutie.pdf>.

Colegiul Tehnic Agricol din Soroca a comunicat că informația referitoare la desfășurarea activității de informare a fost publicată pe <https://ipctasoroca.md>.

Colegiul Agroindustrial din Rîșcani a menționat că se emite anual ordin cu privire la prevenirea și combaterea corupției. La fel anual, toți elevii instituției sunt instruiți în cadrul Consiliului elevilor, orelor de dirigiență, ședințelor de informare cu privire la sesiunile semestriale. A fost relatat despre organizarea și desfășurarea companiilor publicitare în colegiu referitor la pericolul și consecințele luării și dării de mită prin intermediul ziarului colegiului „Trandafir”;

Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Răducan” din Grinăuți a informat despre aprobarea Planului de acțiuni privind promovarea integrității și combaterea corupției în cadrul Colegiului (discutat la ședința Consiliului de Administrație din 20.01.2022 și aprobat prin Ordinul nr.17/2022²⁶, precum și a fost aplicat Regulamentul intern Politica Antifraudă și Anticorupție (aprobat la ședința Consiliului de Administrație din 16.09.2019). În raport se mai menționează despre asigurarea implementării managementului riscurilor de corupție și realizarea de campanii privind integritatea instituțională și combaterea corupției atât cu angajații Colegiului, cât și cu elevii.

Colegiul de Medicină Bălți a enumerat un număr mare de activități inclusiv: implementarea anuală a procedurii Operaționale privind prevenirea fraudelor academice în procesul de evaluare; emiterea ordinului cu privire la interzicerea colectărilor ilicite a surselor financiare a tuturor factorilor implicați în procesul de evaluare; aplicarea chestionării elevilor privind stabilirea integrității procesului instructiv; completarea Fișelor de autoevaluare privind compartimentul respectării normelor de etică, integritate și anticorupție; aplicarea Chestionarului privind stabilirea nivelului de satisfacție al elevilor vis-a-vis de desfășurarea procesului educațional (inclusiv întrebărilor pentru compartimentul Etică, deontologie, integritate.); colaborarea permanentă cu membrii Consiliului Elevilor.

Colegiul de Medicină Cahul menționează o companie de informare și 690 de elevi instruiți.

Colegiul de Medicină Orhei a menționat ordinele interne nr.64/2022 și nr.111/2022 Cu privire la interzicerea colectărilor de bani și întreprinderea acțiunilor pentru contracararea fenomenului corupției; relatează că, în semestrul I au fost instruiți 646 elevi. La data de 13.10.2022 în cadrul instituției s-au desfășurat o serie de activități de instruire/ control de comun cu CNA cu implicarea a 125 elevi din grupele absolvente cât și 28 cadre didactice. Elevii desemnați ca fiind câștigători ai ediției Quiz-ului Pro-Integritate, au participat la data de 10.12.2022 la campionatul final.

Colegiul Național de Comerț al ASEM a menționat despre activități de instruire în cadrul orelor de Dezvoltare personală (anul I–III de studii) – 66 de grupe; ședință de comunicare publică cu privire la rigorile de integritate și anticorupție în mediul profesional tehnic; în cadrul colegiului s-au organizat ședințe cu elevii și părinții la care s-a comunicat drepturile și responsabilitățile elevilor stipulate în Regulamentele interne ale instituției, confirmând faptul prin semnături în procesele-verbale ale ședințelor desfășurate (procentul de elevi instruiți din numărul total– cca 80 % elevi).

Colegiul Pedagogic „Ion Creangă” din Bălți a menționat că instruirea elevilor cu privire la rigorile de integritate și anticorupție sunt efectuate semestrial în cadrul orelor de dezvoltare personală de către diriginții gupelor. Administrația a realizat o serie de discuții cu elevii pe marginea acestui subiect.

Colegiul Cooperatist din Moldova a enumerat acțiuni precum: familiarizarea elevilor cu privire la procesul de studii în învățământul profesional tehnic; întocmirea ordinelor cu privire la interzicerea colectărilor de bani în cadrul instituției; desfășurarea companiilor de informare a părinților și elevilor cu privire la interzicerea colectărilor de bani în cadrul instituției; transparența notelor la evaluările formative și sumative; întocmirea ordinului cu privire la stabilirea supraveghetorilor/asistenților în timpul evaluărilor sumative; monitorizarea susținerii examenelor finale.

²⁶ <https://colegiugrinauti.md/wp-content/uploads/2023/01/plan-de-actiuni-combaterea-coruptiei.pdf>

Colegiul Internațional de Administrare și Business a menționat că, în perioada noiembrie-decembrie, a desfășurat 4 instruirii cu implicarea a 100 de elevi.

Colegiul de Studii Administrative și Fiscale a comunicat despre desfășurarea instruirilor/campaniilor de informare a elevilor cu privire la rigorile de integritate și anticorupție în mediul profesional tehnic, fiind prezentat linkul: <https://csaf.info/noutati/>.

Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău a menționat 1 campanie de informare realizată și 1230 de elevi instruiți.

Centrul de Excelență în Economie și Finanțe din Chișinău informează că la disciplina „Bazele legislației”, care se studiază la toate specialitățile este planificată unitatea de învățare „Fenomenul corupției în Republica Moldova”, unde elevii sunt orientați spre analizarea corupției ca fenomen antisocial și argumentarea necesității manifestării atitudinilor intolerante față de fenomenul corupției. Anual, în cadrul evenimentului „Săptămâna carierei în IP CEEF”, se organizează activitatea de informare și sensibilizare „Corupția distruge orice carieră”. În anul 2022 a fost organizată la data de 22 februarie cu participarea reprezentantului CNA: Dirigenții anual planifică 6 ore la modulul Asigurarea calității vieții, cu accent pe integritate și abordează subiecte a căror complexitate crește de la un an la altul. La data de 08.11.2022, a fost desfășurată lecția publică de Dezvoltare Personală Educația prin integritate organizată de diriginta grupei PAA 2010, Inga Varticovschi împreună cu șefa grupei Daniela Plămădeală.²⁷

Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga” din Chișinău a enumerat mai multe acțiuni inclusiv emiterea ordinului cu privire la măsurile de prevenire și combatere a fenomenului de colectare a plăților informale în instituția de învățământ; desfășurarea campaniilor de informare a părinților și elevilor privind interzicerea colectării plăților informale; instruirea membrilor consiliului elevilor în inițierea, participarea la elaborarea și promovarea deciziilor referitoare la viața școlară; implementarea mecanismelor de prevenire a corupției în cadrul sesiunilor de teze semestriale, de examene și a olimpiadelor școlare; instruire cadrelor didactice elevilor și a părinților cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic.

Centrul de Excelență în Energetică și Electronică din Chișinău a menționat ordinul directorului cu privire la măsurile de prevenire și combatere a fenomenului colectărilor plăților informale și corectitudinii desfășurării sesiunii; discuții în cadrul orelor de Dezvoltare Personală/ora de dirigenție, ședințe ale Consiliului elevilor; instruire/campanii de informare a elevilor cu privire la rigorile de etică aplicabile în mediul învățământului profesional tehnic; discuții individuale, cu referire la rigorile de integritate și anticorupție, organizate de psihologul școlar; aplicarea, pe parcursul anului de studii 2022-2023 a Planului de îmbunătățire, elaborat în urma aplicării chestionarului de autoevaluare a angajaților I.P. CEEE privind cunoștințele anticorupție, din aprilie 2022.

Centrul de Excelență în Industria Ușoară din Chișinău comunică că, în scopul informării elevilor/studentilor cu privire la rigorile de integritate și anticorupție în mediul profesional tehnic, instituția a elaborat o „Procedură operațională privind prevenirea fraudelor” care este adusă la cunoștința fiecărui elev anual prin intermediul dirigenților; la fel anual este elaborat și semnat un ordin cu privire la interzicerea strângerii ilicite de bani.

Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale din Chișinău a menționat despre desfășurarea campaniilor de informare a elevilor și părinților cu privire la interzicerea colectării plăților informale pe parcursul anului; informarea părinților referitor la interzicerea colectării mijloacelor financiare în cadrul sesiunii de promovare; asigurarea funcționalității eficiente a liniei anticorupție din cadrul instituției; fortificarea capacităților Sistemului Informațional de Management al Centrului;

²⁷https://www.facebook.com/groups/957401604458501/?hoisted_section_header_type=recently_seen&multi_permlinks=2056213327910651

inclusiunea elevilor în diverse comisii de luare a deciziilor (Comisia de acordare a burselor - 4 elevi; Consiliul administrativ - 4 elevi și 1 reprezentat al unui agent economic, Comisia de Evaluare Internă și Asigurare a Calității – 2 elevi, 2 părinți și 2 reprezentanți ai agenților economici, Comisia de concurs pentru ocuparea funcției șef de secție – 1 elev, Comisia de repartizare a spațiului locativ -6 elevi).

Centrul de Excelență în Servicii și Prelucrarea Alimentelor din Bălți comunică despre desfășurarea instruirilor/ companiilor de informare a elevilor cu privire la rigorile de integritate și anticorupție în mediul profesional tehnic: ședințe cu părinții și elevii privind interzicerea colectării plăților informale; Flashmob „Spune Nu corupției”; ședințe cu membrii Consiliului elevilor în vederea participării la elaborarea și promovarea deciziilor referitoare la activități decizionale ale instituției; activități dedicate Zilei internaționale de luptă împotriva corupției desfășurate în cămin; activități de sensibilizare „Nu da mită”; expoziție de postere „Fii responsabil, nu da mită!”. În cadrul olimpiadelor școlare: săli de studii dotate cu camere video; prezența observatorilor în sălile de studii.

Centrul de Excelență în Horticultură și Tehnologii Agricole din Țaul relatează despre informarea elevilor și părinților despre rigorile de integritate și anticorupție în mediul profesional tehnic la ședințele cu părinții desfășurate în perioada 10 octombrie -16 noiembrie 2022; informarea elevilor și părinților despre rigorile de integritate și anticorupție în mediul profesional tehnic la ședințele cu părinții desfășurate pe 27 martie 2022 (inclusiv despre modul de organizare și desfășurare a examenului de calificare și a examenului național BAC-2022); diseminarea informațiilor din cadrul instruirii privind măsuri din domeniul „Integritate profesională și instituțională”, realizată pe data de 8 noiembrie 2022 la Consiliul elevilor.

Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău, de asemenea, comunică că au fost realizate campanii/acțiuni de informare, datele fiind reflectate pe pagina Facebook a instituției: [\(2\) Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău | Facebook](#).

Centrul de Excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo” a enumerat: informarea părinților și elevilor privind interzicerea colectărilor plăților informale; informarea prin ordinul directorului a elevilor și cadrelor didactice cu privire la interzicerea acumulărilor ilicite de sume bănești în scopul facilitării procesului de evaluare și fraudare a evaluărilor sumative; asigurarea transparenței și obiectivității procesului de evaluare; asigurarea procesului de evaluare din cadrul sesiunilor de examene de doi evaluatori; desemnarea prin ordinul directorului a Comisiei de acordare a burselor de studii și sociale în componența căreia sunt reprezentanți al Consiliului elevilor și Comitetului sindical al elevilor; participarea la Campania de informare „Integritate pentru sănătate”, realizată de CNA în parteneriat cu Ministerul Sănătății, A.O. „HOMECARE”, A.O. „CASMED” și Crucea Roșie din Elveția; discutarea și aprobarea publică la Consiliul profesoral a dosarelor elevilor candidați la bursele de merit pentru anul de studii 2022-2023.

Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei menționează că, pentru realizarea acțiunii menționate, desfășoară acțiuni permanente cu implicarea partenerilor, precum și tematica privind rigorile de integritate și anticorupție este inclusă în unitățile de curs predate în cadrul instituției, „Bazele legislației în domeniul de activitate”, „Comunicarea profesională” și „Etica profesională”.

Instruiri și campanii de informare a studenților cu privire la rigorile de integritate și anticorupție au fost desfășurate de către toate instituțiile de învățământ superior.

USM exemplifică acțiuni precum: „Integritatea profesională” (Facultatea Jurnalism și Științe ale Comunicării) – <https://usm.md/?p=9378>, „Anticorupție” (Facultatea Istorie și Filozofie) – <https://usm.md/?p=9428>, „Integritatea profesională a funcționarilor publici” – lecție publică prezentată

de către dl Ion Pruteanu, șeful Direcției Educație Anticorupție a CNA, (Facultatea de Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative)²⁸.

UPSC comunică că, anual, organizează și desfășoară varii activități de informare a studenților ciclului I, II și III despre rigorile de integritate și anticorupție în mediul academic și sunt reflectate pe pagina web a universității în evenimentele realizate (<https://upsc.md/>). Totodată, acțiunile de prevenire și combatere a corupției sunt reflectate în diverse acte normative ale universității (<https://upsc.md/universitate/acte-normative/>: Acte normative – interne 1 din 2 – Organizarea procesului de studii universitar), fiind actualizate anual și plasate pe site-ul UPSC (Codul de etică, regulamente, declarațiile de proprie răspundere pentru tezele de licență, masterat și doctorat).

UTM relatează referitor la campania de informare despre prevenirea și combaterea corupției în cadrul acordului de colaborare între UTM – CNA²⁹. La fel, menționează că au fost realizate ședințe publice cu studenți și cadre științifico-didactice în noiembrie 2022.

ASEM informează că, la data de 21, 24 și 28 octombrie 2022 în cadrul instituției s-au organizat un șir de lecții publice destinate diseminării bunelor practici de integritate și bună guvernare. Link-ul de acces: <https://ase.md/bunele-practici-de-integritate-si-buna-guvernare-promovate-in-asem/>. Peste 300 de studenți și profesori din cadrul ASEM au fost instruiți de către formatorii Ion Pruteanu, șef Direcție Educație Anticorupție din cadrul CNA și Grigore Lupașcu, inspector principal al Direcției Educație Anticorupție din cadrul CNA în parteneriat cu Expert-Grup. Pe lângă aceste instruirii, studenții au participat la quiz-ul interactiv – Quiz „Pro Integritate”, dintre care 9 studenți au ocupat locurile I, II și III. Acești studenți au fost delegați să participe la Campionatul final organizat de CNA. Link-ul de acces: <https://ase.md/studentii-asem-au-participat-la-campionatul-final-al-quiz-ului-pro-integritate/>. Pe parcursul anului universitar 2021-2022, în ASEM au fost organizate instruirii la programul „Anticorupție și Buna guvernare” din cadrul Școlii de Formare Continuă ASEM. Programul respectiv urmează procedura de evaluare externă în vederea acreditării, astfel asigurând continuitatea programului și extinderea numărului de beneficiari.

În USARB educarea comportamentului corect și onest al studenților s-a realizat prin multiple acțiuni: au fost organizate ore publice în cadrul săptămânii anticorupție. În fața studenților de la fiecare facultate au venit specialiști de la Procuratura Anticorupție Bălți, inclusiv, procuror, adjunct al procurorului șef al instituției respective, precum și juriști versați (dr., conf.univ.) în problematica anticorupție și anti plagiat. În data de 17 octombrie 2022 Secția Educație, cultură și viață studentescă (șef Victor Grigor) împreună cu decanul Facultății de Drept Vitalie Rusu, dr., conf.univ. în colaborare cu Natalia Bordei, procuror, Procuratura municipiului Bălți au organizat pentru toți studenții anului I seminarul tematic „De ce și cum trebuie prevenită corupția în mediul universitar”. În data de 19 octombrie sub egida Facultății de Drept și Științe Sociale cu participarea specialiștilor în domeniu: Dumbravan Marcel, procuror, Procuratura Anticorupție și Dragan Gheorghe, șef adjunct secție, șef al Serviciului Interacțiune comunitară a secției Securitate Publică al IP Bălți, Rodica Tataru, procuror în Procuratura municipiului Bălți și Jacota-Dragan Olga, drd. asist. univ., șeful Catedrei de științe socioumane și asistență socială. În data de 23 octombrie 2022 dna Spatari Mariana, dr. conf. univ. a prezentat o oră publică privind prevenția și combaterea corupției în instituțiile de învățământ: Combaterea fenomenului plagiarismului în învățământul superior. În cadrul orei tutorelui de două ori pe an (înainte de sesiune) se includ teme de discuție privind consecințele grave ale corupției. La aceste ore sunt invitați profesori de la Facultatea de Drept și Științe Sociale care aduc explicații din

²⁸<https://www.facebook.com/FRISPAUSM/posts/pfbid0BVvj3iRMTxg4RpGoczgpKvetn21ovxpYRsLe8CAEmRQsrMgerbQz5DX5QzXRwp4Jl>.

²⁹ <https://utm.md/blog/2022/11/14/campanie-de-informare-despre-prevenirea-si-combaterea-coruptiei-in-cadrul-acordului-de-colaborare-intre-utm-cna/>
<https://utm.md/blog/2022/11/24/campania-de-informare-responsabilizare-si-prevenire-cna-utm-in-campusul-academic-botanica/>

perspectiva juridică a problemei. În anul de studii 2021-2022 aceste ore (cu tematică înscrisă în registrul grupelor academice) au fost promovate de: Vitale Rusu, dr., conf.univ.; Mariana Spatari dr., conf. univ.; Ion Dănoi dr., conf. univ.; Olga Jacota-Dragan asist. univ. în colaborare cu tutorii de grupă.

US Comrat comunică că pe pagina web oficială a instituției sunt plasate actele normative interne: <https://kdu.md/ru/o-kgu/polozheniya-i-normativnye-akty> (раздел «Другие документы») și anume Regulamentul cu privire la politica anticorupție a US Comrat și Regulamentul grupului de lucru cu privire la combaterea corupției din cadrul US Comrat.

USEFS menționează activități lunare, un total de 10 campanii de informare și 1300 de studenți instruiți.

USMF comunică despre: - instruirea studenților la toate programele și anii de studii în perioada de pre-sesiune în spiritul integrității și intoleranței față de corupție în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”; - recepționarea apelurilor la linia telefonică anticorupție 032 205 875 și mesajele electronice expediate pe adresa anticoruptie@usmf.md; amplasarea pe site-ul USMF a spotului publicitar: <https://usmf.md/ro/noutati/usmf-nicolae-testemitanu-continua-campania-anticoruptie>; - în contextul Zilei Internaționale Anticorupție, pe site-ul Universității au fost plasate mai multe Lecții de integritate în format video, elaborate de CNA; semnarea Acordului de colaborare între USMF „Nicolae Testemițanu” și Ministerul Afacerilor Interne cu vizarea segmentelor de interes comun (aprofundarea colaborării în domeniul de cercetare; prevenirea corupției, dezvoltarea bazelor clinice; organizarea cursurilor de educație medicală continuă; asigurarea suportului științific în proiecte de medicină transfrontalieră; examinarea cazurilor dificile de expertiză; coordonarea repartizării de către Ministerul Sănătății a studenților și a medicilor rezidenți pentru efectuarea stagiului practic în cadrul structurilor de profil ale MAI ș.a.)

Academia „Ștefan cel Mare” detaliază instruirile desfășurate, însumând în total 23 de cursuri și 1339 persoane instruite. La fel, pe parcursul anului 2022, pe domeniul de referință au fost desfășurate următoarele activități conexe: 1) în perioada 12.05-19.05.2022, studenta Facultății drept, administrație, ordine și securitate publică, Busuioc Teodora, și voluntară anticorupție din cadrul CNA, au desfășurat ședințe de informare privind fenomenul corupției și contracararea acestuia. Totodată, la compania de informare, în calitate de oaspete de onoare a fost invitat inspectorul principal, Mariana Șargarovschi, specialist în domeniul anticorupție din cadrul CNA. La aceste campanii informative au participat 100 de studenți ai Academiei (<https://www.academy.police.md/o-lectie-de-integritate-in-scoala-universitatea-mea>); 2) la 06.07.2022, conform ordinului MAI nr.296ef. din 20.06.2022, „Cu privire la organizarea taberei online cu genericul: „MAI buni pentru dreptate și integritate”, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI a fost gazda vizitei participanților din cadrul taberei de vară, organizată de către Serviciul protecție internă și anticorupție al MAI. Cei 28 de copii au parcurs un itinerar ghidat în cadrul Academiei, având parte și de o instruire practică. (<https://www.academy.police.md/proiectul-mai-buni-pentru-dreptate-si-integritate-in-vizita-la-academie>); 3) la 08.06.2022, în incinta Academiei, și-a desfășurat lucrările Conferința științifică studentească cu genericul „Probleme actuale de drept penal, drept execuțional-penal și criminologie (Ediția a X-a)”. În context a fost abordată și problematica răspunderii penale pentru infracțiunea de corupere pasivă precum și alte aspecte ce țin de infracțiunile de corupție. La această conferință au participat 50 de studenți ai Academiei; 4) la 07.09.2022, comisarul principal Mariana Pavlencu, șef interimar al Catedrei „Drept public, securitatea frontierei, migrație și azil”, a participat la evenimentul online cu genericul „Recuperarea bunurilor infracționale în Republica Moldova”, organizat de Fundația Soros Moldova în parteneriat CNA și Agenția de Recuperarea a Bunurilor Infracționale; 5) la 13 și 30 septembrie 2022, de către Secția integritate și protecția informației clasificate cu suportul nemijlocit al reprezentanților Serviciului protecție internă și anticorupție al Ministerului Afacerilor Interne, a fost organizată și desfășurată instruirea angajaților și

studentilor instituției, în scopul consolidării cunoștințelor în domeniul protecției informațiilor atribuite la secret de stat³⁰; 6) la 15 și 16 septembrie 2022, la Forumul „Reformarea Justiției și Combaterea Corupției”, organizat în parteneriat cu Ministerul Justiției, în cadrul proiectului „Susținerea eforturilor de integritate și anticorupție prin monitorizare activă de către societatea civilă în Republica Moldova”, a participat comisarul principal Svetlana Țurcan, șef adjunct al Direcției dezvoltare profesională; 7) la 13.10.2022, comisarul principal Svetlana Țurcan, șef adjunct al Direcției dezvoltare profesională, a participat la evenimentul de lansare a proiectului „Societatea civilă împotriva corupției”, realizat în cadrul proiectului „Consolidarea statului de drept și a mecanismelor anticorupție în Republica Moldova”, co-finanțat de Uniunea Europeană și Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare. Totodată a fost menționat despre voluntariatul studenților în domeniul integrității și anticorupție, fiind menționat un număr mare de activități desfășurate în conformitate cu Acordul de colaborare semnat dintre Academie „Ștefan cel Mare” a MAI și Serviciul protecție internă și anticorupție al MAI în domeniul prevenirii și combaterii fenomenului corupției (<https://www.academy.police.md/ziua-internationala-anticoruptie>).

AMTAP comunică că în procesul de pregătire a studenților ce urmau să participe la practica pedagogică și activitățile de instruire realizate în centrele de asistență partenerie au fost realizate activități de informare anti-fraudă și anticorupție cu studenții de la FAM anul II și III, FAP anul III. Se enumeră: - instruirea studenților privind drepturile, obligațiile, dreptul de autor, măsurile antiplagiat la lecțiile din cadrul cursului Bazele culturii informației; includerea în curriculum la disciplinele Drept comunitar și Dreptul în cultură a subiectelor legate de fenomenul corupției, prevenirea și contracararea acestuia (1. Ce este corupția, efectele ei, cum putem diminua efectele ei; 2. Care sunt faptele de corupție pasibile răspunderii); - desfășurarea examenelor practice la disciplinele de specialitate, a celor de licență și master în prezența comisiei, dar și cu accesul publicului; - prezența la toate examenele curente la disciplinele teoretice a profesorului și a asistentului; - elaborarea chestionarelor anonime pentru studenți în care sunt expuse obiecțiile, sugestiile privind activitatea profesorilor, administrației și a altor structuri din cadrul AMTAP; - informarea studenților și colaboratorilor despre prevederile Codului de Etică al AMTAP. În cazul constatării încălcării prevederilor Codului de Etică de către cadrul didactic sau de către oricare alt colaborator, fapt dovedit în urma anchetei, Consiliul de etică din cadrul AMTAP, poate iniția măsuri, în funcție de gradul de încălcare, începând cu atenționare persoanei - până la propunerea conducerii instituției de sancționarea disciplinară a persoanei în cauză în conformitate cu prevederile art. 206 din Codul Muncii și raportarea cazului către organele de drept.

AMFA informează că au fost organizate lecții publice în cadrul săptămânii anticorupție, de către reprezentanții CNA cu privire la integritate în mediul universitar și public. La lecții au participat tot personalul și studenții Academiei Militare.

USCH menționează următoarele acțiuni: a) în data de 1 septembrie 2022, Decanii Facultăților au adus la cunoștința studenților din anul I de studiu despre rigorile privind prevenirea și combaterea corupției și politicile anticorupție la nivel de Universitate; b) la demararea sesiunilor de evaluare, directorii de programe au adus la cunoștința tuturor studenților și masteranzilor Legea cu privire la prevenirea și combaterea corupției nr. 90/2008; c) în cadrul cursului Drept Penal studenții anului II, specialitatea Drept, studiază unitatea de curs Strategii și politici anticorupție naționale și internaționale, unde sunt familiarizați cu rigorile de integritate și anticorupție la nivel național; d) pe parcursul Săptămânii Juristului 17.10-20.10.2022 s-a desfășurat o campanie de informare a studenților cu privire la rigorile de integritate și anticorupție în mediul universitar.

³⁰ <https://www.academy.police.md/instruire-destinata-angajatilor-academiei-cu-acces-la-secretul-de-stat>;
<https://www.academy.police.md/studentii-academiei-instruiti-in-domeniul-regimului-secret>

US Târlăia menționează că în planurile de învățământ ale mai multor programe de studii au fost introduse unitățile de curs: „Etica pedagogică” – curs obligatoriu cu valoarea de 60 de ore (2 credite de studii) și „Bazele combaterii corupției” – curs la libera alegere cu valoarea de 60 de ore (2 credite de studii).

La ULIM educarea comportamentului corect și onest al studenților s-a realizat prin diferite acțiuni, au fost organizate ore publice în cadrul săptămânii anticorupție. În fața studenților au venit specialiști de la Procuratura Anticorupție Chișinău, precum și juriști versați (dr., conf.univ.) în problematica anticorupție și anti plagiat. În luna octombrie 2022 cadre didactice ale Facultății de Drept în colaborare cu specialiștii de la Procuratura generală au organizat pentru toți studenții anului I de la toate specialitățile, seminarul tematic „Cum prevenim corupția în universitate”. În cadrul orei tutelului de două ori pe an (înainte de sesiune) se includ teme de discuție privind consecințele grave ale corupției. La aceste ore sunt invitați profesori de la Facultatea de Drept care aduc explicații din perspectiva juridică a problemei.

IMI-NOVA informează că în permanență se efectuează activități destinate atât cadrelor didactice, cât și studenților și masteranzilor, pentru asigurarea asigurării Codului de etică și a celui deontologic, întru neadmiterea fraudelor academice și a actelor de corupție. Aceste activități sunt organizate în special în ajunul și în timpul desfășurării sesiunilor, dar și pe parcursul anului, în timpul orelor, în cadrul ședințelor cu șefii grupelor, cu studenții, dar și ședințelor catedrelor, Senatului, etc.

UCCM menționează că activitățile cu cadrele științifico-didactice și studenții orientate spre sporirea nivelului de respectare a eticii universitare, sunt realizate permanent prin ședințele Consiliilor facultăților, prin tutorii grupurilor academice și cu participarea colaboratorilor CNA și a altor organe de drept.

Universitatea Slavonă informăm că studenții acesteia plătesc contractele pentru studii și nu sunt dispuși a plăti mită. Dar în pofida acestui fapt, lucrul cu cadrele didactice și studenții pentru a spori nivelul de respectare a eticii universitare este realizat permanent prin ședințele Consiliilor facultăților, prin curatorii grupurilor academice și cu participarea colaboratorilor CNA, care în trecut au fost studenții universității.

USPEE menționează că s-au desfășurat acțiuni de informare a studenților cu privire la rigorile de integritate și anticorupție în mediul universitar: au fost organizate ore publice în cadrul săptămânii anticorupție. La data de 18 octombrie specialiștii de la CNA Vera Macovei și Savca Alexandru au organizat pentru studenții universității o oră publică privind prevenția și combaterea corupției în instituțiile de învățământ. O altă acțiune de prevenire și combatere a corupției a fost distribuirea pliantelor trimise de către CNA pentru studenții absolvenți în cadrul facultăților au fost organizate discuții tematice pe problema prevenirii și combaterii plagiatului în instituție. În cadrul orei tutelului la început de sesiune se includ teme de discuție privind consecințele grave ale corupției. Profesorii Facultății de Drept, Relații Internaționale și Științe socioumane: dr. hab., prof. Gh. Avornic, dr., hab, conf.univ. Grecu Raisa, dr., conf. Univ. S. Crijanovschii au explicat consecințele juridice ale actelor de corupție.

USEM relatează că, în perioada 11.04.2022-31.05.2022, la toate facultățile USEM au fost organizate adunări cu studenții și masteranzii absolvenți, cu privire la rigorile de integritate și anticorupție în mediul universitar. Responsabili de organizare au fost decanii facultăților. Numărul de studenți participanți – 371, numărul de masteranzi – 103. La adunări au participat conducătorii de teze și persoanele responsabile de la catedrele și facultățile respective.

IȘP Criminologie menționează că studenții sunt informați regulat de către Decanul Facultății, cadre didactice cu privire la integritate și anticorupție în mediul universitar, se aduce la cunoștință

Codul de Etică al Institutului de Științe Penale și Criminologie Aplicată, unde sunt prevăzute norme cu privire la integritate și anticorupție.

Prioritatea 3: Reducerea incidenței fraudei academice în instituțiile de învățământ

Acțiunea 3.3 Implementarea măsurilor de prevenire și eliminare a fraudelor academice în învățământul superior inclusiv aplicarea softurilor antiplagiat

Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres

Instituția responsabilă: Instituțiile de învățământ superior, Ministerul Educației și Cercetării; Consiliile de etică

Indicator de progres: Număr de cazuri de fraudă denunțate; Platforme elaborate/implementate

Progresul în implementarea acțiunii 3.3

Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:

Realizarea indicatorilor de progres:

Instituțiile de învățământ superior relatează că depun eforturi constante și considerabile în scopul implementării măsurilor de prevenire și eliminare a fraudelor academice în învățământul superior inclusiv aplicarea softurilor antiplagiat.

USM dispune de Regulament cu privire la antiplagiat³¹. Totodată, USM deține 28 de licențe care au fost repartizate la departamente și prin intermediul acestora toate lucrările (tezele de licență, master, doctorat) au fost verificate.

UPSC dispune de două sisteme de antiplagiat și anume unul dintre acestea (sistem iPlagiarism, <https://upsc.md/organizare/dti/>) este creat de echipa UPSC și înregistrat la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală SERIA O NR. 6831 DIN 25.03.2021 și un alt sistem se utilizează în baza contractului (<https://sistemantiplagiat.ro/>) pentru prelucrare a 25 000 000 caractere. UPSC este inclusă sub numărul 67 având drepturi egale împreună cu celelalte 68 Universități care folosesc Sistemantiplagiat.ro <https://sistemantiplagiat.ro/clienti/educatie/>. Aplicarea softurilor antiplagiat cu scopul prevenirii și combaterii cu fraude academice se realizează în conformitate cu Regulamentul privind prevenirea plagiatului în cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău³², Regulamentul privind publicațiile științifice, științifico-metodice și didactice în Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău³³ și Regulamentul instituțional privind verificarea similitudinilor în tezele de doctor și doctor habilitat.³⁴

UTM a menționat următoarele mecanisme de prevenire a corupției: 1 soft Antiplagiat implementat; Linie telefonică operațională – 079792929; e-mail: anticoruptie@adm.utm.md; dezvoltarea codurilor de etică universitară.³⁵

În cadrul ASEM sunt elaborate și plasate pe pagina web <https://ase.md/reglementari-ase/> mai multe regulamente care asigură transparența procesului decizional, după cum urmează: Regulamentul cu privire la evidența cazurilor de influență necorespunzătoare³⁶; Regulament cu privire la prevenirea plagiatului academic în cadrul Academiei de Studii Economice din Republica Moldova³⁷. Este utilizată platforma academică MOODLE <https://vle.ase.md/info/>, care permite identificarea și monitorizarea

³¹ <https://usm.md/wp-content/uploads/regulamentul-antiplagiat-1.pdf>

³² https://old.upsc.md/wp-content/uploads/2020/03/univ_doc_intern_org_reg_antiplagiat_25_10_2018_3.pdf

³³ https://upsc.md/wp-content/uploads/2021/12/acte_normative_doc_interne_regulament_publicatii_2021.pdf

³⁴ https://old.upsc.md/wp-content/uploads/2019/09/subdiv_birou_dsdp_regulament_11_09_19.pdf

³⁵ https://utm.md/wp-content/uploads/2019/09/Regulament-antiplagiat_UTM-2019-final.pdf

https://utm.md/wp-content/uploads/2022/02/Codul-de-etica-si-deontologie-profesionala_UTM_2019.pdf

³⁶ https://ase.md/files/legal/interne/2.14_reg_integritate-profi_1.pdf

³⁷ https://ase.md/files/legal/interne/3.3_reg_plagiat_r03.pdf

atât a reușitei academice, cât și a activităților studenților și cadrelor didactice și științifico-didactice, asigurând transparența procesului de evaluare și prevenire a actelor de corupție. Astfel, în ASEM este utilizat soft-ul Antiplagiat pe platforma MOODLE. Toate tezele susținute la ciclul I, licență și ciclul II, masterat sunt plasate în acest sistem, în conformitate cu stipulările Regulamentului cu privire la prevenirea plagiatului academic în cadrul Academiei de Studii Economice din Moldova. Linkul de acces: https://ase.md/files/legal/interne/3.3_reg_plagiat_r03.pdf. Toți studenții sunt informați despre procedura de depunere a tezei în format electronic, în repozitoriul ASEM în scopul testării anti-plagiat. Linkul de acces: <https://vle.ase.md/info/in-atenția-studenților-ultimului-an-de-studii/>. Urmare a modificărilor Regulamentului sus-menționat, începând cu anul universitar curent, toate lucrările științifice, de finalizare a studiilor și a altor obiecte de proprietate intelectuală elaborate și publicate sub egida ASEM, sunt evaluate în sistemul antiplagiat obligatoriu.

USARB menționează că depune efort constant în vederea protecției proprietății intelectuale. La 02.12.2020, Senatul a aprobat Regulamentul cu privire la prevenirea plagiatului³⁸. USARB a organizat ore publice cu tematică ce ține de proprietatea intelectuală. Potrivit raportului prezentat, deja a devenit o tradiție ca, în luna februarie în fiecare an, structurile de autoguvernare studentescă în colaborare cu Facultatea de Drept și Științe Sociale și Biblioteca Științifică USARB să organizeze mese rotunde/seminare privind drepturile de autor și modalitățile de prevenție a fraudelor academice. Comunitatea academică USARB cunoaște prevederile Codului de etică a USARB. Biblioteca științifică a organizat mai multe activități privind prevenirea furtului intelectual. La seminarul cu genericul Fenomenul plagiatului și a furtului intelectual în activitatea studentescă, ediția a V-a (Topalo Valentina, Ana Nagherneac) au participat studenți de la toate Facultățile. Biblioteca a organizat mai multe expoziții tematice, începând cu 23 aprilie – Ziua cărții și a dreptului de autor: Cartea – schimb de idei dincolo de limitele spațiului și timpului; Modalități juridice de protecție a dreptului de autor în Moldova; 26 aprilie – Ziua proprietății intelectuale: Proprietatea intelectuală: aspect economic-juridice. Cele patru facultăți ale USARB întreprind o serie de măsuri care au drept scop profilaxia / combaterea plagiatului: Procesul de cercetare științifică a studenților este monitorizat de titularii cursurilor. Conducătorii de teze (de an, de licență, de master) verifică tezele la plagiat prin sisteme gratuite din internet (de exemplu: Advegoplaiatus, Google), cerând de la studenți eliminarea plagiatului, dacă acesta este depistat. La fel, în USARB se mai utilizează și alte sisteme antiplagiat: www.detectorplagiat.ro versiunea 3.0, text.ru, www.sistemantiplagiat.ro. Studenții își elaborează tezele de an, de licență și de master în conformitate cu rigorile stipulate în Recomandările de realizare a tezelor de licență și de master în USARB³⁹. Conducătorii științifici monitorizează cercetarea înfăptuită de student pe parcursul anului de studii, iar susținerea prealabilă a tezelor este un instrument prin care comisiile create de catedrele de profil au posibilitate să sancționeze studenții care nu respectă aceste rigori și practică tehnici de plagiat. La prezentarea tezelor de licență și de master studenții sunt obligați să semneze „Declarația pe propria răspundere” prin care își asumă responsabilitatea de a nu utiliza elemente de plagiat; Biblioteca Științifică USARB a organizat o serie de seminare tematice pentru profesori și studenți privind utilizarea corectă a informației plasate în mediul public. Biblioteca oferă gratis o bază de date/repozitorii impunătoare.⁴⁰

US Comrat menționează că pe pagina web oficială a instituției: <https://kdu.md/ru/okgu/polozheniya-i-normativnye-akty> (раздел «Менеджмента качества и учебного процесса») este plasat Regulamentul cu privire la utilizarea sistemului „Antiplagiat”.

³⁸ https://usarb.md/wp-content/uploads/2020/12/Regulament_prevenirea-plagiatului-in-USARB.pdf

³⁹ http://www.usarb.md/fileadmin/EVENIMENTE_2016/Recomandari_de_realizare_a_tezei_de_licenta_si_de_master_in_USAR_B.compressed.pdf

⁴⁰ <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/baze-de-date>, <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/repozitorii>

USEFS a menționat referitor la 280 teze de licență, 100 teze de master și 20 teze de doctorat, sursa de verificare fiind indicată <http://sistemantiplagiat.ro/>, procesele verbale ale echipelor de asigurare a calității.

USMF menționează despre informarea și instruirea studenților-doctoranzi anul I și a studenților anului absolvent privind perceperea și conștientizarea fenomenelor plagiarismului și a fraudării academice; aplicarea „Regulamentului antiplagiat al Instituției Publice Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” (aprobat la ședința Senatului, proces verbal nr.5/4 din 24.05.2022); aplicarea și utilizarea programului informatic panel.sistemantiplagiat.ro în prevenirea plagiatului academic pentru tezele de doctorat, de licență și master; extinderea capacității universitare pentru organizarea și desfășurarea procesului de evaluare obiectiv și transparent (implementarea formelor de evaluare: Examenului Clinic obiectiv structurat (OSCE); evaluarea manoperelor practice în Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală (CUSIM); testare asistată de calculator în Centrul de Evaluare Academică).

Academia „Ștefan cel Mare” enumeră următoarele măsurile realizate în vederea prevenirii fraudelor academice în învățământul superior, inclusiv aplicarea softurilor anti-plagiat: 1) prin ordinul Rectorului Academiei nr.17/222 „Cu privire la punerea în aplicare a Registrului consolidat al Riscurilor al Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI pentru anul 2022”, a fost aprobat Registrul consolidat al riscurilor identificate la nivelul Academiei pentru anul 2022; 2) la 15.03.2022, a fost actualizat Inventarul funcțiilor sensibile la nivelul Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, înregistrat cu numărul 14/51/1 și totodată a fost elaborat Planul de gestiune a funcțiilor sensibile identificate la nivelul Academiei; 3) Academia organizează și monitorizează în permanență procesul de perfectare și evaluare a tuturor tipurilor de teze, asigurând un proces calitativ și transparent. În cadrul Academiei există un Ghid metodic pentru elaborarea, perfectarea și susținerea tezelor de an/licență/master aprobat de senatul instituției⁴¹, astfel toți studenții se conduc de acest ghid la elaborarea tezelor; 4) toți studenții la finele perfectării tezelor semnează Declarația privind asumarea răspunderii, prin care își asumă responsabilitatea de a nu utiliza elemente de plagiat; 5) integritatea profesională a cadrelor didactice (funcționari publici cu statut special din cadrul MAI) supuși influențelor necorespunzătoare în procesul de evaluare curentă/de finalizare este asigurată în conformitate cu Regulamentul-cadrul cu privire la evidența cazurilor de influență necorespunzătoare, aprobat prin HG nr.767/2014 și ordinul MAI nr.7/2015 Cu privire la aprobarea Regulamentului privind evidența cazurilor de influență necorespunzătoare exercitate asupra angajaților Ministerului Afacerilor Interne; 6) un alt mecanism de asigurarea a integrității academice este realizat prin emiterea ordinelor și dispozițiilor interne în vederea descurajării fraudelor academice în cadrul învățământului superior; 7) conform obiectivului specific 1.2., acțiunea 1.2.4. din Planul de acțiuni privind implementarea Programului de consolidare a încrederii și siguranței societății prin formare profesională, integritate și digitalizare a sistemului afacerilor interne pentru anii 2022-2025, urmează să fie implementat sistemul de verificare anti-plagiat pentru toate genurile de publicații științifice și metodice din sistemul afacerilor interne.

AMTAP menționează că modalitățile și principiile de funcționare a procedurii antiplagiat în cadrul AMTAP sunt stabilite în Regulamentul Antiplagiat⁴²; se relatează despre utilizarea softurilor antiplagiat gratuite; existența ghidurilor metodice pentru perfectarea tezelor de an, de licență și de master în care sunt stipulate inclusiv prevederile antiplagiat; iar în Metodologia privind organizarea și desfășurarea procesului de susținere a tezelor de doctorat în cadrul AMTAP⁴³, este indicat ca obligatoriu verificarea antiplagiat a tezelor de doctorat. Teza se submitte, înainte de susținerea

⁴¹ <https://academy.police.md/assets/files/pdf/ghid-elab-teze-lic-master.pdf>

⁴² https://amtap.md/wp-content/uploads/2020/04/Regulament-antiplagiat_AMTAP.pdf

⁴³ <https://amtap.md/assets/pdf/metodologie-de-organizare-a-sus%C8%9Binerii%20tezei%20de%20doctorat.pdf>

preliminară în fața Comisiei de îndrumare și a reprezentantului Consiliului științific, analizei similarității conform procedurii descrise în Instrucțiunea „Examinarea tezelor de doctor și doctor habilitat prin sistemul de antiplagiat al Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare” nr. 01/2022. În acest scop Biroul Școlii Doctorale demarează procedura de analiză a raportului de similitudini de către o comisie de verificare aprobată de Consiliul Științific, formată din cel puțin 3 membri și care nu sunt implicați în procesul de elaborare și de susținere a tezei de doctor. Gradul de similaritate acceptat în AMTAP se recomandă să nu depășească 15%. În cazuri bine motivate, prin specificul cercetării sau dacă coeficientul de similitudine conține referințe la publicațiile autorului, un procent de similaritate mai ridicat poate fi acceptat cu motivarea sa printr-un raport ferm din partea conducătorului de doctorat sau în baza constatărilor făcute de Comisia de similitudine. Comisia de similitudine transmite Biroului Școlii Doctorale și conducătorului de doctorat Avizul și rezoluția de similaritate. În cazul în care gradul de similaritate nu este acceptabil, se solicită refacerea integrală a tezei de doctorat.

AMFA a comunicat că au fost organizate ședințe privind elaborarea tezelor cu studenții absolvenți ai ciclului I, studii superioare de licență și studenții ciclului II, studii superioare de master. Li s-a adus la cunoștință sub semnătură Ghidul metodic de elaborare și perfectare a tezelor de licență/master. Pentru verificarea tezelor de licență/ master se verifică cu baza de date internă. Conducătorii de teze (de an, de licență, de master) verifică tezele la plagiat prin sisteme gratuite din internet (de exemplu: Advegoplaiatus, Google), cerând de la studenți eliminarea plagiatului, dacă acesta este depistat.

USCH comunică că, în scopul prevenirii comiterii fraudelor academice la nivel de cercetare, a achiziționat softul Antiplagiat.ro, care asigură realizarea anuală a expertizei antiplagiat a tezelor de master la toate Programele de studii superioare de master din cadrul instituției. Tezele sunt aprobate spre susținerea finală dacă întrunesc condițiile de expertiză a Programului Antiplagiat. Tezele de master sunt încărcate în varianta PDF pe site-ul universității la rubrica [www.usch.md/teze de master](http://www.usch.md/teze_de_master). Lucrările științifice și metodico-didactice elaborate de cadrele universitare desinate publicării, sunt înaintate spre aprobare Comisiei metodic-științifice a Universității după parcurgerea expertizei în cadrul programului antiplagiat pe care îl deține instituția.

US Taraclia comunică că verificarea tezelor de an și a tezelor de licență se realizează prin intermediul programului AntiPlagiarism.Net etxt.ru.

ULIM depune efort constant în vederea protecției proprietății intelectuale. La 24.06.2020 Senatul ULIM a aprobat în ediție nouă Regulamentul cu privire la antiplagiat <https://ulim.md/wp-content/uploads/2020/11/Editie-2020-Regulamentul-Antiplagiat.pdf>. Senatul ULIM a stabilit următoarea definiție: Plagiatul este activitatea prin care cineva însușește prin copiere, parafrizare sau rezumare o idee, concepție, expresie, text, schemă etc., publicate sau nepublicate, aparținând unei alte persoane, prezentând-o drept a sa, fără a menționa explicit sursa la care a apelat. Procedura antiplagiat se aplică pentru lucrări de licență și masterat. Procedura de antiplagiat obligatoriu este inclusă ca parte componentă în Ghidurile metodice a catedrelor și facultăților cu privire la elaborarea tezelor/proiectelor de licență și tezelor de master. La prezentarea tezelor de licență și de master studenții sunt obligați să semneze „Declarația pe propria răspundere” prin care își asumă responsabilitatea de a nu utiliza elemente de plagiat. Departamentul Informațional Bibliotecar ULIM în colaborarea cu Facultatea Drept a organizat mai multe activități privind prevenirea plagiatului: - seminare informative „prevenirea plagiatului” pentru studenții anilor terminali Ciclul I- Licență și Ciclul II – Master; - lecții publice de Ziua proprietății intelectuale (aprilie 2022).

IMI-NOVA relatează că în cadrul instituției funcționează un sistem antiplagiat intern, dar cadrele didactice recurg și la softuri din exterior. De asemenea, întru evitarea plagiatului în procesul elaborării tezelor de licență și masterat se elaborează și se respectă un grafic foarte riguros, care prevede

supravegherea și evaluarea fiecărei etape de elaborare a tezelor, care finalizează cu susținerea preventivă a acestora.

UCCM informează că tezele de licență și de master sunt supuse verificării prin sistemele de antiplagiat.

USPEE relatează că, în scopul prevenirii fraudelor academice instituția a elaborat și aplică un ansamblu de proceduri stipulate în Regulamentul instituțional antiplagiat. Pentru a asigura obiectivitatea și transparența evaluării, procedura de evaluare, criteriile de evaluare sunt cunoscute studentului de la începutul cursurilor. În scopul prevenirii fraudelor academice în procesul de evaluare curentă, finală și de finalizare a studiilor sunt prevăzute o serie de proceduri: pentru evaluările curente, în scopul asigurării transparenței rezultatele sunt trecute în registrul grupei, pentru examenele curente - până la începerea examenului - înregistrarea notelor semestriale în borderouri de examinare, apelul studenților la începutul examenului, confirmarea identității studentului prin carnetul de note/buletin de identitate. Procesul de cercetare științifică a studenților este monitorizat de titularii cursurilor. Conducătorii tezelor (de an, de licență, de master) verifică tezele la plagiat prin sisteme gratuite din internet (de exemplu: Google, www.detectorplagiat.ro), cerând de la studenți eliminarea plagiatului, dacă acesta este depistat. Studenții își elaborează tezele de an, de licență și de master în conformitate cu rigorile stipulate în Ghidurile de realizare a tezelor de licență și de master <https://uspee.md/cadrul-legal/>. Conducătorii științifici monitorizează cercetarea înfăptuită de student pe parcursul anului de studii, iar susținerea prealabilă a tezelor este un instrument prin care comisiile create de catedrele de profil au posibilitate să sancționeze studenții care nu respectă aceste rigori și practică tehnici de plagiat. La prezentarea tezelor de licență și de master studenții sunt obligați să semneze „Declarația pe propria răspundere” prin care își asumă responsabilitatea de a nu utiliza elemente de plagiat. USPEE depune efort constant în vederea protecției proprietății intelectuale. În planul de învățământ, ciclul I, studii superioare de licență, Drept a fost introdusă disciplina „Protecția juridică a proprietății intelectuale”. Comunitatea academică USPEE cunoaște prevederile Codului deontologic a USPEE „Constantin Stere”, aprobat de Senat în ședința din 31.08.2021, proces-verbal nr. 1.

USEM a comunicat că acțiunile întreprinse în vederea prevenirii plagiatului tezelor de licență, master au inclus solicitarea unei declarații de asumare a răspunderii scrise de la absolvenți, inclusă în teză. A fost elaborat Regulamentul antiplagiat al USEM⁴⁴, în care este stipulată procedura de verificare și admitere a tezelor la susținere, procedurile de verificare a tezelor de către conducător și recenzare a acestora în vederea admiterii către susținere. Implementarea sistemului antiplagiat a USEM este foarte costisitoare (se planifică crearea sistemului în anul 2022-2023), de aceea în perioada de referință conducătorii tezelor de licență au utilizat sisteme de antiplagiat gratuite⁴⁵.

IȘP Criminologie relatează că, regulat, implementează diverse măsuri de prevenire și eliminare a fraudelor academice, a aprobat Regulamentul cu privire la verificarea lipsei plagierilor în tezele de licență și de masterat nr.7 din 05.04.2016, deține soft Anti plagiat licențiat.

Prioritatea 3: Reducerea incidenței fraudei academice în instituțiile de învățământ

Acțiunea 3.4 Implementarea mecanismelor de prevenire a corupției în cadrul sesiunilor de examene în învățământul general

Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres

Instituția responsabilă: Ministerul Educației și Cercetării; Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare; CNA (responsabilitate comună)

⁴⁴ https://usem.md/uploads/files/Cadrul_Legal/Cadrul_Legal_USEM/Regulament_antiplagiat_USEM.pdf.

⁴⁵ <https://verifica-textul.sistemantiplagiat.ro/>; <https://www.prepostseo.com/ro/plagiarism-checker>; http://www.detectareplagiat.ro/descarca_gratuit.php; <https://searchenginereports.net/ro/plagiarism-checker>; etc.

Indicator de progres: Mecanisme de prevenire a corupției implementate
Progresul în implementarea acțiunii 3.4
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii: Realizarea indicatorilor de progres:
<p>Începând cu sesiunea de examene, anul 2023, personalul implicat în organizarea și desfășurarea evaluărilor naționale de absolvire în învățământul general va fi remunerat conform noilor normative de timp și cheltuieli, aprobate de Guvernul Republicii Moldova prin Hotărârea nr.935/2022.⁴⁶</p> <p>Documentul prevede majorarea cu peste 67% a cuantumului prevăzut atât pentru elaborarea programelor de examen, elaborarea și traducerea materialelor de examen, cât și pentru asigurarea procesului de verificare a testelor scrise în cadrul evaluărilor naționale.</p> <p>Totodată, documentul descrie normativele de timp și cheltuielile necesare pentru organizarea și desfășurarea evaluării naționale în învățământul primar, a examenelor naționale de absolvire a gimnaziului și a examenului național de bacalaureat.</p> <p>Potrivit notei de argumentare la proiectul menționat, prezenta hotărâre va contribui semnificativ la consolidarea eforturilor de prevenire și combatere a corupției cadrului didactic în procesele de evaluare și va spori integritatea și transparența în realizarea proceselor aferente unei sesiuni de examen la nivel național.⁴⁷</p> <p>Tradițional, în luna mai, Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare a organizat seminare de instruire cu persoanele responsabile de organizarea examenelor naționale de absolvire din cadrul organelor locale de specialitate în domeniul învățământului, președinții și secretarii centrelor de bacalaureat. Subiectele de bază discutate în cadrul seminarelor constituie organizarea și desfășurarea regulamentară a examenelor de absolvire, fiind reiterate prevederile actelor normative în vigoare. Ca de fiecare dată, la seminare de informare au fost prezenți reprezentanți ai CNA, care reiterează importanța și necesitate neadmiterii influențelor necorespunzătoare în procesul de organizare și desfășurare a examenelor naționale de absolvire în învățământul general⁶.</p> <p>Totodată, membrii grupurilor de lucru pentru elaborarea materialelor de examen, președinții și secretarii centrelor de bacalaureat, persoanele desemnate ca asistenți în sălile de examene, profesorii evaluatori au semnat angajamentul-tip prin care își asumă responsabilitate de a respecta regimul conflictelor de interese și a influențelor necorespunzătoare, de a nu admite și de a denunța tentativele de implicare în acte de corupție, inclusiv raportarea cazurilor de colectare a fondurilor materiale sau bănești de orice persoană fizică/juridică, în legătură cu desfășurarea examenelor.</p> <p>În anul 2022, ca și în anii precedenți, sesiunea de bacalaureat a fost organizată în mod corect și transparent, asigurându-se ca fiecare elev să poată fi apreciat după merite. Și în această sesiune au fost păstrate rigorile înalte de respectare a prevederilor actelor normative în vederea prevenirii și eliminării cazurilor de corupție și fraudare a evaluării naționale.</p> <p>În pofida faptului că instituțiile implicate în organizarea și desfășurarea examenului național de bacalaureat au depus eforturi pentru o bună organizare a examenului, au fost identificați 16 candidați care au fraudat examenul de bacalaureat și, în rezultat, au fost eliminați din examen. 14 dintre aceste 16 cazuri de fraudare a examenului de bacalaureat constituie folosire de fițiuci, un caz - cu telefonul mobil și un caz în care testul de examen a fost rezolvat în afara sălii de examen.⁴⁸</p>

⁴⁶<https://gov.md/ro/content/persoanele-implicate-organizarea-si-desfasurarea-examenelor-nationale-vor-primi-o-remunerare>

⁴⁷https://ance.gov.md/sites/default/files/proiect_hg_examene.pdf

⁴⁸<https://mec.gov.md/ro/content/un-caz-grav-de-fraudare-examenului-national-de-bacalaureat-cu-implicarea-personalului-unei>

⁶<https://ance.gov.md/content/seminare-de-instruire-cu-privire-la-organizarea-%C8%99i-desf%C4%83%C8%99urarea-sesiunii-de-bacalaureat-2022>

În ceea ce privește ultimul caz, din imaginile video se vede că pe întreaga perioadă de aflare în sala de examen, din momentul în care a primit testul și până în momentul predării acestuia, candidatul nu a completat testul cu vreo înscrisoare, toate înscrisurile fiind efectuate doar pe maculator. Cu toate că testul predat de candidat în sala de examen nu conținea vreo însemnare, rezolvare sau răspunsuri, președintele Centrului de Bacalaureat a predat la Centrul Republican de Evaluare testul cu rezolvări. O situație similară a fost atestată la toate cele patru probe de examen la care a participat candidatul eliminat din examen.

Ministerul Educației și Cercetării și Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare au înaintat demersurile corespunzătoare la Organul local de specialitate în domeniul învățământului în vederea efectuării unei anchete de serviciu privind organizarea și desfășurarea examenului național de bacalaureat în Centrul de Bacalaureat în care a fost constatat cazul menționat de fraudare a examenului. De asemenea, o sesizare privind acest caz a fost expediată în adresa Centrului Național Anticorupție. Cazul anunțat public privind scrierea testului în afara sălii de examen a fost monitorizat. Ignorând suportul în vederea elucidării cazului, autoritățile locale nu au sancționat președintele Centrului de bacalaureat respectiv, precum și nici un alt responsabil ce a contribuit sau a tolerat fraudă descrisă nu a fost sancționat de către autoritățile cu competențe de aplicare a răspunderii juridice.

Prioritatea 3: Reducerea incidenței fraudei academice în instituțiile de învățământ

Acțiunea 3.5 Implementarea mecanismelor de prevenire a corupției în cadrul olimpiadelor școlare

Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres

Instituția responsabilă: Ministerul Educației și Cercetării; Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare (responsabilitate comună)

Indicator de progres: Mecanismele de prevenire a corupției în cadrul olimpiadelor școlare implementate

Progresul în implementarea acțiunii 3.5

Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:

Realizarea indicatorilor de progres:

În anul 2022, au obținut rezultate deosebite la concursurile și olimpiadele internaționale 34 de elevi, fiind ghidați în drumul olimpic de 27 de profesori.

Ministerul Educației și Cercetării a delegat, în anul 2022, elevii din Republica Moldova pentru participare la 15 olimpiade și concursuri regionale și internaționale, loturile olimpice naționale la matematică, informatică, chimie, biologie, fizică, științe, știință și inginerie au reușit să obțină 51 de premii, dintre care 8 medalii de argint, 31 de medalii de bronz, 10 mențiuni de onoare, un loc III și un premiu special.⁴⁹

Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare din cadrul Ministerului Educației și Cercetării, cu implicarea Consiliilor Olimpice Republicane a organizat 21 de olimpiade și concursuri republicane la care au participat cca 3500 de elevi din întreaga țară. Aceste etape au fost urmate de cele 10 Baraje de selecție și cele 11 Tabere de pregătire a Loturilor olimpice naționale.

Au fost menținute mecanismele de prevenire a corupției în cadrul olimpiadelor școlare implementate în anii precedenți, inclusiv:

- a fost interzisă antrenarea profesorilor ai căror elevi/copii participă la olimpiadă în procesul de elaborare și evaluare a probelor de concurs la clasa respectivă;

⁴⁹ <https://mec.gov.md/ro/content/premii-pentru-elevii-cu-performante-inalte-si-profesorii-acestora-acordate-cadrul>

- a fost asigurată supravegherea video în cadrul probelor teoretice la toate disciplinele la faza raională/municipală și republicană;

- persoanele implicate în organizarea și desfășurarea olimpiadelor școlare au semnat angajamente de activitate conform modelului aprobat.

Totodată pentru creșterea transparenței și corectitudinii în procesul de organizare și desfășurare a olimpiadelor școlare la etapa raională/municipală, Consiliile Olimpice Republicane au elaborat teste unice pentru 11 discipline de concurs, care au fost aplicate în toate raioanele/municipiile republicii.

Pentru îmbunătățirea procedurilor de organizare și desfășurare, au fost aprobate modificări la Regulamentul privind olimpiadele și concursurile școlare. La fel aferent bunei organizări a olimpiadelor școlare, alocațiile zilnice pentru alimentarea participanților s-au majorat de două ori.

Prioritatea 3: Reducerea incidenței fraudei academice în instituțiile de învățământ

Acțiunea 3.6 Transparentizarea examenului de calificare în învățământul profesional tehnic prin metoda sistemului unificat de evaluare finală a competențelor profesionale ale absolvenților și dezvoltarea parteneriatelor dintre comitetele sectoriale de profil, instituția de învățământ și agentul economic

Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres

Instituția responsabilă: Ministerul Educației și Cercetării

Indicator de progres: Mecanisme implementate la toate meseriile și instituțiile de învățământ profesional tehnic secundar

Progresul în implementarea acțiunii 3.6

Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:

Realizarea indicatorilor de progres:

Ministerul Educației și Cercetării a aprobat ordinul nr. 57/2022 cu privire la evaluare și calificare la programe de formare profesională tehnică⁵⁰, fiind organizate trei ședințe cu reprezentanții instituțiilor de învățământ profesional tehnic cu privire la organizarea și desfășurarea examenului de calificare (ședințele au fost organizate pe data de 01, 10 și 14 februarie 2022).

Potrivit ordinului nr.57/2022, a fost aprobată lista programelor de formare profesională tehnică pentru organizarea și desfășurarea examenului de calificare prin metoda sistemului unificat și au fost desemnați responsabilii pentru constituirea Comisiilor de elaborare a subiectelor pentru examenul de calificare prin metoda sistemului unificat precum și pentru traducerea în limba rusă a materialelor elaborate, după necesitate.

Școala Profesională nr. 1 din Cahul menționează că, examenele de calificare se desfășoară transparent, sunt respectate rigorile Regulamentului cu privire la desfășurarea examenelor, sunt implicați în procesul de examene agenți economici, parteneriatul dintre sistemul real a economiei și instituție este unul viabil și lucrativ. Agenții economici participă, se implică în procesul de examinare profesională în sesiunile de absolvire a viitorilor muncitori calificați.

Școala Profesională nr. 2 din Cahul e enumerat mai multe activități referitoare la această acțiune, inclusiv a făcut trimitere la Raportul privind examenul de calificare, care poate fi consultat pe pagina web a instituției: <https://sp2cahul.md/regulamente/13>, Acordul de parteneriat între instituțiile cu același profil din țară, participarea la Târgul locurilor de muncă, organizat de către ANOFM, organizarea activităților comune cu reprezentanții Camerei de comerț și agenți economici; organizarea ședințelor comune cu agenți economici din învățământul dual, părinți elevi.

⁵⁰ https://mec.gov.md/sites/default/files/ordin_57_din_2022_examen_unificat.pdf

Școala Profesională nr. 4 din Chișinău a menționat că examenele de calificare, pentru meseria „Operator pentru suportul tehnic al calculatoarelor – Operator introducere, validare și prelucrare date, a fost desfășurat prin metoda sistemului unificat de evaluare finală, iar pentru celelalte meserii s-a condus de aceeași metodologie urmând aceleași principii și pe pagina web este publicat raportul privind desfășurarea și rezultatele examenului de calificare, poate fi accesat: <https://sp4.md/wp-content/uploads/2022/07/Scan1.pdf>.

Școala Profesională nr. 5 din Bălți a enumerat activități precum implicarea agenților economici în calitate de președinte la examenul de calificare, semnarea angajamentului de asigurare a securității Subiectelor pentru Examen în spațiu securizat, informarea absolvenților, părinților acestora, cadrelor didactice implicate în procesul de organizare a examenelor de calificare cu privire la cerințele ce necesită a fi respectate în timpul desfășurării examenului și interzicerea colectării mijloacelor bănești pentru organizarea și desfășurarea examenelor de calificare, plasarea pe pagina web a Raportului analitic privind rezultatele examenului de calificare 2022.

Școala Profesională nr. 9 din Chișinău a menționat mai multe acțiuni realizate, inclusiv: instruirea membrilor comisiei înaintea desfășurării examenelor de calificare/campanii de informarea elevilor absolvenți; implicarea agentului economic în calitate de președintele comisiei de calificare; declarația pe propria răspundere semnată de membrii comisiei; plasarea graficelor de desfășurare a examenelor de calificare în mod transparent în avizele instituției și pagina web.

Școala Profesională nr. 10 din Chișinău a informat următoarele: Comisia de elaborare a probei teoretice și probei practice de la examenul de calificare prin metoda sistemului unificat este compusă din cadre didactice din diverse instituții de învățământ profesional tehnic și agenți economici; în componența comisiilor examenului de calificare sunt incluși profesori de specialitate, maiștrii instructori din instituție și de la agentul economic, agenți economici și personalul de conducere din instituție; președintele Comisiei examenului de calificare este obligatoriu un agent economic cu care instituția are semnat acorduri de colaborare; la susținerea probei practice a examenului de calificare prin metoda sistemului unificat de evaluare finală a competențelor profesionale, sunt invitați agenți economici care solicită absolvenți pentru încadrarea în câmpul muncii.

Școala Profesională nr. 11 din Chișinău a menționat că în anul 2022, la două programe de formare profesională absolvenții au susținut examenul de calificare unificat. În perioada de examinare nu au parvenit în adresa administrației plângeri din partea elevilor.

Școala Profesională din Bubuieci, Chișinău a comunicat că este discutată și aprobată la Consiliul de administrație componența comisiei de evaluare, din componența comisiei fac parte agenți economici, cadre didactice, maiștri, membri ai administrației. Până la moment nu au fost înregistrate contestații, dar nici acte de corupție. În anul 2022 examenele de calificare s-au organizat prin metoda sistemului unificat. Instituția are contracte de parteneriat cu Comitetele sectoriale de profil.

Școala Profesională din Căușeni a informat că la formarea comisiilor de calificare și evaluare, președintele este reprezentant al unui agent economic din domeniul calificărilor profesionale certificate.

Școala Profesională din Ceadr-Lunga, UTA Găgăuzia a enumerat acțiunea de transparentizare a examenului de calificare în lista activităților incluse în planul instituțional anticorupție.

Școala Profesională din Glodeni a menționat că examenul de calificare prin metoda sistemului unificat este organizat și desfășurat în baza ordinului MEC nr. 1127/2018.

Școala Profesională din Hîncești comunică că, deja în anul de studii 2021-2022, toate examenele de calificare din instituție au fost organizate prin metoda sistemului unificat, cu includerea în comisia de evaluare a reprezentanților mediului economic specific pentru fiecare program de formare. Procesele –verbale cu rezultatele examenelor de calificare au fost expediate instituțiilor responsabile de elaborare a probelor și de monitorizarea desfășurării examenelor de calificare.

Școala Profesională din Nisporeni menționează că, începând cu anul 2018 este utilizată metoda sistemului unificat de evaluare a competențelor profesionale ale absolvenților, ceea ce s-a dovedit a fi un mecanism eficient de a îmbunătăți transparența examenului de calificare și, bineînțeles, calitatea acestui examen. Acest lucru se datorează prezenței unui agent economic în calitate de președinte al Comisiei de evaluare și calificare sau al unui reprezentant al comitetului sectorial: <https://spnisporeni.educ.md/rapoarte-examene-de-calificare-2022>. Și în cazul examenului de calificare la meserii specifice unei instituții, în lipsa examenului unificat, se respectă aceleași cerințe și condiții de organizare și desfășurare a sesiunii de calificare specifice examenului unificat.

Școala Profesională din Soroca a relatat că în anul 2022, examenele de calificare au fost organizate prin metoda sistemului unificat la 3 (din 4) programe de formare profesională. La toate comisiile de evaluare și calificare, în calitate de președinți ai comisiilor au fost invitați reprezentanți ai mediului economic. De asemenea în cadrul comisiilor a fost inclus cel puțin un membru reprezentant al agenților economici. Raportul cu privire la examenul de calificare, constituit din Rapoartele președinților comisiilor, a fost publicat pe pagina web a instituției.

Totodată, au menționat despre respectarea cerințelor desfășurării examenelor de calificare, conform Regulamentului aprobat de minister: Școala Profesională nr. 2 din Chișinău; Școala Profesională nr. 3 din Bălți; Școala Profesională nr. 3 din Chișinău; Școala Profesională nr. 4 din Bălți; Școala Profesională nr. 5 din Chișinău; Școala Profesională nr. 6 din Chișinău; Școala Profesională din Ciurui, Taraclia; Școala Profesională din Comrat, UTA Găgăuzia; Școala Profesională din Corbu, Dondușeni; Școala Profesională din Criuleni; Școala Profesională din Cupcini, Edineț; Școala Profesională din Florești; Școala Profesională din Rezina; Școala Profesională din Telenești; Școala Profesională din Ungheni.

Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău a comunicat că, în anul 2022, examenul de calificare la programele de calificare oferite s-a desfășurat prin metoda sistemului unificat; a fost constituită Comisia de elaborare a subiectelor pentru examenul de calificare prin metoda sistemului unificat din reprezentanții tuturor instituțiilor de învățământ profesional tehnic de profil și reprezentanți ai angajatorilor (Ordinul nr. 26C din 09.02.2022); în cadrul Comisiilor de examinare și calificare constituite în Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău au fost incluși reprezentanți ai angajatorilor: Președintele Comisiei și un membru (Ordinul nr. 67C din 05.05.2022); testul pentru examenul de calificare și probele practice au fost extrase au fost extrase în ziua desfășurării examenului în prezența Președintelui Comisiei, a reprezentanților elevilor, după care acestea au fost multiplicat; membrii Comisiei de elaborare a testelor, Membrii Comisiei de examinare și supraveghetorii la Examenul de calificare au semnat Declarații pe propria răspundere.

Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani a menționat despre examen de calificare unificat la programul de formare Servicii administrative și de secretariat, Asistență socială, conform orarului (<https://colegiullipcani.md/programe-examen-calificare-unificat-2022-asistenta-sociala/>).

Colegiul „Iulia Hasdeu” din Cahul relatează că, începând cu sesiunea 2022, pentru toate specialitățile incluse în oferta educațională a instituției examenele de calificare se susțin prin metoda sistemului unificat de evaluare finală, care se organizează în strictă conformitate cu regulamentele aplicabile, cu implicarea partenerilor din mediul economic, ceea ce asigură un grad înalt de transparență și eficiență.

Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca a enumerat acțiuni precum informarea profesorilor, elevilor și părinților cu Regulamentul de organizare și desfășurare a examenului de calificare unificat (IÎPT), sesiunea 2022; selectarea agenților economici, membri ai comisiei de elaborare a subiectelor; evaluare și examinare din cadrul examenului de calificare unificat pe domenii de formare profesională (temei contracte de parteneriat semnate în septembrie 2021).

Colegiul „Mihail Ciachir” din Comrat a menționat despre realizarea activităților de asigurare a corectitudinii și transparenței examenului de calificare, conform cadrului normativ, fiind menționat despre desemnarea președintelui de comisie a unui agent economic.

Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei a comunicat despre postarea [Programelor de pregătire pentru examenele de calificare](#) prin metoda examenului unificat; constituirea Comisiilor mixte de elaborarea a sarcinilor pentru examenele de calificare (ordinul nr.06.din 08.02.2022 Cu privire la componența grupului de lucru pentru elaborarea subiectelor pentru examenul de calificare); constituirea comisiilor de evaluare și calificare cu includerea președintelui- reprezentant al unui agent economic din domeniul calificărilor profesionale calificate, pentru domeniul Sport- cadru didactic din instituția de învățământ superior de profil (USEFS); un evaluator extern – reprezentant al unei unități economice cu care instituția de învățământ profesional tehnic are încheiate contracte privind desfășurarea stagiilor de practică (ordinile nr.29-33 din 20 mai 2022); plasarea [Rapoartelor privind rezultatele examenelor de calificare](#) prin metoda sistemului unificat pe pagina web a instituției.

Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din Soroca relatează că informația cu privire la organizarea examenului de calificare prin metoda sistemului unificat în anul 2022 este transparentizată prin plasarea rapoartelor pe pagina web la compartimentul „Transparență decizională”, subcompartimentul „Rapoarte” (<https://colartenbsoroca.md/rapoarte/>).

Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală” din Chișinău comunică că a fost efectuată transparentizarea examenului de calificare, sesiunea 2022, prin publicarea informației pe pagina oficială a colegiului: <http://www.colegiuarte.md/img/docs/Raport-examen-de-diploma-2021-2022.pdf>.

Colegiul de Ecologie din Chișinău a relatat că în luna februarie au fost create 9 comisii pentru elaborarea testelor de evaluare la examenele de calificare. La două Programe de formare profesională au fost create comisii pentru elaborarea testelor conform sistemului unificat de evaluare finală a competențelor profesionale. Președinții Comisiilor de evaluare și calificare și un membru al comisiei au fost numiți reprezentanți al agenților economici de profil. Rezultatele examenelor și contestațiilor au fost publicate pe pagina web și avizierul din instituție. Totalurile examenelor de calificare au fost discutate la ședințele catedrelor de specialitate, la Consiliul profesoral. Rapoartele președinților Comisiilor de evaluare și calificare pe specialități și Raportul generalizator au fost publicate pe pagina web, compartimentul studii.

Colegiul de Industrie Ușoară din Bălți a relatat că subiectele pentru examenele de calificare au fost elaborate conform Standardelor de calificare pentru fiecare program de formare profesională în mod separat; Planurile de învățământ ale instituției și suportul metodologic de elaborare a programelor și a probelor de evaluare pentru examenele de calificare din învățământul profesional-tehnic aprobat de MEC prin ordinul nr. 644/2020.

Colegiul Național de Coregrafie din Chișinău a menționat că pentru organizarea și desfășurarea examenului de calificare, a fost constituită comisia de elaborare a criteriilor pentru evaluarea competențelor profesionale în număr de 3 persoane și Comisia evaluare și calificare în număr de 5 persoane dintre care Președintele comisiei, fiind d-na CHICU Inga, Artistă al ANDP „Joc”, Maestru în Artă.

Colegiul Politehnic din Bălți a raportat despre respectarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea examenului de calificare.

Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți a menționat despre realizarea activităților de transparentizare a examenului de calificare în învățământul profesional tehnic prin metoda sistemului unificat de evaluare finală a competențelor profesionale ale absolvenților și dezvoltare a parteneriatelor dintre comitetele sectoriale de profil, instituția de învățământ și agentul economic, prezentând următorul link confirmativ: <https://ctfm.md/images/pdf/Desemnareacomisiilordeevaluaresicalificare.pdf>.

Colegiul Tehnologic din Chișinău a menționat că numirea membrilor Comisiei de Evaluare și Calificare pentru fiecare program de formare profesională a fost discutat în cadrul Consiliului de Administrație; aprobarea prin Ordinul directorului a componenței Comisiei de Evaluare și Calificare; precum și dezvoltarea de parteneriat cu agenții economici din domeniu, numirea Președintelui Comisiei și a membrului evaluator al comisiei – reprezentanți ai unităților economice.

Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni a relatat despre desfășurarea examenului de calificare prin metoda sistemului unificat de evaluare finală a competențelor la PFP 41630 Merceologie.

Colegiul Tehnic Agricol din Svetlîi a comunicat despre realizarea examenului de absolvire unificat la specialitățile ”Contabilitate”, ”Exploatarea tehnică a transportului auto”, ”Agronomie”, ”Mecanică agricolă”.

Colegiul Tehnic Agricol din Soroca a detaliat că organizarea examenului de calificare prin metoda sistemului unificat de evaluare finală a competențelor profesionale ale absolvenților a demarat în baza Ordinului nr.57/2022 al Ministerului Educației și Cercetării. Prin Ordinul instituției nr. 62/2022 a fost instituită Comisia de examinare și calificare, unde au fost implicați agenți economici în calitate de președinți și reprezentanți ai unităților economice. Sarcinile expuse în acest Ordin au fost realizate în termen, cu prezentarea rapoartelor președinților Centrelor de Excelență și Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. S-a menționat că, Colegiul Tehnic Agricol din Soroca este membru al Comitetului sectorial Agroindsind și membru al organizației teritoriale Soroca Agroindsind. Prin intermediul Comitetului sectorial sunt dezvoltate parteneriate de interes comun cum ar fi: identificarea de noi specialități; aprobarea standardelor profesionale, pentru specialitatea 71330 „Electrificarea agriculturii”; aprobarea curriculumului de specialitate și a planurilor de învățământ, ediția 2022.

Colegiul Agroindustrial din Rîșcani a relatat că, în temeiul ordinului MEC nr.57/2022 cu privire la desfășurarea examenului de calificare prin metoda sistemului unificat, în cadrul Colegiului Agroindustrial din Rîșcani s-au desfășurat examene prin sistem unificat la 3 programe de formare profesională.

Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Răducan” din Grinăuți comunică că s-a organizat și desfășurat regulamentar examenul de calificare prin metoda sistemului unificat de evaluare finală a competențelor profesionale ale absolvenților la specialitatea 72120 Tehnologia alimentației publice. Constații din partea elevilor nu au fost. În anul de studii 2022-2023 au fost încheiate 19 noi Acorduri de colaborare cu unitățile economice din Republica Moldova.

Colegiul de Medicină Bălți a comunicat despre emiterea ordinului cu privire la interzicerea colectărilor ilicite a surselor financiare a tuturor factorilor implicați în procesul de evaluare finală; semnarea Declarațiilor pe propria răspundere a tuturor factorilor implicați în procesul de evaluare finală; aplicarea Chestionarului privind stabilirea nivelului de satisfacție al absolvenților vis-a-vis de desfășurarea procesului educațional în CMB (includerea întrebărilor pentru compartimentul Etică, deontologie, evaluare finală, integritate).

Colegiul de Medicină Cahul comunică că, în conformitate cu Ordinul MEC nr. 57/2022 „Cu privire la evaluare și calificare la programe de formare profesională tehnică”, examenul la specialitatea Îngrijirea bolnavilor, calificarea Asistent medical, în anul curent de studii s-a realizat prin metoda sistemului unificat. În scopul organizării eficiente, obiective și transparente a evaluării finale președintele Comisiei de evaluare și calificare, membrul evaluator extern, a fost aprobat prin ordinul Ministerului Sănătății nr. 359/2022. În ziua desfășurării probei scrise, prin extragere, în prezența membrilor Comisiei de evaluare și calificare, reprezentanților elevilor, echipelor manageriale din colegiile de medicină arondate (conectați prin platforma Google meet) s-a extras varianta testului, care a fost rezolvată de toți elevii din colegiile de medicină. Pentru realizarea testului s-a oferit 180 minute.

Colegiul de Medicină Orhei menționează despre punerea în aplicare a Regulamentului de organizare și desfășurare a examenului de calificare și instructajul membrilor comisiilor de evaluare, cu privire la realizarea examenelor de calificare, după modelul unificat.

Colegiul Național de Comerț al ASEM comunică despre publicarea rapoartelor cu privire la examenele de calificare (<https://cnc.ase.md/index.php/examene-de-calificare/>), completând că a fost desemnat prin Ordinul MEC nr.57/2022 ca instituție responsabilă pentru 3 programe de formare profesională.

Colegiul Pedagogic „Ion Creangă” din Bălți a relatat că examenul de calificare în cadrul instituției se realizează în conformitate cu Regulamentul de organizare și desfășurare a examenelor de calificare. Totodată, planificarea și organizarea examenelor de calificare a fost realizată de instituția pilot, Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău, concomitent pentru toate colegiile pedagogice din țară.

Colegiul Cooperatist din Moldova a enumerat mai multe acțiuni inclusiv: organizarea pretestării la nivelul instituției de învățământ și sistematizarea și afișarea rezultatelor obținute de elevi; participarea la ședințele organizate de Centrele coordonatoare a activităților de organizare a examenului de calificare prin metoda sistemului unificat și organizarea examenului de calificare prin metoda sistemului unificat conform rigorilor; monitorizarea susținerii examenului de calificare; afișarea în termen a rezultatelor examenului de calificare pe avizier; plasarea pe site-ul instituției a Raportului președinților privind rezultatele susținerii examenului de calificare.⁵¹

Centrul de Excelență în Economie și Finanțe din Chișinău relatează că, pentru asigurarea transparenței informaționale a rezultatelor examenului de calificare, în conformitate cu ordinul MEC nr. 57/2022, a plasat informația pe pagina sa oficială www.ceef.md. De asemenea, în componența comisiilor de evaluare și calificare au fost incluși câte 2 agenți economici (unul dintre care este președintele Comisiei de evaluare și calificare). Rapoartele Comisiilor și „Rezultatele elevilor la examenele de calificare prin metoda sistemului unificat: aspecte comparative” pot fi accesate pe pagina web a instituției.

Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga” din Chișinău afirmă că s-a ținut cont de cultivarea intoleranței față de fraude academice (plagiat, copiat, mituire) în mediul educațional, de o evaluare echitabilă, bazată exclusiv pe meritele elevilor CEEA „Ștefan Neaga”. Activitatea comisiilor de elaborare a subiectelor pentru examenul de calificare a fost organizată în mai multe ședințe comune reieșind din Planul de acțiuni privind organizarea examenelor de calificare prin metoda sistemului unificat la programul de formare profesională. În instituție nu există nici un fond și nici vreo practică coruptă în procesul de elaborare și susținere a tezelor, examenelor de promovare și examenelor de calificare. Pentru o bună evaluare a competențelor elevilor, în cadrul comisiilor au fost incluși lectori universitari, reprezentanți ai agenților economici cu care instituțiile au încheiate acorduri de parteneriat.

Centrul de Excelență în Energetică și Electronică din Chișinău comunică despre asigurarea transparenței în organizarea și desfășurarea examenului de calificare în învățământul profesional tehnic prin metoda sistemului unificat de evaluare finală a competențelor profesionale ale absolvenților și dezvoltarea parteneriatelor dintre comitetele sectoriale de profil, instituția de învățământ și agentul economic, la toate programe de formare profesională. Elaborarea subiectelor pentru probele de la examenul de calificare unificat, s-a realizat în corespundere cu finalitățile prevăzute în documentele curriculare. Comisia de elaborare a subiectelor pentru desfășurarea examenului de calificare a semnat Angajamentul de asigurare a securității subiectelor pentru examenul de calificare. Pentru susținerea Proiectelor de diplomă, fiecare elev, admis către susținere a scris Declarație pe propria răspundere precum că Proiectul de diplomă nu este plagiat și nu a mai fost prezentat niciodată la o altă instituție

⁵¹ <https://www.ccm1944.md/transparenta-decizionala/>

de ÎPT sau instituție de învățământ superior din țară și din străinătate. Comisia de elaborare a subiectelor pentru desfășurarea examenului de calificare prin metoda sistemului unificat de evaluare finală a fost constituită atât din cadre didactice din instituție cât și din reprezentanții agenților economici parteneri.

Centrul de Excelență în Industria Ușoară din Chișinău a relatat că subiectele examenelor de calificare au fost elaborate de către o comisie mixtă coordonată de instituție și au fost expediate electronic în ziua examenului după extragerea variantei de examen, procedură înregistrată video. După finalizarea examenelor, pe pagina web a instituției a fost plasat raportul analitic cu privire la rezultatele examenului unificat de calificare.⁵²

Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale din Chișinău a menționat, de asemenea, despre publicarea Raportului privind examenul de calificare⁵³, Comisia de elaborare a subiectelor pentru examenul de calificare a inclus 1 reprezentant al agentului economic, iar Comisia de evaluare și calificare – 2 reprezentanți ai agentului economic.

Centrul de Excelență în Servicii și Prelucrarea Alimentelor din Bălți a raportat despre implicarea instituțiilor din domeniu și agenților economici în elaborarea subiectelor pentru examen; extragerea variantei pentru examen de către elevi; prezența agenților economici la examenul de calificare; plasarea Raportului examenului de calificare prin sistem unificat pe pagina web a instituției; săli de clasă dotate cu camere video; prezența observatorilor și agenților economici în săli de clasă; respectarea angajamentului de asigurare a securității subiectelor pentru examen.

Centrul de Excelență în Horticultură și Tehnologii Agricole din Țaul, de asemenea, anual publică rapoartele privind desfășurarea examenelor de calificare (www.cehta.md). În componența comisiilor de calificare sunt incluși reprezentanți ai mediului economic cu care instituția are parteneriate de durată.

Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău, în mod similar, a remarcat transparența rapoartelor comisiei Examenului de calificare care sunt publice pe pagina de Facebook a instituției: [\(2\) Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău | Facebook](#) și pagina web www.cevvc.md.

Centrul de Excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo” menționează că a fost discutată cu Colegiile de medicină arondate metodic, Instrucțiunea privind organizarea și desfășurarea Examenului de calificare prin metoda sistemului unificat la programul de formare profesională Medicină, calificarea Asistent medical și Îngrijirea bolnavilor, calificarea Asistent medical. Componența Comisiilor de elaborare a subiectelor pentru desfășurare a Examenului de calificare prin metoda sistemului unificat au fost coordonată cu Colegiile de medicină partenere și instituită prin ordinul directorului. Președinții Comisiilor de evaluare și membrii evaluatori din mediul practic au fost nominalizați prin ordinul Ministerului Sănătății. Securitatea subiectelor elaborate a fost asigurată prin semnarea unui angajament de toți membrii Comisiilor de elaborare a subiectelor și de evaluare. Subiectele elaborate pentru examenul de calificare prin metoda sistemului unificat au fost sigilate în plicuri și păstrate în safelele directorului instituției de învățământ coordonatoare. Rapoartele privind rezultatele Examenului de calificare prin metoda sistemului unificat, specialitatea Medicină, calificarea Asistent medical și specialitatea Îngrijirea bolnavilor, calificarea Asistent medical, sesiunea 2022, sunt publicate pe pagina oficială a instituției.⁵⁴

Prioritatea 4: Monitorizarea aplicării Codului de etică al cadrului didactic și pregătirea cadrelor didactice pentru promovarea educației de integritate și anticorupție

⁵² <http://www.ceiu.md/wp-content/uploads/2022/07/Raport-examen-de-calificare-CEIU-2021-2022.pdf>

⁵³ https://ceiti.md/files/2022/Raport_Absolvire_2022_CEITI.pdf,
https://ceiti.md/files/2022/Raport_Absolvire_2022_unificat_CEITI.pdf

⁵⁴ https://cemf.md/upload/RAPOARTE_CEMF/20212022/RAPORT_EX_CALIFICARE_UNIFICAT_2022.pdf

<p>Acțiunea 4.1 Modificarea Codului de etică a cadrului didactic Termenul de realizare: semestrul II al anului 2022 Instituția responsabilă: Ministerul Educației și Cercetării Indicator de progres: Cod modificat</p>
Progresul în implementarea acțiunii 4.1
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii: Realizarea indicatorilor de progres:
<p>În curs de realizare. A fost organizată o ședință de lucru cu reprezentanți ai ministerului, OLSDÎ și instituțiilor de învățământ general în cadrul căreia au fost discutate îmbunătățirile propuse pentru Codul de etică al cadrului didactic. Proiectul a fost consultat pe intern și, în perioada următoare, se va propune prezentarea acestuia pentru consultări publice.</p>

<p>Prioritatea 4: Monitorizarea aplicării Codului de etică al cadrului didactic și pregătirea cadrelor didactice pentru promovarea educației de integritate și anticorupție</p>
<p>Acțiunea 4.8 Eficientizarea activității Consiliului de etică și management prin ajustarea cadrului normativ existent Termenul de realizare: semestrul II al anului 2022 Instituția responsabilă: Ministerul Educației și Cercetării; Consiliul de etică și management Indicator de progres: Cadru normativ revizuit</p>
Progresul în implementarea acțiunii 4.8
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii: Realizarea indicatorilor de progres:
<p>În curs de realizare. Au fost formulate propunerile de modificare a articolului 108 din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 a cărui obiect de reglementare îl constituie Consiliul de etică și management. Proiectul de modificare a Codului educației este la etapa de avizare⁵⁵. Ulterior aprobării și intrării în vigoare a prevederilor noi relevante ale Codului, va fi revizuit corespunzător cadrul normativ secundar aferent organizării și desfășurării activității Consiliului de etică și management.</p>

<p>Prioritatea 4: Monitorizarea aplicării Codului de etică al cadrului didactic și pregătirea cadrelor didactice pentru promovarea educației de integritate și anticorupție</p>
<p>Acțiunea 4.9 Instruirea cadrelor didactice cu privire la rigorile Codului de etică a cadrului de etică a cadrului didactic a standardelor de integritate și anticorupție. Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres Instituția responsabilă: Ministerul Educației, și Cercetării; OLSDI (responsabilitate concomitentă) Indicator de progres: Numărul de instruirii realizate; numărul de cadre didactice instruite.</p>
Progresul în implementarea acțiunii 4.9
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii: Realizarea indicatorilor de progres:
<p>Instruirii ale cadrelor didactice cu privire la rigorile Codului de etică a cadrului de etică, a standardelor de integritate și anticorupție au fost menționate de către marea majoritate a OLSDÎ.</p>

⁵⁵ https://particip.gov.md/ro/document/stages/*9853

Potrivit OLSDÎ Anenii Noi, periodic în instituțiile de învățământ la ședințele colectivelor de muncă se actualizează informația privitor la rigorile Codului de etică al cadrului didactic și a standardelor de integritate și anticorupție.

OLSDÎ Bălți relatează că, anual, pentru cadrele didactice nou angajate, de către managerii instituțiilor de învățământ/ consiliul de etică organizează seminare de instruire cu referire la prevederile Codului de etică a cadrului didactic. La fel subiectul este prezent pe agenda ședințelor metodice din luna august, precum și în planul de activitate a comisiilor metodice.

Despre măsurile întreprinse pentru realizarea acestei acțiuni OLSDÎ Basarabeasca a menționat că subiectul cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic a fost abordat în cadrul ședințelor cu managerii IET, gimnaziilor, liceelor și a instituțiilor extrașcolare; activități precum training-uri, mese rotunde, ședințe de lucru în scopul de prevenire și soluționare a conflictelor de interese în instituțiile de învățământ general; seminarul instructiv: „Normele de conduită morală și profesională a cadrelor de conducere și didactice”.

OLSDÎ Briceni menționează despre 100 % cadre didactice instruite cu privire la rigorile Codului de etică a cadrului didactic, a standardelor de integritate și anticorupție.

OLSDÎ Cahul a organizat instruirea repetată, a cadrelor de conducere (100%) cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic și a Standardelor de integritate și anticorupție la data de 13.12.2022. Se preconizează organizarea instruirilor „în cascadă” pentru a asigura instruirea a cel puțin 80% din cadrele didactice, în semestrul I al anului 2023.

OLSDÎ Călărași comunică că informația cu privire la componența consiliului de etică se regăsește pe pagina web a DÎTS, secțiunea „Consiliile de etică”, iar în planul managerial al instituțiilor de învățământ este inclus planul anual de activitate al Consiliului de etică.

OLSDÎ Cantemir enumeră următoarele activități: Campania de promovare a unui comportament de recunoaștere și respingere a corupției în sectorul educațional (1 activitate, 72 directori (școli, grădinițe, instituții extrașcolare) informați); 1 seminar în scopul de prevenire și soluționare a conflictelor de interese (29 directori de școli informați/ instruiți) și 1 instruire pentru membrii Consiliilor de etică a instituțiilor de învățământ general privind implementarea Codului de Etică al cadrului didactic (25 persoane (noi membri/ președinți) instruite).

OLSDÎ Căușeni enumeră următoarele acțiuni: instruirea cadrelor didactice cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic; asigurarea implementării și respectării normelor de etică și deontologice prin intermediul activității Consiliului de etică ce activează în fiecare instituție de învățământ din subordine și monitorizarea permanentă a respectării standardelor de integritate și anticorupție în cadrul inspecțiilor desfășurate în instituțiile de învățământ din subordine.

OLSDÎ Chișinău menționează 2 ședințe de informare cu directorii instituțiilor de învățământ preșcolar, primar, secundar ciclul I și II din mun. Chișinău, în zilele de 15 și 22 noiembrie 2022, cu chestiuni abordate conform agendei de lucru: Responsabilități și drepturi în contextul respectării actelor normative privind plățile formale și informale, invitat Ion Pruteanu, șef direcția educație anticorupție, CNA. Conducătorii ai celor 331 instituții de învățământ general au diseminat informația acumulată pe parcursul sesiunilor de instruire către angajații instituțiilor de învățământ general din subordine.⁵⁶

OLSDÎ Dondușeni a comunicat că Codul de etică a cadrului didactic este aplicat și funcționează în toate instituțiile de învățământ general din raion (18 instituții școlare, 2 -gimnaziile-grădinițe, 1- școală primară –grădiniță, 24 instituții de educație timpurie). Instituțiile de învățământ școlar dețin Registrul dezvoltărilor practicilor ilegale și al avertizărilor de integritate în baza Regulamentului privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvoltărilor practicilor ilegale, aprobat prin Hotărârea

⁵⁶ <https://chisinauedu.md/sedinta-cu-directorii-institutiilor-de-invataman-primar-si-secundar-ciclul-i-si-ii-din-municipiul-chisinau/>, <https://chisinauedu.md/sedinta-de-lucru-cu-directorii-institutiilor-de-invataman-prescolar-din-municipiul-chisinau/>

Guvernului nr. 23/2020. De asemenea, în cadrul instituțiilor a fost numită, prin ordin, persoana responsabilă de recepționarea, înregistrarea dezvoltărilor interne și întreprinderea acțiunilor de examinare și de soluționare a acestora, precum și de ținerea Registrului dezvoltărilor practicilor ilegale și al avertizărilor de integritate (în 21 instituții școlare). Obligațiuni și responsabilități conform Codului de etică sunt stipulate și în fișele de post ale cadrelor didactice și didactice-auxiliare.

OLSDÎ Drochia menționează că personalul didactic a fost informat despre prevederile Codului de etică al cadrului didactic în cadrul ședințelor Consiliului profesional din luna august 2022, precum și în fiecare an în cadrul ședințelor Consiliului profesional se aduce la cunoștință Raportul de activitate al Consiliului de Etică.

OLSDÎ Dubăsari a menționat că se planifică instruirea cadrelor manageriale cu privire la prevederile Codului de etică și standardele de integritate și anticorupție pe parcursul anului de studii 2022-2023, ca apoi instruirea să se facă în cascadă, astfel ca 100% din cadrele didactice să cunoască și să respecte Codul de Etică a cadrelor didactice.

OLSDÎ Edineț indică că în instituțiile de învățământ sunt constituite consiliile de etică ale cadrelor didactice care activează în baza planurilor de activitate, aprobate la primele ședințe ale Consiliului. Cadrele didactice au fost instruite cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic.

OLSDÎ Fălești menționează următoarele documente emise: Ordinul nr. 28 din 04.02.2022 cu privire la organizarea și desfășurarea seminarului de informare pentru managerii instituțiilor de învățământ general din raion, cu tema „Promovarea și consolidarea integrității în instituțiile de învățământ din raion” în colaborare cu CNA „Planificarea strategică și operațională la nivel de instituție școlară”; Ordinul nr. 510 din 12.12.2022 cu privire la organizarea și desfășurarea seminarului de instruire cu președinții și secretarii Consiliilor de etică din instituțiile de învățământ general din raion, referitor la implementarea Codului de etică în instituțiile de învățământ general și a Planului sectorial anticorupție în domeniul educației pentru anul de studii 2022-2023; Procesul-verbal nr.02 din 14.12.2022 al ședinței Consiliului de etică al DGEC Fălești, cu privire la organizarea și desfășurarea seminarului de instruire cu președinții și secretarii Consiliilor de etică din instituțiile de învățământ general din raion, referitor la implementarea Codului de etică în instituțiile de învățământ general și a Planului sectorial anticorupție în domeniul educației pentru anul de studii 2022-2023; Procesul-verbal nr.01 din 23.11.2022 al ședinței Consiliului de etică al DGEC Fălești cu referire la: „Reactualizarea actelor normative ce reglementează activitatea CE al DGEC Fălești; Ordinul nr. 514 din 14.12.2022 cu privire la unele acțiuni de prevenire și combatere a fenomenului colectărilor plăților informale în sistemul educațional.

OLSDÎ Hîncești a menționat despre realizarea unei instruirii cu privire la normele de etică și deontologie în cadrul căreia au fost formate 89 de persoane.

OLSDÎ Ialoveni a menționat referitor la o sesiune de informare pentru cadre manageriale, cadre didactice, angajați OLSĐÎ, organizată de către CNA.

OLSDÎ Leova a menționat despre 493 cadre didactice instruite cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic și a standardelor de integritate și anticorupție.

OLSDÎ Nisporeni comunică despre două instruirii realizate (număr de cadre instruite - 32 cadre de conducere. La fel, este implementat un Program de acțiuni orientat spre consilierea cadrelor didactice și manageriale, în care se include și instruirii pe domeniu.⁵⁷

OLSDÎ Ocnița menționează că în toate cele 50 de instituții educaționale din raion sunt constituite și activează Consilii de etică. Cadrele didactice sunt familiarizate cu drepturile și obligațiunile ce le au.

OLSDÎ Orhei comunică despre 11 instruirii realizate și 278 de cadre didactice instruite.

⁵⁷ <https://dgitsnisporeni.md/wp-content/uploads/2022/02/Consiliere-si-ghidare.pdf>

OLSDÎ Rezina a comunicat că prin ordinul directorului este constituit Consiliul de etică în fiecare instituții. Se dispune de Plan de activitate al Consiliului de etică. La începutul fiecărui an de studiu angajații instituțiilor sunt familiarizați, de către conducătorii instituției, cu prevederile Codului de etică și Legea integrității.

OLSDÎ Rîșcani enumeră: semnarea de către cadrele didactice a Declarațiilor pe proprie răspundere cu privire la interzicerea colectării de bani; Ordinele emise de directori cu privire la acțiuni de prevenire și combatere a fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ; Procesele verbale perfectate în cadrul Consiliilor Profesorale în cadrul cărora au avut loc instruirii ale cadrelor didactice cu privire la rigorile Codului de etică a cadrului didactic a standardelor de integritate și anticorupție.

OLSDÎ Sîngerei a menționat 88 de Consilii de Etică și 1015 de cadre didactice instruite.⁵⁸

OLSDÎ Șoldănești a enumerat mai multe măsuri întreprinse printre care: seminar de instruire: „Codul de Etică a cadrului didactic, a standardelor de integritate și anticorupție-oglină profesională” (89 cadre didactice cunosc și respectă Codul de etică); Masă rotundă: „Prevenim corupției prin informare, formare și responsabilizare”; ”Prevenirea și soluționarea conflictelor de interes. Fii integru! Rupe lanțul Corupției!” (54 de cadre participante).

OLSDÎ Soroca a menționat că au fost întreprinse toate măsurile de notificare și responsabilizare a cadrelor didactice cu normele Codului de etică al cadrului didactic în fiecare an de studii, pentru a minimaliza riscul comiterii abaterilor în domeniu.

OLSDÎ Ștefan Vodă a realizat 57 instruirii urmare a cărora au fost capacitate 720 cadre didactice.

OLSDÎ Strășeni comunică că s-au desfășurat activități de instruire în toate 71 de instituții preșcolare și preuniversitare de către manageri și membrii Consiliilor de etică. Părinții au fost informați despre rigorile Codului de etică în cadrul adunărilor de părinți. La nivel raional activează Consiliul raional de etică. Au fost anunțate telefoanele - linia fierbinte 0237 2 81 64.

OLSDÎ Taraclia informează că, la începutul fiecărui an școlar, conducătorii instituțiilor de învățământ, sub semnătură, familiarizează personalul didactic cu cerințele Codului de etică profesională. OLSĐÎ și membrii Consiliului raional de etică monitorizează în permanență aplicarea corectă a Codului de etică a cadrelor didactice. Planurile anuale ale instituțiilor de învățământ reflectă planul de lucru al consiliului, evenimentele au loc la timp, raportarea este întocmită fără de încălcări.

OLSDÎ Telenești a realizat ședințe instructive ale membrilor Consiliului de etică, precum și a fost organizat un atelier instructiv raional pentru președinții Consiliului de etică.

OLSDÎ Ungheni menționează că, cadrele didactice au fost instruite anterior cu privire la rigorile Codului de etică (peste 1300 cadre). La începutul noului an școlar, personalul din instituții a fost convocat în ședințe privind respectarea normelor de etică și conduită morală, cât și standardele de integritate și anticorupție.

OLSDÎ UTA Găgăuzia menționează că realizează monitorizarea funcționării consiliului de etică al instituțiilor de învățământ (s-au dat recomandări pentru alinierea structurii consiliului de etică). A fost menționat Ordinul OLSĐÎ UTA Găgăuzia privind implementarea Planului sectorial de combatere a corupției în domeniul educației nr.199 din 18.05.22.

Prioritatea 4: Monitorizarea aplicării Codului de etică al cadrului didactic și pregătirea cadrelor didactice pentru promovarea educației de integritate și anticorupție

Acțiunea 4.10 Instruirea cadrelor didactice pe platforma e-learning „Anticorupție și Integritate”
Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres

⁵⁸ <http://singerei.educ.md/planuri-lunare/>

<p>Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; CNA (responsabilitate concomitentă)</p> <p>Indicator de progres: Număr de instruiri realizate; număr de cadre didactice instruite.</p>
<p>Progresul în implementarea acțiunii 4.10</p>
<p>Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii: Realizarea indicatorilor de progres:</p>
<p>În perioada de raportare, cadre didactice nu s-au instruit pe platforma e-learning „Anticorupție și Integritate”.</p>

<p>Prioritatea 4: Monitorizarea aplicării Codului de etică al cadrului didactic și pregătirea cadrelor didactice pentru promovarea educației de integritate și anticorupție</p>
<p>Acțiunea 4.11 Denunțarea și sancționarea încălcărilor prevederilor Codului de etică al cadrului didactic.</p> <p>Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres</p> <p>Instituția responsabilă: Instituțiile de învățământ</p> <p>Indicator de progres: Numărul de cazuri denunțate; numărul de sancțiuni aplicate.</p>
<p>Progresul în implementarea acțiunii 4.11.</p>
<p>Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii: Realizarea indicatorilor de progres:</p>
<p>Au menționat că nu au fost înregistrate cazuri de încălcări ale Codului de etică a cadrului didactic OLSDÎ Anenii Noi, Basarabeasca, Cahul, Cantemir, Cimișlia, Dondușeni, Drochia, Edineț, Fălești, Hîncești, Ialoveni, Leova, Rezina, Rîșcani, Ștefan Vodă, Taraclia și UTA Găgăuzia.</p> <p>OLSDÎ Călărași a menționat că în baza rapoartelor prezentate de către instituțiile de învățământ, pe parcursul semestrului I, anul de studii 2022-2023 a fost sesizat și examinat un caz de încălcare a normei de etică, rezultând cu sancțiune disciplinară, sub formă de mustrare.</p> <p>OLSDÎ Criuleni a comunicat că, în semestrul I al anului de studii 2022-2023, în instituțiile de învățământ din raion au fost denunțate și sancționate 3 cazuri de încălcări ale Codului de etică.</p> <p>OLSDÎ Chișinău a menționat că, urmare a cazurilor denunțate, sunt 4 cazuri de sancționare a cadrului didactic din următoarele IET: nr.6; nr.98; nr.216 și nr.190. În urma aplicării sancțiunii cadrele didactice au demisionat.</p> <p>OLSDÎ Dubăsari a relatat despre examinarea unei sesizări referitoare la încălcarea normelor de etică de către 2 cadre didactice. Comunică că, de către psihologul SAP Dubăsari, a fost făcută sesizarea la Inspectoratul de Poliție; s-a elaborat un chestionar care a fost completat de către 160 de elevi din instituție; profesorii au fost avertizați prin ordinul directoarei; un profesor este eliberat din funcție în baza cererii depuse.</p> <p>Consiliul de etică al OLSDÎ Glodeni a discutat un caz (au aplicat chestionare anonime, sondaje).</p> <p>OLSDÎ Nisporeni menționează un caz denunțat și o sancțiune aplicată.</p> <p>OLSDÎ Ocnița relatează că în semestrul I al anului de studii 2022-2023, în instituțiile de învățământ general din raion, au fost semnalate 2 încălcări ale prevederilor Codului de etică, care au fost discutate la Consiliul de etică din instituție.</p> <p>OLSDÎ Orhei comunică că a fost sesizat și examinat un caz de încălcare a normei de etică, rezultând cu sancțiunea disciplinara a cadrului didactic.</p> <p>La fel, OLSDÎ Șoldănești a menționat despre un caz denunțat/examinat și o sancțiune aplicată.</p>

OLSDÎ Soroca a menționat că a fost înregistrat un caz sesizat privind încălcarea Codului de etică, fără aplicarea sancțiunilor în cazul respectiv.

OLSDÎ Strășeni comunică, de asemenea, că în perioada de informare a fost denunțat în scris un caz de încălcare a Codului de etică; cazul a fost discutat la ședința Consiliului de Etică din instituție; sancțiune nu a fost aplicată.

OLSDÎ Telenești a comunicat că, în baza denunțării unei grave încălcări a eticii pedagogice, Consiliul de etică a instituției a decis sancționarea prin concediere a cadrului didactic.

Au menționat că nu au fost înregistrate cazuri de încălcări ale Codului de etică a cadrului didactic și un număr mare de instituții de învățământ profesional tehnic: Școala Profesională nr.1 din Bălți; Școala Profesională nr. 1 din Cahul; Școala Profesională nr. 3 din Bălți; Școala Profesională nr. 3 din Chișinău; Școala Profesională nr. 4 din Bălți; Școala Profesională nr. 4 din Chișinău; Școala Profesională nr. 5 din Bălți; Școala Profesională nr. 5 din Chișinău; Școala Profesională din Bubuieci, Chișinău; Școala Profesională din Ciumai, Taraclia; Școala Profesională din Criuleni; Școala Profesională din Cupcini, Edineț; Școala Profesională din Florești; Școala Profesională din Glodeni; Școala Profesională din Hîncești; Școala Profesională din Rezina; Școala Profesională din Soroca; Școala Profesională din Telenești; Școala Profesională din Ungheni; Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău; Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani; Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei; Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din Soroca; Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală” din Chișinău; Colegiul de Industrie Ușoară din Bălți; Colegiul Național de Coregrafie din Chișinău; Colegiul Politehnic din Bălți; Colegiul Tehnologic din Chișinău; Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni; Colegiul Tehnic Agricol din Svetlii; Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Răducan” din Grinăuți; Colegiul de Medicină Bălți; Colegiul de Medicină Cahul; Colegiul Pedagogic „Ion Creangă” din Bălți; Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga” din Chișinău; Centrul de Excelență în Industria Ușoară din Chișinău; Centrul de Excelență în Servicii și Prelucrarea Alimentelor din Bălți; Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău; Centrul de Excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo” și Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei.

Colegiul de Ecologie din Chișinău a menționat că, în perioada de raportare, în cadrul ședințelor Consiliului de Etică au fost examinate 2 cazuri de încălcări a Codului de Etică al cadrului didactic și au fost înaintate propuneri de aplicare a sancțiunii disciplinare. La 2 ședințe ale Consiliilor profesionale (iunie și decembrie) președintele Consiliului de Etică a realizat o analiză a activității Consiliului pe perioada semestrului respectiv.

Colegiul Național de Comerț al ASEM a menționat că au fost organizate 4 ședințe ale Consiliului de etică în cadrul cărora au fost discutate 2 cazuri.

Prioritatea 4: Monitorizarea aplicării Codului de etică al cadrului didactic și pregătirea cadrelor didactice pentru promovarea educației de integritate și anticorupție

Acțiunea 4.13 Instruirea permanentă a evaluatorilor din registrul de evaluatori experți externi ai ANACEC în contextul Codului de etică profesională

Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres

Instituția responsabilă: Ministerul Educației și Cercetării; Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC)

Indicator de progres: Instruiri organizate.

Progresul în implementarea acțiunii 4.13

Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:

Realizarea indicatorilor de progres:

În perioada de raportare, ANACEC a menționat realizarea următoarelor activități:

1. Selectarea, formarea, monitorizarea și evaluarea experților evaluatori se realizează în conformitate cu prevederile actelor normative interne ale ANACEC, respectiv: Codului de etică profesională al ANACEC, Metodologia de selectare a experților evaluatori, Metodologia de formare a experților evaluatori, care conțin stipulări referitoare la integritatea expertului evaluator.

Totodată, în anul 2022 a fost aprobat Standardul de competențe pentru evaluatorul extern – centrat pe competențele experților evaluatori și axat pe deontologia activităților de evaluare, care a servit drept temelie pentru modificarea curriculei de formare/ dezvoltare a competențelor experților evaluatori.

2. În anul 2022 au fost organizate 95 de ședințe de formare/ dezvoltare a experților din cadrul comisiilor de evaluare externă, constituite în vederea autorizării/ acreditării programelor de studii, la care au participat cadre didactice cu titlu științific/științifico-didactic/ grad didactic, angajatori, experți internaționali și studenți. În cadrul activităților de formare/ dezvoltare a experților evaluatori, formatorii ANACEC au examinat prevederile legale ale actelor normative naționale și instituționale în vigoare, inclusiv cele stipulate în Codul de etică profesională al ANACEC și au promovat valorile unui comportament onest și incoruptibil.

3. În anul 2022 au fost organizate 3 webinare de formare/ informare pentru specialiștii OLSDÎ delegați pentru a participa la evaluarea externă a instituțiilor de învățământ general. În timpul instruirii cu subiectul „Rolul evaluatorilor ANACEC”, formatorii ANACEC au atras atenție la aspectele, regulile de comportament ce necesită a fi respectate în scopul prevenirii unor situații care pot fi catalogate ca manifestări de corupție pasivă.

În același timp, experții evaluatori au semnat Contractul de confidențialitate și un Acord de Integritate al expertului Comisiei de evaluare externă, care prevede în pct.5 următorul angajament: „să nu admit în cadrul evaluării acte de corupție, acte conexe corupției și fapte de comportament coruptibil”.

4. În cadrul ședințelor a 9 comisii de experți în domeniul atestării ale ANACEC, organizate în luna februarie a anului 2022, au fost discutate normele etice în evaluarea dosarelor de atestare ale candidaților la titluri științifice, științifico-didactice, recunoașterea și echivalarea titlurilor științifice și științifico-didactice obținute în alte țări, abilitare cu drept de conducător de doctorat, precum și a informației la care are/va avea acces prestatorul pe parcursul desfășurării activității profesionale în cadrul ședințelor comisiilor de experți. Astfel, au fost încheiate 114 Contracte de confidențialitate cu experții antrenați în evaluarea dosarelor de atestare/recunoaștere-echivalare/abilitare procesate în anul de referință de ANACEC.